

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1871.—ΤΕΥΧΟΣ ΚΖ΄.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Λόγος ΚΖ΄. εἰς τὴν προφητικὴν ρῆσιν τὴν λέγουσαν
 «Εγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ἐποίησα φῶς καὶ σκότος,
 ποιῶν εἰρήνην καὶ κτιζῶν κακά.» (Ἡσ. με. ζ΄).
 (Συνέχεια ἀπὸ σελ. 36 καὶ τέλος).

Εἰ δὲ οὐ μόνον κακὸς οὐκ ἦν ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ πολλοῦ μισθοῦ προσθήκη ἐλάμβανε, γενναίως τὴν ἀρρωστίαν ἐνέγκας, εὐδὴλον ὅτι οὐ κακὸν ἢ νόσος. Καὶ ἕτερος δὲ προφήτης τοὺς ὀφθαλμοὺς νοσῶν διετέλει· ἀλλ' οὐ κατὰ τοῦτο κακός, ἀλλὰ καὶ προεφήτευσεν καὶ τὰ μέλλοντα προσέωρα καὶ οὐδὲν ἢ νόσος εἰς τὴν ἀρετὴν ἐγένετο κώλυμα. Ἀλλ' οὐδὲ ἢ υἱεὶς ἀπλῶς καλόν, ἀν μὴ τις εἰς θεὸν κεχρημένος αὐτῇ εἴη, ἀλλ' εἰς ἐργασίαν πονηρὰν ἢ εἰς ἀργίαν ἀνόνητον· οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἀνεύθυνον διὸ καὶ ὁ Παῦλος ἔλεγεν, εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω (Β΄ Θεσ. γ΄. 10). Ἀλλὰ ταῦτα τῶν μέσων ἐστί, παρὰ τοῖς χρωμένοις ποτὲ μὲν τοῦτο, ποτὲ δὲ ἐκεῖνο γινόμενα. Καὶ τί δεῖ λέγειν υἱεὶς καὶ νόσον καὶ πλοῦτον καὶ πενίαν; αὐτὸ γὰρ τοῦτο, ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς εἶναι τῶν ἀγαθῶν κεφάλαιον καὶ τῶν κακῶν ὁ κολοσῶν, ὁ θάνατος λέγω καὶ ἢ ζωὴ, οὐδὲ ταῦτα ἀπλῶς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τῶν μέσων, παρὰ τὴν γνώμην τῶν χρωμένων ἐκάτερα ταῦτα γινόμενα· οἷόν τι λέγω τὸ ζῆν καλόν, ὅταν εἰς θεὸν χρώμενος αὐτῷ τις εἴη· ὅταν δὲ εἰς ἀμαρτήματα καὶ παρανομίας, οὐκ ἔτι ἀν εἴη καλόν, ἀλλὰ βέλτιον τὸν τοιοῦτον τελευτῆσαι. Πάλιν ὃ πολλοῖς φευ-

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τόμ. Γ΄. Τεύχ. ΚΖ΄).

κτὸν εἶναι δοκεῖ, μυρίων ἀγαθῶν γένοιτ' ἂν αἴτιον, ὅταν αἰτίαν ἔχη τὴν προσήκουσαν· καὶ δηλοῦσιν οἱ μάρτυρες, οἱ πάντων εἰς διὰ τὴν τελευτὴν μακαριώτεροι. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος οὐκ ἀπλῶς ἐπεθύμει ζῆν ἐν Χριστῷ, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο αὐτῷ καρπὸς ἔργου. Καὶ τί αἰρήσομαι γὰρ, φησιν, οὐ γνωρίζω συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλύσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι (πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον) τὸ δὲ ἐπιμεῖναι ἐν τῇ σαρκί· ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. (Φιλιπ. α΄. 22).

Διὰ δὴ τοῦτο καὶ ὁ προφήτης εἰπὼν Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ (ψαλμ. ριέ΄. ε΄), «οὐκ ἀπλῶς» ὁ θάνατος εἶπεν, ἀλλ' ὁ τοιόσδε θάνατος· καὶ πάλιν ἀλλαγῶ, θάνατος ἀμαρτωλῶν πονηρῶς (ψαλμ. λγ΄. κβ΄). Ὅρα καὶ τοῦτο τῶν μέσων, οὐκ ἀπλῶς καλόν, οὐδὲ ἀπλῶς κακόν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς γνώμης τῶν ἀποδεχομένων αὐτὸ διὰ δὴ τοῦτο καὶ ὁ σοφώτατος Σολομὸν, τὸ μέσον τούτων τὸ χρησιμὸν καταλέγων καὶ φιλοσοφῶν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ δεικνύς ὅτι οὐκ ἀπλῶς τοῦτο καλόν, κἀκεῖνο κακόν, ἀλλὰ μετὰ καιροῦ τοῦ προσήκοντος γίγνεται καλὰ, καὶ φορτικὰ εἶναι δοκῆ, ὅταν τὸν καιρὸν μὴ ἔχη τὸν προσήκοντα, Καιρὸς τοῦ κλαῖσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελᾶσαι, ἔλεγε· καιρὸς τοῦ ζῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν (Ἐκκλ. γ΄. δ΄). Οὐδὲ γὰρ πανταχοῦ τὸ χαίρειν καλόν, ἀλλ' ἔστιν ὅπου καὶ βλαβερὸν· οὔτε πανταχοῦ τὸ ἀλγεῖν καλόν· ἀλλ' ἔστιν ὅπου καὶ θανάσιμον καὶ ἐλεύθεριον· καὶ τοῦτο αὐτὸ πάλιν δεικνύς ὁ Παῦλος ἔλεγεν· Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμετάβλητον κατεργάζεται· ἢ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται (Β. Κορ. ζ΄. 10). Ὅρα καὶ

τούτο τῶν μέσων ὄν; οὐκοῦν καὶ τὸ ἐναντίον αὐτοῦ τῶν μέσων, τὸ χαίρειν λέγω· διόπερ οὐχ ἀπλῶς χαίρειν ἐκέλευσεν, ἀλλὰ χαίρειν ἐν Κυρίῳ.

Ἄλλ' ὁ μὲν τῶν μέσων λόγος ἱκανῶς ἡμῖν διευκρίνηται, εἴγε ἀκροατὰς ἔχει προσέχοντας· ἰτέον δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὰ μὴ μέσα, ἀλλ' ἐπὶ τὰ καλὰ, ἃ οὐκ ἂν γένοιτο κακὰ, καὶ ἐπὶ τὰ κακὰ, ἃ οὐκ ἂν γένοιτο καλὰ. Ταῦτα μὲν γὰρ τὰ εἰρημένα ποτὲ μὲν τούτο, ποτὲ δὲ ἐκεῖνο γίνεται· οἷον ὁ πλοῦτος ποτὲ μὲν κακόν, ὅταν εἰς πλεονεξίαν δαπανᾷται, ποτὲ δὲ καλόν, ὅταν εἰς ἐλεημοσύνην ἀναλίσκηται· καὶ τὰ ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὸν κανόνα τούτου. Ἔστι δὲ τινα, ἃ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακὰ· τὰ δὲ, ἐναντία τούτοις, ἀεὶ κακὰ καὶ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καλὰ· οἷον, ἀσέβεια, βλασφημία, ἀσέλγεια, ὠμότης, ἀπανθρωπία, γαστριμαργία, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Οὐ λέγω ὅτι ἄνθρωπος κακὸς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καλός, οὔτε καλὸς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός· ἀλλ' ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ταῦτα μὲν γὰρ, εἰ ἐπὶ τῆς οἰκείας τάξεως, τά τε καλὰ καὶ τὰ κακὰ· ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὅταν μὲν ἐκεῖνα ἐληται, καλός, ὅταν δὲ τὰ ἐναντία, κακός. Οὐκοῦν πρεῖς αὐταὶ μοῖραι· τὰ μὲν γὰρ καλὰ οὐκ ἂν γένοιτο κακὰ, οἷον σωφροσύνη, ἐλεημοσύνη καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὰ δὲ κακὰ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καλὰ, οἷον ἀσέλγεια, ἀπανθρωπία, ὠμότης· τὰ δὲ, ποτὲ μὲν τούτο, ποτὲ δὲ ἐκεῖνο γινόμενα, παρὰ τὴν γνώμην τῶν χρωμένων· ὁ πλοῦτος ποτὲ μὲν εἰς πλεονεξίαν ὑπηρετεῖται, ποτὲ δὲ εἰς ἐλεημοσύνην, ἀλλὰ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ χρωμένου· πενία ποτὲ μὲν εἰς βλασφημίαν, ποτὲ δὲ εἰς εὐφημίαν καὶ φιλοσοφίαν ὑπηρετεῖται. Ἐπεὶ οὖν πολλοὶ τῶν ἀλογοτέρων (ἐπὶ γὰρ τὴν λύσιν ἰτέον λοιπὸν) οὐ τὰ κακὰ μόνον, ἃ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καλὰ, ἀλλὰ καὶ τῶν μέσων ἕνια κακὰ καλοῦσιν, οἷον, πενίαν, αἰχμαλωσίαν, δουλείαν, ἅπερ δεῖξασκεν οὐ τῶν κακῶν, ἀλλὰ τῶν μέσων ὄντα· πολλοὶ δὲ, ὅπερ ἔφθην εἰπών, ταῦτα κακὰ καλοῦσιν, οὐκ ὄντα κακὰ, περὶ τούτων ὁ Προφήτης φησί, τῶν κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόνοιαν καλουμένων, οὐ τῶν ὄντως κακῶν· περὶ αἰχμαλωσίας, περὶ δουλείας, περὶ λιμοῦ καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ὅτι γὰρ ταῦτα οὐ κακὰ, ἀλλὰ καὶ κακῶν ἀναιρετικά, τὸν λιμὸν πρότερον εἰς μέσον ἀγάγωμεν, τὸν πᾶσι φρικτὸν καὶ φοβερὸν εἶναι δοκοῦντα. Πῶς οὖν οὐ κακόν, μάνθανε, καὶ παιδεύου φιλοσοφεῖν. Ἦνίκα τῶν Ἑβραίων ὁ δῆμος εἰς ἔσχατον ἐξώκειλε παρανομίας, τότε δὴ ὁ μέγας Ἥλιος καὶ τῶν οὐρανῶν ἄξιος, ὁ βουλόμενος τὴν ἐκ τῆς ραθυμίας νόσον ἀνελεῖν καὶ διορθῶσαι ταύτην, ἐπήγαγε λέγων Ζη Κύριος, ἦ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ ἔσται ὑετός, εἰ μὴ διὰ στόματός μου. Καὶ ὁ μυλωτὴν μόνην κεκτῆμενος τὸν οὐρανὸν ἀπέκλεισε· τσαύτη παρηγορία αὐτῷ πρὸς τὸν Θεόν. Ὅρας ὅτι οὐ κακὸν ἢ πενία; οὐ γὰρ ἂν ὁ πάντων ἀνθρώπων πενέστερος τσαύτης ἀπέλαυσε παρηγορίας, ὡς χκαὶ βαδίζων, ἐνὶ μόνῳ λόγῳ τσαύτην ἰσχὺν ἐπιδείξασθαι. Εἰπὼν τοίνυν τούτο, ἐπήγαγε λιμὸν, καθάπερ παιδαγωγὸν ἄριστον καὶ διορθωτὴν τῶν γινόμενων κακῶν· καὶ, καθάπερ πυρετοῦ λάβρου εἰς σῶμα ἐμπεσόντος, καὶ αὐταὶ τῆς γῆς αἱ φλέβες ἀπεξηράνθησαν καὶ χεῖμαρροι ἐπέλιπον καὶ βοτάναι, καὶ τῆς γῆς αἱ λαγόνες ἄγονοι· λοιπὸν ἦσαν καὶ οὐ μικρὰ τότε ὁ δῆμος ἐκαρπώσατο, τῆς ρύμης τῆς ἐπὶ τὴν παρανομίαν ἀπαλλαγείας· καὶ συσταλείς· καὶ γενόμενος ἐπιεικέστερος καὶ τῷ προφήτῃ χει-

ροήθη· οἱ γὰρ πρὸς τὰ εἴδωλα τρέχοντες καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν κατασφάττοντες τοῖς δαιμονίοις, οὗτοι, τοσοῦτων ἱερέων τῆς Βάαλ ἀναιρουμένων, οὐκ ἔδυσχεράναν, οὐκ ἠγανάκτησαν· ἀλλ' ἤνεγκαν σιγῇ καὶ φόβῳ τὸ γινόμενον, ἀπὸ τοῦ λιμοῦ βελτίους γενόμενοι. Ὅρας ὡς οὐ μόνον κακὸν ὁ λιμὸς, ἀλλὰ καὶ κακῶν ἀναιρετικός, ἐν τάξει φαρμάκου τὰ νοσήματα διορθωσάμενος; Εἰ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτὴν βούλει ἰδεῖν οὐ τῶν κακῶν οὖσαν, ἐνόησον, τίνας μὲν ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας, τίνας δὲ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ, ἵνα μάθῃς ὅτι οὔτε ἡ ἐλευθερία ἀπλῶς καλόν, οὔθ' ἡ αἰχμαλωσία κακόν· ὅταν μὲν γὰρ ἦσαν ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ τὴν πατριδα εἶχον τὴν ἑαυτῶν, τοιαῦτα ἔπραττον, ὡς καθ' ἐκαστὴν ἡμέραν τοὺς προφήτας αὐτῶν καταβοᾶν, τῶν νόμων πατουμένων καὶ τῶν εἰδώλων προσκυνουμένων καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ παραβινομένων· ἐπειδὴ δὲ ἀπηνέχθησαν εἰς γῆν ἀλλοτρίαν καὶ ἐν τῇ τῶν βαρβάρων χώρα διέτριβον, οὕτω συνεστάλησαν καὶ βελτίους ἐγένοντο καὶ τοῦ νόμου φύλακες, ὡς ἔστιν ἐκ τοῦ ψαλμοῦ τούτου μαθεῖν, ὃν ἀναγκαῖον εἰς μέσον ἀγαγεῖν σήμερον, ἵνα μάθῃτε τῆς αἰχμαλωσίας τὸν καρπὸν· τίς δὲ ἔστιν ὁ ψαλμός; Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος, ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών· ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν· ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους φθῶν, λέγοντες· ἕστατε ἡμῖν ἐκ τῶν φθῶν Σιών· πῶς ἕσωμεν τὴν φθὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας; (ψαλμ. ρλς'. 1—4). Εἶδες πῶς αὐτοὺς συνέστελεν ἡ αἰχμαλωσία; πρὸ μὲν γὰρ ταύτης, καὶ τῶν προφητῶν ἐνηχοῦντων μὴ παραβαίνειν τὸν νόμον, οὐκ ἠγέσχοτο· μετὰ δὲ ταύτην, καὶ τῶν βαρβάρων ἐπικειμένων καὶ τῶν κυριευόντων καταναγκάζοντων καὶ κατεπειγόντων παραβαίνειν, οὐχ ὑπήκουον· ἀλλ' ἔλεγον οὐκ ἄσομεν τὴν φθὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας, ἐπειδὴ ὁ νόμος τούτου οὐκ ἐπέτρεπεν. Ὅρα δὲ καὶ τοὺς παῖδας τοὺς τρεῖς οὐ μόνον οὐδὲν ελαπτομένους ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, ἀλλὰ καὶ λαμπροτέρους ἀπ' αὐτῆς γινόμενους, καὶ τὸν Δανιὴλ ὁμοίως. Τί δὲ ὁ Ἰωσήφ; τί κακὸν ἔπαθε καὶ ξένος καὶ δούλος καὶ δέσμιος γενόμενος; οὐχὶ διὰ τούτο μόνον εὐδοκίμει καὶ ἔλαμπε; τί δὲ ἡ βάρβαρος ἐκεῖνη γυνή, καὶ ἐν πλούτῳ καὶ ὑπερηφανείᾳ καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ διατρέβουσα ἐντεῦθεν ἀπάνατο; οὐχὶ πάντων ἦν ἀθλιωτέρα, ἐπειδὴ τούτοις εἰς δέον χρήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν; οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἡμῖν ἀποδεδείκται σαφῶς, τίνα μὲν κακὰ, τίνα δὲ καλὰ, τίνα δὲ μέσα· καὶ ὅτι περὶ τῶν μέσων ὁ Προφήτης φησὶν, οὐ τῶν ὄντως κακῶν ἀλλὰ τῶν δοκούντων εἶναι τοῖς πολλοῖς, αἰχμαλωσίας, δουλείας, ἀπαγωγῆς· τίνας δ' ἔνεκεν ταῦτα εἰρηται, ἀναγκαῖον εἰπεῖν.

Φιλάνθρωπος ὢν ὁ Θεὸς καὶ περὶ τὸ ἐλεεῖν δέξυς, πρὸς δὲ τὸ τιμωρεῖσθαι καὶ κολάζειν ἀναδυόμενος, ὥστε μὴ τοὺς Ἰουδαίους παραδοῦναι τιμωρίας, προφήτας ἐπέμψε, φοβῶν αὐτοὺς διὰ τῶν ρημάτων, ὥστε μὴ κολάσαι διὰ τῶν πραγμάτων, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν Νινευιτῶν ἐποίησεν· καὶ γὰρ ἐκεῖ τότε τὴν πόλιν καταστρέψαι ἠπειλήσεν, οὐχ ἵνα καταστρέψῃ, ἀλλ' ἵνα μὴ καταστρέψῃ· ὅπερ οὖν καὶ ἐγένετο. Τούτο δὴ καὶ τότε ἔπραττε καὶ προφήτας ἐπέμπε, ἀπειλῶν βαρβάρων ἔροdon, πολέμου, αἰχμαλωσίας, δουλείας, ἀπαγωγῆν, τὴν ἐν ἀλλοτρίᾳ διατριβήν· καὶ καθάπερ

πάτηρ φιλόσοφος, παῖδα ἀκλόαστον ἔχων καὶ ράθυμον, σωφρονί-
σαι θέλων, ἱμάντας ἐπιζητεῖ, σχολίους ἀπειλεῖ, λέγων: δῆσω,
μαστιξῶ, ἀναιρήσω, καὶ γίγνεται ἐν τοῖς ρήμασι φοβερός, ὥστε
ταύτη τὴν κακίαν ἀναστεῖλαι τοῦ νέου—οὕτω δὴ καὶ ὁ Θεὸς ἠ-
πειλεῖ συνεχῶς, τῷ φόβῳ ποιῆσαι βελτίους βουλόμενος. Ταῦτα ὁ-
ρῶν ὁ διάβολος καὶ βουλόμενος ἐκλύσαι τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀ-
πειλῆς διόρθωσιν γινομένην, καθῆκε ψευδοπροφήτας, καὶ τῶν προ-
φητῶν ἀπειλούντων αἰχμαλωσίαν καὶ δουλείαν καὶ λιμούς, ἐκεῖ-
νοι τὰ ἐναντία ἔλεγον· εἰρήνην, εὐετηρίαν καὶ μυρίων ἀγαθῶν ἀ-
πόλαυσιν διὰ καὶ ὀνειδίζοντες αὐτοῖς οἱ προφῆται ἔλεγον *Εἰρήνην,*
εἰρήνην, καὶ ποῦ ἐστὶν εἰρήνην; (Ἱερ. 5:18.) καὶ ὅσοι τῶν φιλοσό-
φων, τοῦτο ἴσασιν, ὡς ἅπαντα κρατεῖν, ἂ τοῖς προφήταις πρὸς τοὺς
ψευδοπροφήτας ἐγένοντο, ἐκλύοντα τοῦ λαοῦ τὴν σπουδήν. Ἐπεὶ
οὖν οὕτως ἐκλύοντες διεφθίραν τὸν λαόν, φησὶν ὁ Θεὸς διὰ τῶν
προφητῶν *Ἐγὼ ὁ Θεὸς ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακὰ καὶ*
κοῖα κακὰ, ταῦτα τὰ εἰρημένα, αἰχμαλωσίαν, δουλείαν, καὶ ὅσα
τοιαῦτα οὐ πορνεῖαν καὶ ἀσέλγειαν καὶ πλεονεξίαν, οὐδὲ ἄλλο
τῶν τοιούτων οὐδὲν διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἕτερος προφήτης εἰπὼν· *Εἶ*
ἐστὶ κακία ἐν πόλει, ἢν Κύριος οὐκ ἐποίησε, (Ἀμώς γ'. στ.)
ταύτην λέγει τὴν κακίαν, τοὺς λιμούς, τὰς νόσους, τὰς θεηλάτους
πληγὰς. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ὅταν λέγῃ· *Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ*
κακία αὐτῆς (Ματθ. 5:18), τοὺς ἰδρωτάς, τὸν μόχθον, τὴν τα-
λαικωρίαν φησὶ· τοῦτο οὖν φησὶν ὁ Προφήτης· *Μὴ ὑμᾶς ἐκλύετω-*
σαν οἱ ψευδοπροφῆται· ὁ γὰρ Θεὸς ὑμῖν εἰρήνην δοῦναι δύ-
ναται, αἰχμαλωσίᾳ παραδοῦναι· τούτεστιν, ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ
κτίζων κακὰ. Καὶ ἵνα μάθῃς ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἀληθές, αὐτὰς τὰς
λέξεις βασανίσωμεν μετ' ἀκριβείας· εἰπὼν γὰρ ἄνω, ἐγὼ εἰμι ὁ
ποιήσας φῶς καὶ σκότος, τότε ἐπήγαγε ποιῶν εἰρήνην καὶ κτί-
ζων κακὰ· δύο ἐναντία ἄνω τέθεικε καὶ δύο ἐναντία μετὰ ταῦ-
τα, ἵνα μάθῃς ὅτι οὐ περὶ πορνείας λέγει, ἀλλὰ περὶ συμφορῶν·
τί γὰρ ἀντιδαστέλλεται τῇ εἰρήνῃ; εὐθελον ὅτι ἡ αἰχμαλωσία
οὐκ ἀσέλγεια, οὐδὲ πορνεία, οὐδὲ πλεονεξία· ὥσπερ οὖν ἀνωτέρω
ἐναντία δύο τέθεικεν, οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα· ἐναντίον δὲ τῇ εἰ-
ρήνῃ οὐ πορνεία οὐδὲ μοιχεία οὐδὲ ἀσέλγεια οὐδὲ αἱ λοιπαὶ κα-
κίαι· ἀλλ' αἰχμαλωσία καὶ δουλεία· ἀλλ' ὅπερ ἐπὶ τῶν στοιχείων
πάσχουσι, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων· οἷον τί λέγω· ὥσπερ
ἐποίησε φῶς καὶ σκότος, καὶ πολλοῖς τὸ μὲν φῶς ἡδὺ δοκεῖ εἶ-
ναι, τὸ δὲ σκότος ἐπαχθές, καὶ διαβάλλουσι τὴν νύκτα ὡς πό-
νηράν τινα οὔσαν· οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων· ἀλλ' οὔτε τὴν
νύκτα διαβλητέον, οὐδὲ τὸ σκότος, οὐδὲ ἀπλῶς τὴν δουλείαν, καὶ
τὴν αἰχμαλωσίαν· τί γὰρ, εἰπέ μοι, φαῦλον ἔχει τὸ σκότος; οὐχὶ
πόνων ἐστὶν ἀνάπαυσις; οὐχὶ φροντίδων ἀνεσις; οὐχὶ λύπης ἀναι-
ρεσις; οὐχὶ ἰσχύος προσθήκη; εἰ δὲ μὴ σκότος ἦν καὶ νύξ, πότε
ἂν ἀπελάσασαμεν τοῦ φωτός; οὐκ ἂν διεφθάρη καὶ ἀπώλετο τοῦτο
τὸ ζῶον ὁ ἄνθρωπος; ὥσπερ δὲ τὸ σκότος δοκεῖ μὲν τοῖς ἀνοή-
τοις εἶναι κακόν, οὐκ ἐστὶ δὲ, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμέραν ἡμῖν συν-
τελεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐργασίας ἐν αὐτῇ τοὺς ἀναπαυσαμένους ἐπι-
τηδειότερους κατασκευάζει· οὕτω οὐδὲ αἰχμαλωσία φαῦλον (περὶ
ἧς ὁ Προφήτης διελέγετο λέγων, *Ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων*
κακὰ), ἀλλὰ χρησιμώτερον τοῖς εἰς θεόν χρωμένοις· σωφρονεσέ-
ρους δὲ καὶ ἐπεικιστέρους ποιεῖ, περικόπτουσα ἀπόνοιαν· ἀδού-

λωτον γὰρ ἡ ἀρετὴ, καὶ οὐδὲν αὐτῆς περιγενέσθαι δύναται· ἄν-
οὐ δουλεία, οὐκ αἰχμαλωσία, οὐ πενία, οὐ νόσος, οὐκ αὐτὸ, ὁ
πάντων τυραννικώτερον, ὁ θάνατος· καὶ δηλοῦσιν ἅπαντες οἱ ταῦτα
ὑπομείναντες ἅπαντα καὶ δι' αὐτῶν μειζόνως λάμπαντες· τί γὰρ
τὸν Ἰωσήφ ἐβλάψεν ἡ δουλεία (οὐδὲν γὰρ κωλύει πάλιν τὸν αὐτὸν
ἄνδρα εἰς μέσον ἀγαγεῖν); τί δὲ τὰ δεσμά; τί δὲ αἱ ἀλύσεις;
τί δὲ ἡ συκοφαντία; τί δὲ ἡ ἐπιβουλή; τί δὲ ἡ ἐπὶ τοῖς ἄλλο-
τροῖς διατριβή; τί τὸν Ἰώβ ἡ τῶν βουκολίων καὶ τῶν ποιμνίων
ἀναίρεσις, ὁ βιαῖός καὶ ἄωρος τῶν παιδῶν θάνατος; ἡ πληγὴ
τοῦ σώματος; αἱ πηγαὶ τῶν σκολιῶν; ἡ δόνη ἡ ἀκαρτέρευτος;
ἡ ἐπὶ τῆς κοπρίας καθέδρα; ἡ ἐπιβουλή τῆς γυναικός; τὰ ὀνειδίθη
τῶν φίλων; αἱ λοιδορίαι τῶν οἰκετῶν; Τί τὸν Λάζαρον τὸ ἐν τῷ
πυλῶνι κείσθαι καὶ ταῖς γλώσσαις τῶν κυνῶν περιλείχεσθαι καὶ
ὁ λιμὸς ὁ διηνεκῆς καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ πλουτοῦ καὶ τὰ τραύ-
ματα καὶ ἡ νόσος ἡ ἀφόρητος καὶ ἡ ἥρεια τῶν προϊσταμένων
καὶ ἡ ὑπεροψία τῶν βοηθούτων; τί τὸν Παῦλον αἱ νιφάδες ἐκεί-
νων τῶν δεσμοτηρίων, τῶν ἀπαγωγῶν, τῶν θανάτων, τῶν κατα-
ποντισμῶν, ἅς οὐδὲ λόγῳ ἐξαριθμησαί ἔστι;

Ταῦτα ἅπαντα ἀναλογισάμενοι, κακίαν φεύγωμεν, ἀρετὴν διώ-
κωμεν καὶ εὐχόμεθα μὲν μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν· εἰ δέποτε
ἐμπέσωμεν, μὴ ἐκλύωμεν, μηδὲ δυσχεραίνωμεν· καὶ γὰρ ὅπλα
ἐστὶ ταῦτα ἀρετῆς, τοῖς εἰς θεόν χρωμένοις, καὶ δυνασόμεθα διὰ
πάντων εὐδοκιμεῖν, ἐὰν νήρωμεν, καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπο-
λαύσαι· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
Κυρίῳ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΕΥΓΛΩΤΤΙΑΣ.

Μέρος Β'.

(Τὸ Α'. μέρος· ἐν σελ. 36).

Ἐκ τούτων καὶ πλείστων ἄλλων παραδειγματῶν φρονούμεν ὅτι
οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχον ἀνώτερον πνεῦμα οὐδ' ἐνέργειαν ἐξοχωτέραν
τῆς τῶν νεωτέρων, καὶ ὅτι ἔτι καὶ τὴν σήμερον εἴμεθα φυσικῶς
τε καὶ διανοητικῶς ἴσοι καὶ ἐφάμιλλοι τοῖς Ἑλλησι καὶ τοῖς
Ρωμαίοις. Ἡ δὲ μετὰ τῆς ἐκείνων καὶ τῶν ἡμετέρων εὐγλωτ-
τίας διαφορὰ εὐκόλως ἐξηγεῖται, ἀφοῦ ληθθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ διαφορὰ
τῶν περιστάσεων, ἐν αἷς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα καθ' ἕκαστον ἀνετύχθη-
σαν. Ἐνταῦθα παρουσιάζονται πέντε προσεχείς αἰτίαι οὐκ ὀλίγον
συντελοῦσαι εἰς ταύτην τὴν διαφορὰν. Αὗται δ' εἰσὶ: Α'. ἡ δια-
φορὰ τῆς τῶν ρητορικῶν λόγων ἐπιδείξεως ἐνώπιον τοῦ δήμου,
Β'. ἡ ὀλιγότης, τὸ εὐάριθμον τῶν νόμων τῶν ἀρχαίων καὶ ὁ
χαρακτήρ τῶν κρισολογιῶν, Γ'. αἱ σφοδραὶ, αἱ ἐρεθιστικαὶ ἐν
ταῖς Βουλαῖς συζητήσεις, οἷαι αἱ περὶ ἐπαναστάσεων, περὶ κατα-
δυναστεύσεων ἐπαρχιῶν καὶ λοιπῶν, Δ'. ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυ-
πογραφίας καὶ Ε'. ἡ ὑπεροχὴ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ
τῆς Λατινικῆς.

Α'. Ἐν τοῖς νεωτέροις βουλευτικῶς σώμασι, ζητήματα μεγά-
λης ἀξιολογότητος συζητοῦνται ἐπὶ ἐβδομάδας, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ
μῆνας, καὶ σπανίως συμβαίνει ὥστε ὑπόθεσις τις νὰ διεξαχθῇ

δι' ἑνὸς μόνου λόγου, ὅσονδὴποτε εὐγλωττου καὶ εὐφραδοῦς. Ἄλλα τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτως ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ρώμῃ. Ὁ ρήτωρ τότε ἐγίνωσκεν ὅτι ἂν ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν καὶ συγκινήσῃ τὸ ἀκροατήριον, ἤθελε κερδίσει τὴν ὑπόθεσίν του. Ὁρμητικὴ καὶ ἀνάθεκτος δημοκρατία δὲν ἠδύνατο νὰ υποφέρῃ ἀναβολάς, καὶ πᾶν νομοσχέδιον ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ ψηφισθῇ. Ὁ ρήτωρ ὅθεν προσεπάθει οὐ μόνον ὅπως καταπέσει τὰ πνεύματα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ διεγείρῃ τὰ πάθη· ὁ δὲ στιγμιαῖος ἐκείνος θρίαμβος ἦτο ὀριστικὴ καὶ τελικὴ αὐτοῦ νίκη.

Β'. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας εὐγλωττίας, εἶνε πασιδῆλον ὅτι ἡ νομοθεσία τῶν νεωτέρων χρόνων εἶνε λίαν πληρεστερά τῆς τῶν ἀρχαίων. Ὑπῆρχον τότε συγκριτικῶς τοσοῦτοι ὀλίγοι νόμοι, ὥστε ἕκαστος ἐν δικαστήματι τριῶν μηνῶν ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ ἐπὶ νομομαθείᾳ. Ἡ ἐπιστήμη τῆς δικανικῆς ἢ δικηγορικῆς, ἡ ὥραία αὕτη ἐπιστήμη ἦτο ἀγνωστος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Τὴν σήμερον ἐκάστη δίκη συνίσταται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ συνηγοριῶν. Ἐκάστη κατηγορία ὀφείλει νὰ ᾔνη ἀκριβῆς, εἰδικὴ καὶ μονομερῆς. Ἐκαστον γεγονός ὀφείλει ν' ἀναφέρεται μετὰ τῆς λεπτομερεστεράς ἀκριβείας τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου καὶ τῶν περιστάσεων. Πᾶσα περὶ παράβιασιν τοῦ νόμου αἰτίασις ὀφείλει ν' ἀνακρίθῃ δι' ἀμέσου ἀρνήσεως, καὶ πᾶσα κατηγορία δι' ἀσφαῶν ἢ γενικῶν ἐκφράσεων γινομένη ἀποκρούεται. Καὶ τοιοῦτοτρόπως αἱ ἐρωτήσεις ἀφ' ἑνὸς καὶ αἱ ἀποκρίσεις ἀφ' ἑτέρου ἀγούσιν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ συμπέρασμα τὸ ἐπιβάλλον τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων ἢ τὴν νομικὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστοῦ. Ἡ ὥραία λοιπὸν ἐπιστήμη τῆς δικηγορικῆς παράγει οὐσιώδη διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας δικαστικῆς εὐγλωττίας.

Γ'. Δὲν εἶνε χρεῖα νὰ παραστήσωμεν ὅπως ὁ χαρακτήρ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν σημερινῶν συζητουμένων ὑποθέσεων διαφέρει. Τοῦτο εἶνε πασιδῆλον. Οὐχ ἦττον δ' ἔστι προφανές ὅτι, ὅσῳ θεωρυδῶδη καὶ ἀξιολογᾶ εἰσι τὰ τὴν τοῦ ρήτορος δημογορίαν προκαλοῦντα ἀντικείμενα, τόσῳ ὑψηλὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἔσεται ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ.

Κατάστασις εἰρηνικὴ μὲν, ἀλλ' ὑπὸ μεγάλων, σημαντικῶν καὶ θεωρυδῶδων ζητημάτων κλονιζομένη, εἶνε λίαν εὐνοϊκὴ πρὸς τὸν ρήτορα. Καὶ ὁ λόγος ἀπλοῦς. Ἐν καιρῷ πολέμου ἡ δύναμις εἶνε ὑπερτέρα καὶ ἀξιολογώτερα τῆς πειθοῦς. Ὁ στρατηγὸς εἶνε μεγαλύτερος τοῦ ρήτορος. Ἄλλ' οὐχ οὕτως ἐν καιρῷ εἰρήνης· διότι ὁ ρήτωρ εἶνε τότε ὁ μέγας ἀνὴρ τῆς ἐποχῆς.

Ἄς ἀναφέρωμεν πρὸς τοῦτο καὶ τινὰ παραδείγματα.

Ὅτε τὸ μέγα ζήτημα τῶν σταυροφοριῶν ἐκηρύσσεται, Πέτρος ὁ Ἐρημίτης καὶ ὁ Ἅγιος Βερνάρδος ἦσαν οἱ μεγάλοι τῆς ἐποχῆς ἄνδρες· ἀλλ' ὅτε ὁ Πέτρος οὗτος συνεβάδιζε μετὰ τοῦ στρατοῦ, περιέπεσεν εἰς περιφρόνησιν, καθ' ὅτι ὁ στρατηγὸς ἦτο τότε ἐπιφανέστερος καὶ ἀξιολογώτερος τοῦ ρήτορος. Ἐν τῇ Ἑθνικῇ Συνελεύσει τῆς Γαλλίας τῆς πρώτης ἐπαναστάσεως τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, πρὶν ἢ ἐκτραγῶσιν οἱ κατὰ τῆς Γαλλίας ἡπειρωτικοὶ πόλεμοι, ὁ Μιραβὼς ἦτο ὁ ἥρωας τῆς πατρίδος του· ἀλλ' ὅτε ἡ δύναμις ὑπερίσχυσεν, ὁ Πισσαγροῦ, ὁ Μορώ καὶ πρὸ πάντων Ναπολεὼν ὁ Α'. ἐγένοντο οἱ ἄνδρες τοῦ αἰῶνος. Ἐν Ἀμερικῇ, ὅτε

οἱ ρήτορες τῆς ἡμέρας ὀπλιζόν τὸν λαὸν διὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ὁ Ἐρρίκος Πάτρικος ἦτο ὁ ἥρωας, ἀλλὰ, τῆς μάχης ἀρξαμένης, ἦτο ὁ Βάσιγκτων.

Ἐν τῇ ἐποχῇ λοιπὸν τοῦ Δημοσθένους τὰ πάντα συνετείνον ὅπως καταστήσῃ τὸν ρήτορα, καὶ ὁ Φίλιππος, καθὰ ἐρρέθη, ἐσχημάτισε τὸν Δημοσθένην. Οἱ κίνδυνοι, οὓς ἐκείνος διήγειρεν, ἐνέπνεον τὴν τοῦτου εὐγλωττίαν.

Δ'. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας ἰσχυρῶς συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μεταβάλλῃ τὸν χαρακτήρα τῆς εὐγλωττίας. Ἡ μεγάλη αὕτη διάδοσις τῶν βιβλίων καὶ τῆς παιδείας, ἡ μεταξὺ τῶν λαῶν διασπαρῆσις, κατέστρεψε τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀνομοιοτήτητα τὴν μεταξὺ τῶν ἀτόμων τὸ πάλαι ἐνυπάρχουσαν. Ὁ Βολταίρος εἶχε ποτε ἀφομοιώσει τοὺς μεγάλους ἄνδρας, τοὺς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν τῆς ἀρχαιότητος ἀναφανομένους, πρὸς τὰς ὀλίγας ὑψηλὰς κυπαρίσσους τὰς ἐν μέσῳ πυκνοῦ ὕλοστομίου πλήρους δενδρύλλων. Πρὸς συμπλήρωσιν ὅθεν τῆς ἀφομοιώσεως ταύτης τοῦ Βολταίρου προσεπιλέγομεν ὅτι ἡ τυπογραφία ἀνύψωσε τὰ δενδρύλλια καὶ ἐχαμήλωσε τὰς ὑψηλὰς κυπαρίσσους, ἀνυψώσασα τὸ πλῆθος καὶ καταβαλοῦσα τοὺς εὐαριθμούς προνομιοῦχους. «Οἱ εὐγενεῖς κατέβησαν τὴν κοινωνικὴν κλίμακα, οἱ δ' ὑποτελεῖς ἀναβαίνουνσιν ἤδη αὐτήν.» Ὁ ρήτωρ οὐδόλως σήμερον κέκτηται τὴν ἐπὶ τοῦ ἀκροατηρίου δεσπόζουσαν ἐκείνην ὑπεροχήν, ἥτις τὸν καθίστανεν ἰκανὸν ὅπως ἀγῆ καὶ φέρῃ αὐτὸ διὰ τῆς εὐγλωττίας του. Τὰ βιβλία ἀρκούντως ἤδη διεδόθησαν καὶ πλεῖστοι ὅσοι ἐδιδάχθησαν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι, ὥστε ὁ ρήτωρ δὲν εἶνε πλέον ὁ πρωτεύων διδάκτωρ. Ἀλλὰ τοιοῦτος δὲν ἦτο τὸ πάλαι. Ἀπ' ἐναντίας οὗτος ἦτο ὁ προαγορευῶν ἐν ταῖς δημοσίαις συνελεύσεσιν ἦτο ἱεροκήρυξ, ἐφημερίς, ἐντυπος διδασκῆς, φυλλάδιον, τόμος· ἅπαντα συνάμα.

Ε'. Ἡ πέμπτη καὶ τελευταία αἰτία τῆς μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ρητορικῆς ἢ εὐγλωττίας διαφορᾶς ἔγκειται ἐν αὐτῇ τῇ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων γλωσσῶν διαφορᾷ. Ἐκαστος πεπαιδευμένος θέλει βεβαίως ἀναγνωρίσει τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ κατὰλληλον τῶν κλασσικῶν γλωσσῶν ὡς πρὸς τὰς ὑποθέσεις καὶ τοὺς μεγάλους τοῦ ρήτορος σκοπούς. Οὐδεμία οὐδόλως οὐδέποτε διάλεκτος ἐξισώθη πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ἡ ἰδιόχουσα κλασσικὴ τῆς ἡμετέρας γλώσσης, τῆς ἐλληνικῆς, οὐκ εἶχε χρεῖαν λεξιδίων, ἀλλὰ προσέφερε πλειοτέραν ἐπέκτασιν, πλεϊότερον πλάτυσμα ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν τῶν σχετικῶν λέξεων τῆς προτάσεως, καὶ ὁ ρήτωρ ἠδύνατο ἐπομένως συντάσσειν τοὺς λόγους του νὰ τοποθετῇ αὐτάς οὕτως, ὥστε ν' ἀναδεικνύσῃ μετρίονα τὴν ἰσχὴν καὶ μείζον τὸ κάλλος τῶν περιόδων αὐτοῦ.

Πρὸς δ' ἀντιπαράθεσιν ἀρκεῖ ν' ἀναγνώσωμεν τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀσωπίου ἐν τῷ περιφημῷ συντακτικῷ αὐτοῦ ἀναφερόμενον: «Τὰ δ' εἰς ὀλιγαρχίαν οὐκ ὀρθῶς.» (Ἡροδ.) «il n' en est pas de même de ce qu' il a avancé en faveur de l' oligarchie.» (Σελ. 97.) Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν γαλλικὰς λέξεις δεκαοκτὼ πρὸς ἑξ ἑλληνικὰς. Ὁρθῶς δὲ προσεπιλέγει ὁ προρρηθεὶς σοφὸς ἀνὴρ ὅτι «ἡ σημερινὴ ἡμῶν γλώσσα εἶνε δεκτικωτάτη τῆς βραχυλογίας ταύτης.

Ἄς ἀναγνώσωμεν προσέτι καὶ τὸ ἐξῆς χωρίον ἐκ τοῦ Θουκυδίδου, ἐνθα ὁ Περικλῆς ἀγορεύων πρὸς τὸν δῆμον τὸν ἐπιτάφιον λόγον τοῦ ὀμιλεῖ καὶ περὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοῖς

ἀλλοις καὶ τάδε: «Καὶ μόνη οὔτε τῷ πολέμῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει ὑπ' οἷων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ καταμειψιν ὡς οὐχ ὑπ' ἀξίων ἀρχεται.» Τὸ χωρίον τοῦτο τὸ ἐξ εἰκοσι μόνον λέξεων συγκείμενον, ἐκφέρει ὁ ἄγγλος μεταφραστὴς διὰ τεσσαράκοντα ἐπὶ αὐτῷ πως: «And the only one that neither gives to the enemy who has attacked us any cause for indignation at being worsted by such opponents, nor to him who is subject to us room for finding fault as not being ruled by men who are worthy of empire,» ἐνῶ καὶ ἐν τῇ σημερινῇ ἡμῶν γλώσσῃ ὡσαύτως μεταφράζεται ἐν ὀλίγαις λέξεσιν οὕτω «Καὶ μόνη οὔτε κατὰ τῶν ἐφορμῶντων ἐχθρῶν ἀγανακτεῖ ὅτι ὑπ' οὐτιδανῶν κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ παρέχει κατηγορίαν ὅτι ὑπ' ἀναξίων ἐξουσιάζεται.»

Ἐνεκεν οὖν τῆς ὑπεροχῆς ταύτης τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν οὐδεὶς τῶν Ἑυρωπαϊῶν δύναται τὴν σήμερον νὰ ἐκδώσῃ ἀκριβῆ μετάφρασιν ἐνὸς λόγου τοῦ Δημοσθένους ἢ τοῦ Κικέρωνος. Ὁ ἀναδεχόμενος τὴν μετάφρασιν αὐτῶν ὁμοιάζει τὸν εἰς λεπτὸν χρυσόσυρμα μεταβάλλοντα τὸν ἄσημον ἢ τοὶ μὴ νομισματοκοπη

μένον χρυσόν, διότι οὐδεὶς ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης ἤθελε δυναθῆ ἵνα συλλάβῃ σαφῆ ἰδέαν τοῦ ἀθλητικοῦ καὶ ὀγκώδους τῆς ἀρχαιότητος ῥήτορος, καὶ ὁ Δημοσθένης περιβαλλόμενος τὴν νεώτερον εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν τοσοῦτον ἤθελεν ὁμοιάζει αὐτὸς ἐαυτὸν, ὅσον ὁ σχοινοβάτης ἢ ὁ διδάσκαλος τοῦ χοροῦ τὸν νευρώδη καὶ γιγαντιῶδη ἀθλητὴν Μίλωνα τὸν Κροτωνιάτην.

ΕΜ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΟΥΪΛΙΑΜ ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ.

Ὁ ΟὐΪλλιαμ Σακεσπῆρος ἐγεννήθη ἐν Στρατφορδίῳ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν 24 Ἀπριλίου 1564 καὶ ἀπέθανε κατὰ τὴν 25 Ἀπριλίου τοῦ 1616. Ὀλίγα γινώσκωμεν περὶ τῶν συμβάντων τοῦ βίου τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἡθῶν του. Ἐνυμφεύθη ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ πο-

ρευθεὶς δὲ εἰς Λονδίνον εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον του, ἀποκατέστη ἠθοποιός, δραματικὸς συγγραφεὺς καὶ μέτοχος εἰς ἐν τῶν ἐν Λονδίῳ θεάτρων. Ἀπέκτησε πλούτον ἀρκετόν. Ἐπιστρέψας δ' εἰς τὴν γεννέθλιον αὐτοῦ γῆν ὀλίγα πρὶν τοῦ θανάτου του ἔτη, ἔζησεν ἐν ἀνέσει καὶ δόξῃ. Συνέγραψε 35 δράματα, ἐκτὸς ποιημάτων καὶ ᾠδῶν, ἀπὸ τοῦ 1590—1613.

Ἀποκαθίσταται δύσκολον ἐν τοιαύτῃ συνοπτικῇ βιογραφίᾳ νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀπεριόριστον αὐτοῦ διανοητικὴν ἰσχὺν καὶ γονιμότητα τῆς φαντασίας, τὴν δραματικὴν κρίσιν, τὴν εὐφυίαν καὶ τὸ εὐτράπελον, τὸ πάθος καὶ ἰδίως τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ γνῶσιν τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας. Κατὰ τὸ 1592, δηλαδὴ 28ετῆς ὁ Σακεσπῆρος ἀπέ-

κτησε τοσαύτην δραματικὴν ἢ συρραφῆς ξένων δραμάτων ὑπόληψιν, ὥστε ἐξῆψε τὴν ζηλοτυπίαν τῶν πρωτίτων δραματοποιῶν. Ὁ Ροβέρτος Γρῆν, ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου του συνεβούλευε τοὺς παλαιούς του φίλους Λόδγ, Πήλ καὶ Μάρλω νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν συγγραφήν δραμάτων, διακηρύττων αὐτοῖς ὅτι:— «Ἵπάρχει νεπέλουτός τις κόραξ καθωραϊσμένος μὲ τὰ πτερά μας, κρύπτων καρδίαν τίγρεως ὑπὸ τὸ δέρμα ἠθοποιῦ καὶ ὑποθέτων ὅτι εἶνε ἰαγὸς

ΟὐΪλλιαμ Σακεσπῆρος.

νά συγγράψῃ στίχους ὁμοιοκαταλήκτους καλλιτέρους ἡμῶν, καὶ ὅτι εἶνε Ἰωάννης Yactetur, κατὰ τὴν φαντασίαν του, — ὁ μόνος ἡθοποιὸς ἐν Ἀγγλίᾳ.»

Εἶνε πιθανὸν ὅτι ὁ Σακεσπῆρος συνέγραψε καὶ ἐπιδιόρθωσε τὰ δραματικὰ προϊόντα τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν διεσώθη. Ἡ ἑταιρία, μεθ' ἧς ὁ Σακεσπῆρος ἦτο συνδεδεμένος, κατεῖχε μέγαν ἀριθμὸν δραμάτων, ἅτινα ποτὲ δὲν ἐτυπώθησαν. Πρὸς τούτοις ὑπῆρχε συνήθεια, ὅταν δρᾶμα τι ἦτο δημοτικόν, ἄλλοι δραματοποιοὶ νὰ κάμνωσιν εἰς αὐτὸ ἀλλαγὰς καὶ προσθήκας. Ἡ κωμῳδία τῶν Σφαιμάτων καὶ τὰ τρία μέρη Ἑρρίκου τοῦ Ἐκτου δύνανται νὰ καταταχθῶσι μετὰ τῶν πρώτων ἔργων, ἅτινα συνέγραψε, καὶ οὐχὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐπινοήσεων. Αἱ δὲ πέντε σκηναὶ ἐν τῷ Περιελί, αἵτινες φέρουσι σημεῖα τῆς εὐφρίας του, δύνανται μόνον νὰ παραδεχθῶσιν ὡς τοιαῦτα.

Ὁ Βέρπλανη νομίζει ὅτι ὁ Τίτος Ἀνδρόνικος ἦτον ἐν τῶν πρώτων δραματικῶν τοῦ Σακεσπῆρου προϊόντων, ἀλλὰ τὸ ὕφος αὐτοῦ, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ἦτο γλυκὺ καὶ ἥρεμον ὡςπερ ἐν τῷ ποιήματι Ἀφροδίτη καὶ Ἀδωνις, οὐδόλως συναδεῖ μ' ἔργον, ὅπερ δικαίως ὀφείλει νὰ καταταχθῆ μετὰ τῶν μεταγενεστέρων, ἐν οἷς ἐκτυλίσσεται φρικώδης σειρὰ ἀνοσιουργημάτων. Τὰ δρᾶματα, ἐν οἷς καταφαίνεται ἡ νεανικὴ τοῦ Σακεσπῆρου εὐφυΐα καὶ ἅτινα συναυτίζονται κατὰ τὸ ὕφος μετὰ τοῦ ποιήματος Ἀφροδίτη καὶ Ἀδωνις, εἶνε τὰ ἐξῆς: οἱ δύο Εὐγενεῖς τῆς Βερώνης, ἡ ἀπολεσθεῖσα ἔργασίᾳ τοῦ ἔρωτος, καὶ τὸ πρωτότυπον Ρωμαῖος καὶ Ἰουλίᾳ, τὰ ὁποῖα συνεγράφησαν πρὶν τοῦ ἔτους 1592. Μετὰ ταῦτα ἔπονται Ρικάρδος ὁ Γ' καὶ Ρικάρδος ὁ Δ', τὸ ὄνειρον μιᾶς κυλοκειρινῆς νυκτός, ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης, ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας, καὶ Ἑρρίκος ὁ Δ'. Πάντα δὲ ταῦτα συνεγράφησαν πρὶν τοῦ ἔτους 1598, ὅταν ὁ Σακεσπῆρος ἦτον εἰς τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἐν διαστήματι ὀκτῶ ἐτῶν μετὰ ταῦτα συνέγραψεν Ἑρρίκον τὸν Ε', τὰς εὐθύμους συζύγους τοῦ Γουέντουρ, τὸ κατ' ἀρέσκειαν, τὸν Ἀμλέτον, τὴν Δωδεκάτην νύκτα, τὸ μέτρον ἀπὸ μέτρον, τὸν Ὀθέλλον, τὸν Μακβῆθ καὶ Ἀἴηρ. Μετὰ ταῦτα ἔπονται ὁ Τρωῖλος καὶ ἡ Χρυσίδα, ὁ Τίμων τῶν Ἀθηρῶν, ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ὁ Ἀντόνιος καὶ ἡ Κλεοπάτρα, ἡ Κυμβελίνη, Ἑρρίκος ὁ ὀστος, ἡ Ἱστορία τοῦ Χειμῶνος καὶ ὁ Κοριολάνος.

Ἐὰν ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὴν κατάταξιν τῶν δραμάτων τούτων, θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀνακαλύψωμεν τὴν διαφορὰν, ἧτις ὑπῆρχε μετὰ τῆς νεανικῆς καὶ ἀνδρικῆς αὐτοῦ ἡλικίας. Ἐὰν δὲ ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἀπὸ τῆς συγγραφῆς τῶν « Δύο Εὐγενῶν τῆς Βερώνης » μέχρι τοῦ βασιλέως Ἀἴηρ παρήλθον μόνον πεντεκαίδεκα ἔτη, ὀφειλομέν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπίνου διανοίας δὲν προσφέρει παρόμοιον παράδειγμα τοιαύτης θαυμαστῆς προόδου. Ὁ Βέρπλανη νομίζει ὅτι ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν συνέγραψε τὰς 4 μεγάλας αὐτοῦ τραγωδίας, τὸν Ἀμλέτον, Ὀθέλλον, Μάκβεθ καὶ Ἀἴηρ, ἦτον ἡ ἐποχὴ τοῦ διανοητικοῦ του μεγαλείου. Ἀληθεύει ὅτι οὐδέποτε ἡ φαντασία αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον γόνιμος καὶ ἰσχυρὰ ἢ καθ' ἣν ἐποχὴν περιέγραφε τοὺς τρόμους, τὰ δυστυχήματα καὶ τὴν ὠραιότητα τοῦ βασιλέως Ἀἴηρ, ἀλλ' ἐν γένει ἡ δύναμις αὐτῆς παρατηρεῖται περισσοτέρα ἐν τοῖς προγε-

νεστέροις ἢ μεταγενεστέροις αὐτοῦ ἔργοις, καθότι μάλιστα αὕτη ἐν τοῖς τελευταίοις ἀποκαθίσταται ἐμπάθης καὶ τερατώδης.

Ὁ νοῦς εἶνε τὸ ὄργανον τῆς καρδίας, ὁ ἀγωγὸς δι' οὗ τὸ αἶσθημα, τὸ πάθος καὶ ὁ χαρακτήρ δύνανται νὰ εὕρωσι διέξοδον. Παραβάλλων τις Ρικάρδον τὸν Γ' ἐκ τῶν προγενεστέρων αὐτοῦ δραμάτων μετὰ τὸν Μάκβεθ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων, εὐκόλως ἐνοεῖ ὅτι ἡ φαντασία ἐν τῷ Μάκβεθ, καίτοι πλουσιωτέρα ἢ ἐν τῷ Ρικάρδῳ, στερεῖται ὅμως τὴν λογικότητα ἣν οὗτος κέκτηται.

Εἰς τὴν ὑπερβολικὴν γλῶσσαν τῆς κριτικῆς ὁ Σακεσπῆρος καλεῖται παγκόσμιος, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ὁ νοῦς του ἦτο περιωρισμένος ὡς οἱ λοιποὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ συμπαθειῶν, καίτοι αὗται ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον σφοδρότεραι, αὐστηρότεραι καὶ γενικώτεραι ἢ ἐν τοῖς μεγαλοφύσειν ἀνδράσι. Πᾶν, πρὸς τὸ ὁποῖον τυχόν ἐσυμπάθει, ἠδύνατο νὰ περιγράψῃ διὰ τῶν ζωηροτέρων χρωμάτων, αἱ δὲ συμπάθειαι αὐτοῦ, καίτοι ἐκτεταμέναι, ἀπέχον ὅμως τοῦ νὰ ἦγε παγκόσμιαι· μᾶλλον δὲ καταφανεῖς γίνονται οἱ περιορισμοὶ αὐτοῦ ἢ αἱ ἐπεκτάσεις του. Εἷς τινὰ μάλιστα ἡ εὐφυΐα του φαίνεται μὴ ἀντιλαμβανομένη οὐχὶ ἐξ ἑλλείψεως δυνάμεως· ἀλλὰ μᾶλλον διαθέσεως. Ἐν τῷ Σακεσπῆρῳ οὐδέποτε ἀναφαίνεται αἰσθημα ἠρησκευτικόν, εἰς οὐδένα δὲ ἐκ τῶν ἔργων του ἀπαντᾶται ἔξοχος τις ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἐξ ἑσῶν ἐπὶ 16 ἑκατονταετηρίδας ἀντιπροσώπευσαν ὄλας τὰς τάξεις τῶν ἠρησκευτικῶν χαρακτήρων, ἀπὸ τῆς εὐσεβείας τοῦ ἀγίου μέχρι τῆς ὑποκρισίας τοῦ φανατικοῦ. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶχε ἀποξενωθῆ ὑπὸ τῶν δραματικῶν τῆς Ἐλισαβετίου ἐποχῆς, διότι ὁ Δέκχαρ, Μάσσινγκερ καὶ Μάρλις προσήλωσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐπ' αὐτοῦ, δεικνύοντες ὅτι εὐφυΐα οἷα ἡ τοῦ Σακεσπῆρου πολλὰ ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἂν αἱ συμπάθειαι αὐτοῦ ἔκλινον ἀληθῶς πρὸς αὐτό.

Ὁ Σακεσπῆρος διεκρίνεται ἐπὶ ἀνοχῆ, προσηγῆς καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰσέτι τοὺς κακούργους ἢ ἡλιθίους, δικαιολογῶν τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἐκάστοτε καὶ συναυτίζων τὰς περιστάσεις μετὰ τοὺς χαρακτήρας. Ὁ ἄγιος νομίζει ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ φονεμένου ἐχθροῦ προστίθεται εἰς τὴν ἐδικήν του, ὁ δὲ Σακεσπῆρος δικαιοτέρως ἐνόμιζεν ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, πρὸς τὸ ὅποιον ἐσυμπάθει, προστίθεται εἰς τὴν ἐδικήν του. Ἡ ἀνοχὴ αὕτη, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀδύνατον ν' ἀποκτηθῆ ταχεῖα ἡ γνώσις τῆς καθόλου ἀνθρωπίνου καρδίας, παρ' οὐδενὶ ἄλλῳ φιλόλογῳ εἴτε ἱστορικῷ ὑπῆρχεν ἐν μεγαλειότηρᾳ ὅσοι ἢ παρὰ τῷ Σακεσπῆρῳ ἔχοντι ἀρκοῦσαν ψυχικὴν ἰσχὺν ὅπως ἡ φιλελεθμῶν καὶ μετρίφρων οὐδόλως δὲ παράδοξον ἂν τοιοιτοτρόπως συνέλαβεν ἰδέαν τοσοῦτων εὐγενῶν καὶ ὠραίων χαρακτήρων, διότι ὑπὸ τοιαύτην καὶ μόνην τοῦ βίου ἔποψιν δύνανται ἡ εὐφυΐα νὰ ἔλθῃ εἰς συνάφειάν τινα μετ' αὐτῶν. Τὸ παραδοξότερον ὅμως εἶνε ὁ τρόπος, δι' οὗ διαπραγματεύεται μετὰ τοὺς κοινούς καὶ χαμερπεῖς, οὗς ἄλλως ἤθελε περιφρονήσει ὡς εὐήθεις καὶ κακούργους. Ὁ Σακεσπῆρος συνοικεῖται ἐπὶ τοσοῦτον μετ' αὐτῶν ὥστε πράττει ὑπὲρ αὐτῶν ὅτι ἤθελε πράξει ὑπὲρ τοῦ ἰδίου, ὡς ἐὰν ἤθελεν εἶσθαι ὁ Launcetot Gobbo. Ἐν τούτοις διακρίνεται κατὰ τὸ ἔξοχον τῆς περιγραφῆς τῶν γυναικείων χαρακτήρων αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἐπιτυχῆς τῶν ἔργων του. Ἐξ ὄλων τῶν ποιητῶν καὶ μυθιστοριογράφων, εἰς οὓς ἡ φιλολογία δύναται

νά καυχήθῃ, οὐδείς ποτὲ ἠδυνήθη νὰ πλησιάσῃ τὸν Σακεσπῆρον κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ἀγιότητος, τῆς καλλονῆς καὶ ἀρετῆς τῶν γυναικῶν. Αἱ Σακεσπῆρσαι γυναῖκες εἰσὶν ἀπόρροια μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἰδανικότητος, ἐκάστη ὅμως ἔχει ἴδιον ψυχὴν, καὶ αἱ διάνοιαι καθὼς καὶ αἱ ψυχικαὶ συγκινήσεις εἰσὶ χωρισταί. Ὑπάρχει φαντασία ἐν τῇ Ὀφελίᾳ ὡς καὶ ἐν τῇ Ἰμογένῃ, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἐκλάβῃ τὴν μίαν ἀντὶ τῆς ἄλλης;... Σκέφθητι ἤδη περὶ τοῦ ἀπειροῦ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ! Ἄλλ' ἦτο ἄραγε ὑπερήφανος διὰ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην; ἐνόμιζεν ἄραγε ὅτι ἐξήντησε πᾶν ὅ,τι παρίστατο ἐνώπιόν του διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; οὐχί! εἰς τὸ δράμα τοῦ «Ἀντώνιος καὶ Κλεοπάτρα,» ὅπερ εἶνε πλήρης ὠραιότητος καὶ καλλονῆς, ἔθεσεν εἰς τὸ στόμα τοῦ μάντεως πᾶν ὅ,τι αὐτὸς συνηθάνετο ἐν τῇ μετριοφροσύνῃ του.

» Εἰς τῆς φύσεως τὸ ἀπειρον βιβλίον τῆς μυστικότητος ἀναγινώσκω ὀλίγον.»

Ἄναγινώσκοντες δράματι ἐκ τῶν τοῦ Σακεσπῆρου, φανταζόμεθα ὅτι μετέχομεν ὀλόκληρον αὐτό, ἀλλ' εἶνε ἄραγε ἀληθές ὅτι ἀντιλαμβάνομεθα τῆς κολοσσαίας φαντασίας τοῦ δραματοποιοῦ; Ὁ Σακεσπῆρος παρέχει ἐκάσῃ, ὅσον ἠθελε ζητήσει, καὶ ἕκαστος ἀναλόγως τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀντλεῖ ἐκ τοῦ ἀπειροῦ αὐτοῦ πλοῦτου. Ὅποσοι κριτικοὶ ἐπέφερον τὰς κρίσεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς τραγωδίας ὁ Ἀμλέτος, καὶ ὅμως ἴστανται εἰσέτι μακρὰν τῆς πραγματικῆς ἐννοίας. Ὁ Σακεσπῆρος καθόσον ἀφορᾷ τὰς γιγαντιαίας αὐτοῦ ἐπινοήσεις οὐδέποτε ἐνοήθη ὀρθῶς· πρέπει ἀληθῶς νὰ κριθῇ ὑφ' ὁμοίων του· ἀλλὰ ποῦ οἱ τοιοῦτοι; Οἱ μεγαλειότεροι καὶ ἀξιώτεροι νόες, οἵτινες ἐσπούδασαν αὐτὸν κατὰ βάθος, ὑπεχρέωθησαν νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ὁ ποιητὴς ἐκεῖνος, ὅστις εὐχαριστεῖ καὶ τὸν ἀμαθέστερον ἄνθρωπον εἰς τὴν πλατείαν τοῦ θεάτρου, εἶνε ἐπίσης ὁ ποιητὴς ὅστις συγχρόνως σκοτίζει τὴν κρίσιν τοῦ βαθυτέρου φιλοσόφου.

Γ. ΚΑΝΑΔΕΣ.

Ὁ ὑπερτιμηθεὶς λαγῶς.

(ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Π. Ἀλφιέρη).

Ὁ Λόρδος Pelham κατ'ὅκει σχεδὸν ὅλον τὸ ἔτος πύργον κείμενον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ταμέσεως καὶ ἀπέχοντα τρία σχεδὸν μίλια ἀπὸ τὸ Λονδίον. Ἐσυνήθιζε νὰ πηγαίνει συχνὰ εἰς τὴν πόλιν πεζὸς καὶ ἄνευ ἀκολουθίας. Ἡμέραν τινὰ, ἐνῷ εὕρισκετο εἰς τὸν δρόμον, βλέπει ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον κακῶς ἐνδεδυμένον καὶ φέροντα κάνιστρον εἰς τὰς χεῖρας. «Μυλόρδε, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγνωστος, θέλετε ν' ἀγοράσητε τὸν μικρὸν λευκὸν λαγῶν μου;» Ὁ Λόρδος κάμνει σχῆμα ἀρνητικὸν καὶ, χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν, ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του. Ὁ ἄγνωστος τὸν ἀκολουθεῖ καὶ μὲ τρόπον ἀλλόκοτον «Μυλόρδε, ἐπικυλάμβάνει, θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε ν' ἀγοράσητε τὸν μικρὸν λευκὸν λαγῶν μου;» — «Δὲν θὰ τὸν ἀγοράσω, ἀποκρίνεται ὁ Pelham ἀρεκτὰ ἐκπεπληγμένος, ἄφες με.» — Εἶμαι ἐν τούτοις πεπεισμένος, Μυλόρδε, ὅτι θὰ ἀγοράσητε ἐντὸς ὀλίγου τὸν μικρὸν λευκὸν λαγῶν μου, καὶ τελειώσας ταύτας τὰς λέξεις, ἐξάγει πιστόλιον,

ὅπερ ἀκουμβᾷ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Λόρδου. — Ναι, ναι, βλέπω καλῶς ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἀγοράσω καλὰ λοιπόν, πόσον ζητεῖς διὰ τὸν λαγῶν σου; — Χιλίας γκινέας, Μυλόρδε. — Χιλίας γκινέας! ἓνα λαγῶν!! — Οὔτε ἐν σελλήνιον ὀλιγώτερον, καὶ θὰ μοῦ τὰ δώσητε, Μυλόρδε, δὲν εἶνε ἀληθές; — Εἶχε ὀπλισμένον τὸ πιστόλιόν του καὶ τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ ἐλατηρίου. — «Ἀναμφιβολῶς, ἐπανέλαβεν ὁ Λόρδος Pelham, θὰ ἔχῃς τὰς χιλίας γκινέας σου, ἀλλὰ δὲν κρατῶ ἐπάνω μου ταύτην τὴν ποσότητα. — Ἀμφιβάλλω πολὺ... ἀλλὰ ἡ ὑπογραφή σας ἀρκεῖ· γνωρίζω τὸν τραπεζίτην σας. — Ἡ ὑπογραφή μου; ἀλλὰ χρειάζεται. — Τίποτε ἄλλο ἀπὸ χαρτίον, κάλαμον, καὶ μαλάνην; ἰδοῦ, Μυλόρδε, ἐφρόντισα δι' ὅλα...»

Ὁ Λόρδος Pelham βλέπων ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέσον τοῦ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὸν παράδοξον τοῦτον ἔμπορον τοῦ κλεπτοκυνηγίου, κάμνει γραμμάτιον τῆς ζητηθείσης ποσότητος, πληρωτέον εἰς τὸν φέροντα καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του. Ἄλλ' ὁ ἄγνωστος ρίπτεται ἔμπροσθέν του, πάντοτε μὲ τὸ πιστόλιον εἰς τὰς χεῖρας καὶ «Ποῦ πηγαίνετε λοιπόν, Μυλόρδε; ἐρωτᾷ. — Εἰς τὸ Λονδίον. — Ἀπατάσθε, θὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸν πύργον σας; ἐγὼ θὰ ὑπάγω εἰς Λονδίον διὰ νὰ λάβω τὰς χιλίας γκινέας ἀπὸ τὸν τραπεζίτην σας, καὶ γνωρίζετε καλῶς ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην ὑμῶν ὅπως τελειώσω τὴν ὀπθεσιν ταύτην. Χαίρετε, ἰδοῦ ὁ δρόμος σας καὶ ἰδοῦ ὁ ἴδικός μου.» Ὁ Λόρδος δὲν ἔκρινε συμφέρον νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν· ἐπέστρεψε θλιβερῶς εἰς τὸ κτήμα του μὲ τὸν λευκὸν λαγῶν του, καὶ δὲν ἐνεπιστεύθη εἰς κανένα πόσον ἠγόρασε τὸ μικρὸν τοῦτο ζῶον.

Δέκα ἔτη ἔπειτα ἀπὸ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτα, ὁ κύριος οὔτος, ὢν εἰς Λονδίον, διέτρεχεν ἡμέραν τινὰ, πρὸς τὸ ἑσπέρας, πεζός, κατὰ τὴν συνήθειάν του, τοὺς δρόμους τῆς πόλεως ταύτης· μεγαλοπρεπὲς ἐργαστήριον κοσμημάτων, λαμπρῶς φωταγωγημένον, ἐπισύρει τὴν προσοχὴν του. Ἡ μορφή τοῦ ἐμπόρου τὸν πληττει τὸν παρατηρεῖ προσεκτικῶς, καὶ ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν λευκὸν λαγῶν ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν του. Εἰσέρχεται καὶ ζητεῖ νὰ ἴδῃ τινὰ νέα κοσμήματα. Εἰς τὰς πρώτας λέξεις τοῦ ἐμπόρου ὅλα αἱ ἀμφιβολαὶ ἐξαφανίζονται· γνωρίζει καλῶς τὸν κλέπτην του. Ἄλλὰ τί νὰ κάμῃ; πῶς νὰ τὸν κατατηνύσῃ ἄνευ μαρτύρων; Ὁ Λόρδος ἀποσύρεται, χωρὶς νὰ φανερώσῃ οὐδεμίαν ὑπόνοιαν, καὶ ἄλλο τὴν νύκτα σκέπτεται πῶς ν' ἀναλάβῃ τὰς χιλίας γκινέας του.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωῖ, ἀπλούςτατα ἐνδεδυμένος καὶ φέρων μικρὸν κάνιστρον ὑπὸ τὴν μασχάλην του, παρουσιάζεται εἰς τὸ ἐργαστήριον καθ' ἣν στιγμὴν ἤνοιγε καὶ ζητεῖ νὰ ὀμιλήσῃ μὲ τὸν ἔμπορον. Εἰσέρχεται εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ἐργαστηρίου ὅπου εὕρισκε αὐτόν· «Κύριε, τῷ λέγει, θέλετε ν' ἀγοράσητε ἓνα μικρὸν λευκὸν λαγῶν;» Ὁ ἔμπορος ἀτενίζει πρὸς αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως καὶ τὸν παρατηρεῖ. — Εἶμαι πεπεισμένος, ἐπαναλαμβάνει ὁ Λόρδος, ὅτι θ' ἀγοράσητε ἐντὸς ὀλίγου τὸν μικρὸν λευκὸν λαγῶν μου, καὶ ἀμέσως τῷ παρουσιάζει τὴν ἄκραν πιστολίου. — Ὡ! εὐχαρίστως, ἀνακραεῖ ὁ ἔμπορος, κυριευθὺς ὑπὸ τοῦ τρόμου· πόσον τιμᾶται ὁ λαγῶς σας; — Τὴν αὐτὴν τιμὴν, χιλίας γκινέας. — Ἄ! τὸ διπλοῦν καὶ τὸ τριπλοῦν, Μυλόρδε, ἐφώνησε γονυπετήσας πρὸ τῶν

ποδῶν του, καὶ παρουσιάσας εἰς αὐτόν τὸ χρηματοφυλάκιόν του ἀλλὰ δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μὲ θυσιάσετε. Ἄναγιωρίζω ὅτι τάχιον ἢ βράδιον ἢ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐκρήγνυται ἐπὶ τοῦ ἐνόχου.

Συγγινηθεὶς ἐκ τῶν θαυρῶν καὶ τῆς μετανοίας του, πρὸ πάντων δὲ ἐκ τῆς θέας τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο παιδῶν του, τὰ ὁποῖα παρετήρει ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου, ὁ Λόρδος Pelham εὐχαριστεῖται νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ χρηματοφυλακίου τὰς χιλίας γυνέας του.— « Δὲν εἶνε ἀρκετὰ, εἶπεν ὁ ἔμπορος· μὲ τὸ ἀργύριον τὸ ὅποιον εἶχον δανεισθῆ ἀπὸ ὑμᾶς τόσον παραδόξως, Μυλόρδε, ἀνέλαβον ἔμποριον τοῦ ὁποίου τὰ κέρδη ὑπερέβησαν τὰς προσδοκίας μου. Ἄλλὰ σκληρὰ τύψις συνειδότης φαρμακόνει ὅλας μου τὰς εὐχαριστήσεις, καὶ τὰ πλοῦτη ταῦτα, οὕτως ἀποκτηθέντα, δὲν ἀξίζουσι ἐντιμὸν πτωχείαν. » Ὁ Λόρδος Pelham ἔλαβε τότε ἐκ τοῦ χρηματοφυλακίου χιλίας ἄλλας γυνέας, τὰς ὁποίας ἔστειλεν εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον τῶν ἐκθέτων παιδῶν. Ἀπομακρυνόμενος ὤμοσεν εἰς τὸν ἔμπορον, ὅτι δὲν ἔἴνε ἀναγεώση ποτὲ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο. Ἐφύλαξε τὸν λόγον του δὲν ἀνεκαλύφθη εἰμὴ ἐκ τῶν ἐγγράφων τῶν εὑρεθέντων ἐν τῇ οἰκίᾳ του μετὰ τὸν θάνατόν του. Ἄλλ' ἡ τύχη τοῦ ἔμπορου, ἄθλιος καρπὸς ἀγενεοῦς κλοπῆς, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποδώσῃ τὴν γαλήνην τῆς καρδίας τοῦ ἐνόχου, καὶ ὁ δανεισθεὶς παραδόξως, ἀπέθανεν εἰς τὸ ἄνωγος τῆς ἡλικίας του. Εὐτυχῆς ἂν ἐν τῇ μετανοίᾳ του εὑρεθῆ ἀθῶος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὑπερτάτου δικαστοῦ.

Π. Ἀλφιέρης.

Ἡ προβατοκάμηλος καὶ ἡ μεγάλη γαλῆ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ προβατοκάμηλος εἶνε μαστοφόρον ζῶον ἀνηκὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν μηρυκαζόντων καὶ εὐρίσκεται εἰς τὰς Κορδιλλίερας τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Τὸ μῆκος εἶνε ὅσον τὸ μῆκος μεγάλης αἰγός· εἶνε δὲ ζῶον χαρίεν, ζωηρότατον, ἡμερον καὶ εἰς ἄκρον δειλόν.

Θὶ Παταγόνες θηρεύουσιν αὐτὸ ἵνα τρώωσι τὴν σάρκα του καὶ ἐνδύωνται μὲ τὸ δέρμα του. Τὸ μαλλίον του εἶνε λεπτότατον ὡς μέταξα καὶ κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτοῦ ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα εἰσὶ καὶ ἐλαφρὰ καὶ θερμότατα. Τοῦ μαλλίου τούτου διακρίνουσι τρία εἶδη: τὸ φοινικῶν, τὸ καρμηλίον ἢ νέθον (carmeline ou hâtarde) καὶ τὸ τολπεῦτον (pelotage), τὸ ὅποιον χρησιμεύει μόνον εἰς κατασκευὴν πιλημάτων (κατσέδων).

Εἰς τῶν Εὐρωπαϊκῶν περιηγητῶν, ὁ V. de Rochas, ἀναφέρει ὅτι εἶδεν ἐν τῇ τῆς Ἀδερραλίας Λιβερπούλη ἀγέλην προβατοκαμήλων, ἣν ἀδρά δαπάνη μετέφερον ἐκ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς εἰς τῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ βιομηχανῶν ἀποίκων, ὧν πολλοὶ κατοικοῦσι τὴν ἀξιολογον ἐκείνην Ἀγγλικὴν χώραν.

Ἡ μεγάλη γαλῆ τῆς Ἀμερικῆς (couguar) ὀνομάζεται καὶ Περουβιανὸς λέων καὶ ἐρυθρὰ τίγρις· εἶνε δὲ πολὺ μικρότερον τοῦ λέοντος καὶ ἀνευ χαίτης. Τὸ χροῖμα τῆς εἶνε ἐπίξανθον, τὰ δὲ ὄτα καὶ τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς αὐτῆς μέλανα.

Τὸ ζῶον τοῦτο ἐπίσης εὐρίσκεται ἐν Ἀμερικῇ καὶ εἶνε αἰμοφόρον ὡς τὴν τίγριν, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη καὶ τὸ θάρρος τῆς Καταδιώκει ἰδίως τὰ πρόβατα, τὰς αἰγὰς καὶ τὰς προβατοκαμήλους καὶ τὰς θαμάλεις.

Ἡ προκειμένη εἰκὼν παριστάνει τοιαύτην γαλῆν ἐπιπεσοῦσαν αἰφνιδίως ἐπὶ προβατοκαμήλου.

Ἡ ΕΠΙΚΑΤΑΡΑΤΟΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 47 καὶ τέλος.

Τῆ φαίνεται ὅτι βλέπει τὴν ὡραίαν εἰκόνα τοῦ νέου μνηστήρος της. . . ὅτι ἀκούει τὴν τρυφερὰν φωνὴν του, ἀποκαλοῦσαν αὐτὴν διὰ τῶν τρυφερωτέρων καὶ γλυκυτέρων λέξεων. . . Ἰδοὺ εἶνε ἐκεῖ. . . τὴν κράζει. . .!

Ὅχι, ὄχι! ἀνέκραξεν ἡ Κύττη μετ' ἐξάψεως· ὄχι, ὁ Ἐρρίκος δὲν ἀπέθανε. . . Ὅ μὲ εἰσακούσῃ. . . ὅ ἀποκριθῆ εἰς τὴν φωνὴν μου. . . Ὅ μὲ συγχωρήσῃ. . . καὶ ὅ εἰμεθα εἰσέτι εὐδαίμονες. . .

Καταβιβρωσκομένη ὑπὸ ἐσχάτης λύπης καὶ παραφορᾶς ἡ μετανοοῦσα Κύττη, πάραυτα ἐγκαταλείπει τὴν κοίτην της καὶ ἐν τῷ ἅμα ρίψασα ἐφ' ἑαυτῆς μακρὰν καὶ λευκὴν ἐσθῆτα, τρέχει ὡς ἀστραπὴ ἐνθα ἔκειτο ἀπὸ τὸν σῶμα τοῦ μνηστήρος της.

Ἐν τούτοις μόλις διέβη τὴν φλιὰν τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἐν ᾗ εἶχε ρίψει τὸ πένθος, ἡ Κύττη αἰφνης ἴσται ἐντρομος. . . Φεῦ! ἡ μονότονος φωνὴ τῶν ἱερέων, ἡ βοή τοῦ ἀνέμου, εἰσδυομένου διὰ τῶν ἀνοικτῶν πα-

ραθύρων, καὶ ἡ ὠχρὰ λάμψις τῶν νεκρικῶν λαμπάδων, ἧτις ἐρρίπτετο μακρόθεν, ἐνέπλησαν αὐτὴν φρίκης καὶ τρόμου. . . Βλέπων τις τὴν λευκὴν καὶ εὐλύγιτον ἐκείνην μορφήν ἀμφιρρέπουσαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου, ὅ μὲ εἶπεν ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ μακαρίτου προσήρχετο ὅπως ἀναζωογονήσῃ τὸ σῶμα ὅπερ εἶχεν ἐγκαταλείψει!

Ἐν τούτοις ἀναλαβοῦσα θάρρος ἡ Κύττη πλησιάζει. . . προχωρεῖ τινὰ βήματα. . . εἰσέρχεται. . . ἀλλ' ἐκεῖ τὴν ἐγκαταλείπουσιν αἱ δυνάμεις της. Βλέπουσα τὸν θάνατον διακεχυμένον ἐπὶ τῶν χαρᾶκτῶν ἐκείνου τὸν ὅποιον αὐτὴ ἐπρόδωσεν, ἐκείνου τὸν ὅποιον αὐτὴ

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ Τομ. Γ'. Τεῦχ. ΚΖ').

ἐφόνευσεν, ἡ νεᾶνις ρίπτει φωνὴν γοερὰν, φωνὴν φρίκης. . . , καὶ, μὴ δυνηθεῖσα οὔτε ἐν βῆμα πλέον νὰ προχωρήσῃ, πίπτει ἡμιθανὴς πρὸ τῆς θύρας τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου! Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην, ἧτις διεδάραξε τὴν πένθιμον καὶ μονότονον σιγὴν τῆς κρισίμου ἐκείνης νυκτός, ἡ μήτηρ τοῦ Ἐρρίκου σπεύδει ἀμέσως. . .! Τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἦτο καταβεβρεγμένον ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἡ ἀταξία τῆς ἐνδυμασίας της ἐδείκνυε φρικώδη ἀπελπισίαν. Ἀλλὰ μόλις ἠτένισε τὴν δύστηνον Κύττην, οἱ κλαυθμοὶ της κατέπαυσαν καὶ ἡ ἐσχάτη ἐκείνη ὁδὴν μετεβλήθη ἐν ἀκραι εἰς αὐτόχροημα λύσσαν

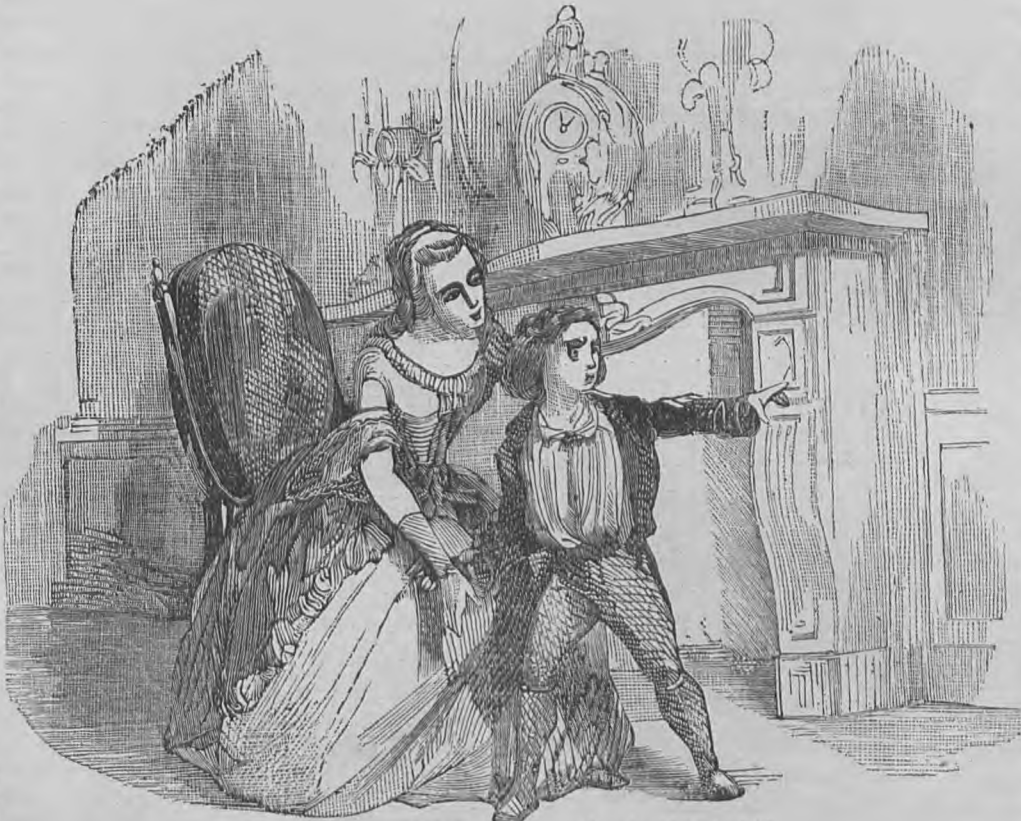
Ἄ! τέρας, τέρας!! Σὺ ἐδῶ! ἀνεβόησεν αἰφνης, ἀρπάξασα καὶ ὑψώσασα τὴν δυστυχὴ μετ' ἀπεριγράπτου ὀργῆς· οἱ μισροὶ πόδες

σου ἐτόλμησαν νὰ μολύωσι ταύτην ἐδῶ τὴν οἰκίαν, τὴν ὅποιαν σὺ εἰς κοιλὰδα τοῦ κλαυθμοῦ μετέβαλες καὶ τὴν ὅποιαν σὺ ἠγάπησες! Ὡ ἐλθέ, ἐλθέ νὰ καμαρώσῃς τὸ ὄμμα σου.

Ταῦτα δὲ λέγουσα ἡ μήτηρ τοῦ Ἐρρίκου, σφύριε ὡς παράφρων πὰρὰ τὴν κλίνην τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τὴν Κύττην, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ μέλη εἶχεν ἦδη παραλύσει ὁ τρόμος της.

— Βλέπεις, εἶπεν ἡ χήρα, βλέπεις ἐκείνους τοὺς ἐφθαλμούς, οἵτινες ἄλλοτε ἠνοίγοντο ὑπὸ τὰ φιλήματα μου; τὸ ἐγ-

κλημά σου κατεβίβασε διὰ παντὸς τὰ λευκά αὐτῶν βλέφαρα! Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ στόμα, τὸ ὅποιον πρῶτον με ὠνόμασε μετ' ὀνόμα μητέρα; ἡ σκληρὰ σου χεὶρ τὸ ἐκλείσει διὰ πάντοτε. τὴν ὡραίαν ἐκείνην κόμην, τοὺς μεταξίνους ἐκείνους βοστρύχους, οἵτινες ἦσαν τὸ ἀγαλλιάμα μου, οὐδεμίαν πλέον ἐσπερία αἴρα θέλει ἀναρρίπτει ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. . . Τί ἔκαμες τὸν υἱόν μου, Κύττη; τί ἔκαμες τὸ τέκνον μου, τὸ τοσοῦτον γλυκὺ, τὸ τοσοῦτον ἐρασιμιον; Τί ἔκαμες τὸ καύχημα τῆς νεότητός μου καὶ τοῦ γῆρατός μου τὸ παραμύθιον; δι' ὀλίγον χρυσόν, διὰ ματαίαν φιλοδοξίαν τὰ πάντα ἐλησμόνησες, τὰ πάντα μέχρις ἀκόμῃ καὶ τοῦ ἔρωτος ἐκέ-

Οἱ ἀποθαμμένοι, οἱ ἀποθαμμένοι εἶνε ἐκεῖ! (σελ. 74).

νου, ὁ ὅποιος σὲ ἠγάπησεν ὑπὲρ τὴν ζωὴν τοῦ...! Ὡ! ἔσο ἐπικατάρατος! ἔσο ἐπικατάρατος διὰ τὸ στυγερόν σου τοῦτο κακοῦργημα! ἔσο ἐπικατάρατος, διότι ἐστέρησες μητέρα τοῦ τέκνου της!.. Κύττη ἐφόνευσας τὸν υἱόν μου... Ἐῖθε μίαν ἡμέραν νὰ σὲ καταστρέψῃ ἢ χεῖρ ἐκείνου, τὸν ὅποιον θὰ φέρῃς εἰς τὰ σπλάγχνα σου!!!

Αὐταὶ ὑπῆρξαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας ἡ μήτηρ τοῦ Ἑρρίκου ἀπήγγειλε.

Πολὺν καιρὸν οἱ τρομεροὶ οὗτοι λόγοι ἀντήχησαν εἰς τὰ ὦτα τῆς Κύττης, ὅπως ὁ ὄξυς τοῦ ὄφους συριγμός. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἕκαστος θόρυβος προσερχόμενος ἔξωθεν ἀνεμίμησκει αὐτῇ τὰς λέξεις ἐκείνας. κατὰ τὴν νύκτα ὁ ψιθυρισμὸς τῶν φύλων καὶ τὸ κελᾶδημα τῶν νυκτοβίων πτηνῶν τῇ ἀνεμίμησκον τὴν φορικτὴν ἐκείνην στιγμήν. Ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ τύψεις τῆς συνειδήσεως ἀπεχαίρετισαν τὴν Κύττην, ὡς καὶ ὁ τὸν ὅποιον εἶχε πρὸς τὸν Ἑρρίκον θερμότετος ἔρωσ· ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ φωναὶ αἱ ἀπαίσιαι, τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουεν ἐξερχόμενας ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ πρώτου μνηστῆρος της, τῇ ἐφαίνοντο ὅτι ἐσιγησαν· ὁ πόνος, ὃν εἶχεν αἰσθανθῆ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑρρίκου, ἤρχισε βαθμηδὸν νὰ ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τῆς καρδίας της καὶ νὰ ἐνδίδῃ εἰς τὰ θελγητρα νέας ἀγάπης. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἡ ἀσταθὴς καὶ φιλάρεσκος Κύττη δὲν ἤκουε πλέον, εἰμὴ τὴν φωνὴν τοῦ νεαροῦ κόμητος Β.***, τοῦ συζύγου της, λέγουσαν αὐτῇ «σὰς ἀγαπῶ».

II

Ἔτος παρῆλθεν... Ἡ Κύττη ἐπιλησιάζει νὰ γίνῃ μήτηρ... Ὅσοι ἄλλοτε εἶχον ἰδεῖ τὴν νεάνιδα ἐκείνην θὰ ἐδυσκολεύοντο ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν εἰς τὴν κόμησσαν Β. τὴν τρυφερὰν μνηστῆν τοῦ δυστυχοῦς Ἑρρίκου. Σήμερον ὡχρὰ καὶ τὰς παρεῖας μαρμαρένας ἔχουσα ὑπὸ τῶν δακρύων, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἔνεκα τῆς αὐπνίας, καὶ τοὺς ἠχαρὰκτῆρας τοῦ προσώπου ὅλως ἡλλοιωμένους ὑπὸ ἐσωτερικῆς ὀλίψεως ἡ Κύττη δὲν ἦτο εἰμὴ ἡ σικὰ τῶν ὡραίων καὶ τρυφερῶν ἡμερῶν τῆς ἀθωότητός της. . . . Ἐντούτοις ἡ Κύττη ἔπρεπε νὰ ἦνε εὐδαίμων· ὁ σύζυγός της τὴν ἐλάτρευε καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς ἔκειντο πρὸ τῶν ποδῶν της.

Πλὴν, οἴμοι! τί σημαίνουν πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς ἀπέναντι τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος!!! Μόλις κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ γάμου της ἠρθάνθη εὐδαίμωνίαν τινά! μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἡ ἀνησυχία ἐτάραττε τὴν ψυχὴν της, ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος κατέτρωγε τὴν διάνοιάν της. Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ὀδύνη της καὶ ἡ ἀγωνία τοῦ συνειδότος της, ὅτε ἐμάντευσεν ὅτι πλησιάζει νὰ γίνῃ μήτηρ... Ὡ! τότε ἡ κατὰ τῆς δυστήνου μητρός τοῦ Ἑρρίκου ἠνωρθώθη ἐνώπιόν της, ὡς φάσμα φρικαλέον καὶ τρομερόν!

Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ παραμυθῆσθῃ τὴν νέαν κόμησσαν· μήτε αἱ μεγάλαι ἐορταί, τῶν ὁποίων αὐτὴ ἦτο τὸ ἴδαλμα, μήτε αἱ ἡθοναί, μήτε αἱ περιποιήσεις τῶν φίλων της ἠδύνατο ν' ἀποσπάσωσιν ἐκ τῆς μυχῶς τῆς βαρυκαρδύτης καρδίας της τὸ τρομερόν πένθος, τὸ ὅποιον τὴν ἐθαπάζε. Πάντοτε ἡ πάλαινα Κύττη ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπεν ἔμπροσθέν της τὸ πεπλανημένον καὶ λυσ-

σαλέον βλέμμα τῆς μητρός τοῦ Ἑρρίκου... Πανταχοῦ ἀντήχουν εἰς τὰ ὦτά της αἱ ἀπαίσιαι καὶ τρομεραὶ αὐταὶ λέξεις· κείθε μίαν ἡμέραν νὰ καταστραφῆ ἀπὸ τὴν χεῖρα ἐκείνου, τὸν ὅποιον θὰ φέρῃς εἰς τὰ σπλάγχνα σου...!

Ἐπεκαλεῖτο τὴν θεῖαν Πρόνοιαν ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν τρομερῶν τούτων βασάνων· ἐπέπληττεν ἐκυτὴν διὰ τὸ σφάλμα της καὶ ἐδέετο τοῦ Ὑψίστου νὰ ἀραιρέσῃ ἀπὸ τῆς ζωῆς της τοσούτα ἔτη, ὅσα ἐχρειάζοντο ἵνα ἐξαγοράσῃ τὸ ἔγκλημα, τὸ ὅποιον ἤνοιγε τὸν ἄδην ὑπὸ τὰ βήματά της! Ἀλλ' ὁ οὐρανὸς ἐκώφευεν εἰς τὰς δεήσεις τῆς ἐνόχου καὶ οὔτε προσευχαί οὔτε θῆνοι ἐμετρίαζον τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος της! Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς ταύτης τῆς διανοίας της, ἥτις ἔδραπτεν ἐπισθητικῶς τὴν ὑγίαν της, ἡ Κύττη ἐγέννησεν υἱόν. Ἡ γέννησις τέκνου θεωρεῖται πάντοτε ὡς θεῖον δῶρον, πλὴν διὰ τὴν δύστηνον καὶ βαρυκαρδύσαν Κύττην ἡ πρώτη φωνὴ τοῦ βρέφους της ὑπῆρξε δι' αὐτὴν σημεῖον θανάτου!!!

Ὁ νέος κόμης ἐγεννήθη ἀδύνατος καὶ καχεκτικός· νυχθημέρῳ ἔτρεμον διὰ τὴν ζωὴν τοῦ. Προϊούσης τῆς ἡλικίας του, ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον μελαγχολικός· ἀποφεύγων τοὺς συνηλικιώτας του ὁ υἱὸς τῆς Κύττης δὲν ἠύχαριστέτο εἰμὴ εἰς τὴν ἐρημίαν, ὅπου ἔμενε βεβουθισμένος εἰς βαθεῖας σκέψεις. Ἡ μελαγχολία του αὐτὴ ἐντούτοις ἦτο μεμιγμένη μετὰ φόβου ὑπερβολικοῦ, καὶ τὸ πᾶν ἐνάπνευεν εἰς τὸ δύστηνον τέκνον φορικτὴν καὶ τρόμον... εἰς τὸν ἐλάχιστον κρότον τοῦ διὰ τῶν πυλῶνων τοῦ μεγάλου πύργου πνεόντος ἀνέμου, εἰς τὸν ἦχον ἐπικηδεῖου κώδωνος, εἰς τὴν ἀγγελίαν θανάτου τινὸς ὡχρὰ καὶ ἔτρεψε, καὶ συγκαίως ἐκυριεύετο ἀπὸ φόβου πανικόν, καὶ ἐντρομος ἐρίπτετο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του, ἀνακράζων «οἱ ἀποθαμμένοι, οἱ ἀποθαμμένοι εἶνε ἐκεῖ»... .

Τὰ λυπηρὰ ταῦτα συμπτώματα τοῦ φόβου οὐδεὶς, ἐκτὸς τῆς δυστήνου Κύττης, ἐγνώριζε πού νὰ τ' ἀποδώσῃ. Πάντες δ' ἤλπίζον ὅτι προϊούσης τῆς ἡλικίας του, ἡ ἀνατροφή καὶ ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις ὅλως ἐνισχύσωσι τὸ ἀσθενὲς πνεῦμα τοῦ νέου κόμητος, ὅπου ἡ ἀδύνατος φύσις του καθίστανε τοσοῦτον εὐερέθιστον· ἀλλὰ διὰ τὴν Κύττην πᾶσα ἐλπίς ἦτο ματαία καὶ κατασπαράσσουσα ἡ καρδία της, ὅτε ἤκουε τοὺς ἄλλους νὰ λέγωσιν ὅτι θὰ ἱατρευθῆ· πᾶσα ἐλπίς δι' αὐτὴν εἶχεν ἀπολεσθῆ, διότι ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἡ τρομερὰ ἀρὰ τῆς μητρός τοῦ Ἑρρίκου ἐξέτεινε τοὺς σφραγισμένους ὄφθαλμοὺς ἐπ' αὐτῆς! Ὡ! τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν ἐσχάτην ἀγωνίαν τῆς παλαιωμένου αὐτῆς μητρός, ἥτις ὡχρὰ καὶ πάλλουσα παρὰ τῇ κοιτῆδι τοῦ τέκνου της, γονυπετῆς ἠρώτα ἐκυτὴν ἂν ἡ ζωὴ αὐτῆ, τὴν ὅποιαν διὰ τῶν φροντίδων καὶ τῶν ἀγρυπνιῶν της διετήρει. δὲν ἤθελε χρησιμεύσει μίαν ἡμέραν εἰς τὸ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἰδικὴν της, καὶ ἂν τὸ ἄθῶν πλάσμα, τὸ ὅποιον ἔβλεπε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, δὲν θὰ προσήρχετο μίαν ἡμέραν ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν ἐλευθερίαν ἀποστολῆν του, νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τῆς μητρός του λόγον διὰ τὸ αἶμα ὅπου τῷ ἔδωκε καὶ τὰ δάκρυα ἅτινα ἔχυνεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του!

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν φόβων τούτων, οἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι προήρχοντο ἀπὸ τὰ μέρη τῶν αἰωνίων βασάνων, ὁ καιρὸς παρήγγετο, πῶς ἤθελε παρέλθῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐδαίμονίας καὶ ἐλβιότη-

“Ὅς... Ἀρχετὰ ἔτη παρήλθον ἔχτοτε, καὶ ἡ κόμησά εὐρίσκειτο εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, δίχως νὰ γίνῃ μεταβολὴ εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἡδὲ κατάστασις τοῦ νέου κόμητος, μακρὰν τοῦ νὰ ὑποστῇ βελτιώσιν τινα, ἐγένετο ὁσημέραι μᾶλλον ὑποπτος· ἡ ὑγίεια τοῦ ἔπαυεν ἐπαίσθητῶς, οἱ δὲ συγκεχυμένοι καὶ φανταστικοὶ λογισμοὶ τοῦ, οἵτινες κατέτρυχον τὴν διάνοιάν του, ἐπρόδιδον φοβερὰ συμπτώματα καὶ ὑποψίας ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ πνεύματός του.

Ἐν τούτοις συμβεβηκός τι ἀπροσδόκητον ἔμελλε νὰ φέρῃ τὴν φρικτὴν λύσιν τοῦ τρομεροῦ τούτου δράματος, τοῦ ὁποίου μία μόνον ψυχὴ ἐγνώριζε τὴν πρώτην πράξιν. Ὁ υἱὸς τῆς Κύττης ἦγε τότε τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε ἐσπέραν τινὰ φίλοι οἰκογενειακοὶ τοῦ εὐγενοῦς κόμητος Β. ἦσαν συνηγμένοι περὶ λαμπρᾶς πυρᾶς εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς θαλάμους τοῦ ἐκτεταμένου πύργου τοῦ Οὔτοι προσεπάθουν παντὶ σθένει διὰ διαφόρων χαριέντων καὶ παραμυθητικῶν λόγων νὰ φέρωσιν ἀνακούφισιν τινα εἰς τοὺς ζοφεροὺς λογισμοὺς, οἵτινες ἐκείνην τὴν ἡμέραν δυστυχῶς περισσώτερον τῶν ἄλλων ἐφαίνοντο ὅτι ἔρριψαν τὸ πένθος καὶ τὴν δδύνην ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς κομμῆσής. Οἴμοι! ἀδύνατον μῆτε ἐλάχιστον μειδίωμα περιπλανᾶτο ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς δυστήνου καὶ βαρυαλγούσης μητρός! Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀρχαῖος τις ὑπηρέτης τοῦ οἴκου, ἀπέθανε, καὶ ὁ νέος κόμης, μόλις ἔμαθε τὴν θλιβεράν ταύτην ἀγγελίαν, ἠσθάνθη τοσοῦτον ἰσχυράν νευρικὴν κρίσιν, ὥστε δὲν ἔπαυεν ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ὁ Γεώργιος (ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ὑπηρετοῦ) θὰ ἤρχετο νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ τὴν νύκτα!

— Ἀχ! βλέπετε καλῶς, φίλοι μου, ἔλεγεν ἡ Κύττη, ὅτε προσεπάθουν εἰς μάτην νὰ τὴν παρηγοήσωσι, βλέπετε καλῶς, οἴμοι! τὸ φοβερὸν τοῦτο πάθος του, εἶνε ἀνίατον!!!

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, εἰς τῶν συνδαιτυμόνων τῆς ἐφεσπερίδος, ἐπρότεινεν ἓν ἀλάνθαστον μέσον θεραπείας, ὅπερ ἀπεδείχθη πολλὰκις τοιοῦτο. Τὸ μέσον τοῦτο συνέκειτο εἰς τὸ νὰ ὑποκριθῇ τις τὸ πρόσωπον ἑνὸς φαντάσματος, καὶ ἀφοῦ ἐκβάλλῃ τῆς ἀπάτης τὸ ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἐκυριεύετο ἀπὸ τρόμου, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ νὰ ἐννοήσῃ πόσον ὁ νοῦς ὁ ὑπέλικον εἰς ματαιὰς ὄνειροπολήσεις εὐκόλως δύναται νὰ ἐκλάβῃ τὴν φαντασίαν ἀντὶ τῆς πραγματικότητος.

Ὁ Κόμης Β. ἐφάνη ὅτι ἐπεδοκίμασε τὸ ὁμοιοπαθητικὸν τοῦτο σύστημα τοῦ ὅτι θεραπεύεται ὁ φόβος διὰ τοῦ φόβου, καὶ ἔκριναν εὐλογον νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς παρούσης περιστάσεως πρὸς δοκιμὴν. Ὁ θάνατος τοῦ γέροντος Γεωργίου, τοῦ ὁποίου ὁ νέος κόμης περιέμενε τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν κόσμον τούτον, ἦτον εὐκολώτερον νὰ δώσῃ περισσοτέραν πίστιν εἰς ὀπτασίαν, ἐνῶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀληθείας θὰ εἶχε περισσοτέραν ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἀσθενεῖς ἰδέας τοῦ πάσχοντος.

Ἡ Κύττη ἔτρεψε βλέπουσα τὸν σύζυγόν της νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὸ πείραμα τοῦτο, ὅπερ τῇ ἐφαίνετο σκληρὰ δοκιμασία, καὶ ἀντέτεινε λέγουσα ὅτι θὰ τρομάξωσι τὸν υἱὸν της χωρὶς καμμίαν ὠφέλειαν. Ἀλλ’ ὅτε τῇ ἀπέδειξαν ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ μέσου τούτου αἱ τεταραγμένοι καὶ ἀσθενεῖς αἰσθήσεις τοῦ νεαροῦ κόμητος ἠδύναντο νὰ τῷ παραγάγωσιν ὀπτασίαν, ἥτις πιθανὸν νὰ τῷ ἀπέβιαιεν ἔτι ὀλεθριωτέρᾳ, ἡ Κύττη συγκατένευσε νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν ἐσχάτην ταύτην ἀπόπειραν.... Πλὴν τὸ πεφοβισμένον μητρι-

κὸν φίλτρον της τῇ καθυπεββάλε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἀναλάβῃ αὐτὴ εἰς τὴν νεκτερινὴν ταύτην σκηνὴν τὸ κυριώτερον πρόσωπον. — Οἴμοι! θὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ καὶ ἐγὼ, ἥτις ἤμην πρόξενος τῆς δυστυχίας του, ἕνεκα τῆς ἐνόχου διαγωγῆς μου, ἐγὼ μόνῃ θὰ ἠδύναμην νὰ τὸν θεραπεύσω, ἐσκέφθη ἡ πολυτάλαινα μήτηρ.

Ἀλλὰ ὅτε εἶδεν ἑαυτὴν περιβλασμένην μακρὰν λευκὴν καλύπτραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκάλυψαν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους της, ἐκυριεύθη ὑπὸ τρομερᾶς ψυχρότητος θανάτου, ἥτις ἐπάγωσε τὴν καρδίαν της. Φεῦ μίαν νύκτα, ὀλεθρίαν καὶ μαύρην νύκτα, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, φέρουσα σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν, εἶχε σπεύσει πλήρως ἀφάτου ἀπελπισίας καὶ τρόμου πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐθυσίασε καὶ ἐφόνευσε...! καὶ ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θύματός της, μία φωνὴ, ἡ φωνὴ μιᾶς μητρὸς, τῆς ὁποίας ἐφόνευσαν τὸν υἱόν, δὲν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς ἀνόμου κεφαλῆς της τὴν θεῖαν ἐκδίκησιν...!; Ὡ! τότε, τότε! ἄμα ἀνεμνήσθη τοῦτο ἡ Κύττη ἔφριξεν ὑπὸ τὸ σάβανόν της, τοῦ ὁποίου ἐκάστη πτυχὴ τῇ ἐφαίνετο ψυχρὰ καὶ δέξια, ὡς ἡ αἰχμὴ βέλους· πλὴν ἔτρεψε καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προφέρῃ λέξιν... φεῦ! πῶς ἠδύνατο νὰ κράξῃ «φοβοῦμαι,» ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην νὰ σώσῃ τὸν υἱόν της!!!

Ἡ Κύττη ἐσφραγίσθη διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ ἀναθέασα εἰς τὸν Ὑψιστον τὴν ζωὴν της πρὸς ἀντάλλαγμα τῆς θεραπείας τοῦ τέκνου της, εἰσῆλθε βραδέως εἰς τὸν θαλάμον τοῦ νεαροῦ κόμητος, ἀφίνουσα ὀλίγα βήματα ὀπίσθεν τὸν σύζυγόν της καὶ ὀλίγους φίλους, οἵτινες πάντες ἔσπευσαν νὰ τὴν συνοδεύωσιν εἰς τὴν παράδοξον ταύτην συνοδείαν!

Τὸ τέκνον ἐκοιμάτο μὲ ὑπνον τοσοῦτον τεταραγμένον καὶ ἀνησυχον, ὥστε ἐφαίνετο μᾶλλον νεναρκαζόμενον ἢ ἀναπαύμενον. Αἶφνης ἀφυπνίσθη... εἰς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον, ὅνπερ ἐπροξένησεν ἡ μήτηρ του, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς του εἰς τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν λαμπτήρος τινός, καὶ ἀκίνητος ὡς ἀγαλμα διακρίνει πλῆσιον τῆς κλίνης του τὸ κεκαλυμμένον φάσμα.

— Γεώργιε! Γεώργιε! ὁ νέος ἀναβοᾷ διὰ συγκεκομμένης καὶ πεπνιγμένης φωνῆς...! ἔπειτα δὲ, ταχύτερος ἀστραπῆς μὲ τὸ σῶμα καθυγρον ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος καὶ τὴν κόμην ἀνωρθωμένην, ἀρπάζει ἕξιος κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἐφορμᾷ ὡς τίγρις ἐπὶ τοῦ φάσματος!

— Φύγε! φύγε! φύγε! φάντασμα! ἀνέκραξε.

Ἡκούσθη ὑπόκωφος ψιθυρισμός... Ὁ γδοῦπος σώματος πίπτοντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀντήχησεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς τρομερᾶς ταύτης συμφορᾶς!!!

Ἡ φρικτὴς ἀρὰ τῆς μητρός τοῦ Ἐρρίκου ἐξετελέσθη κατὰ γράμμα!!! Ἡ Κύττη ἦτο νεκρά... τὸ σῆθος της εἶχε διατρηθῆ ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ υἱοῦ της.

Ἡ φρικτὴς αὕτη καταστροφή, ἥτις παρ’ ὀλίγον νὰ φέρῃ τὸν θάνατον εἰς τὸν ταλαίπωρον υἱὸν τῆς Κύττης ἕνεκα τῆς τρομερᾶς δδύνης καὶ ἀπελπισίας του, μετὰ μακρὰν καὶ πολυῶδον ἀσθένειαν ἐπήγαγεν ἐν τούτοις κρίσιν τινὰ εἰς τὸ πνεῦμα του καὶ βελτιώσιν εἰς τὴν ἀσθενὴ κράσιν του· τὴν δὲ τρομερὰν ἀσθένειαν τοῦ πνεύματός του, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατετρώχετο, διεδέχθη

μία φοβερὰ μελαγχολία, ἥτις τῷ ἄφησε τὴν πλέον φοβερὰν καὶ σκληρὰν ἀνάμνησιν!!!

Ὁ Κόμης Β. τοῦ ὁποίου ἡ θλίψις καὶ ἡ δόνη ἦτο σχεδὸν ἐφάμιλλος μὲ τὴν τοῦ ἀτυχοῦς υἱοῦ του, ἔσχε τὴν ἐσχάτην ἐλπίδα ὅτι ἴσως ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κλίματος καὶ τοῦ τόπου φέρη μεταβολὴν τινὰ καὶ ἀνακούφισιν ἐν τῇ βαρυαλγούσῃ καὶ ἀπαραιμυθίῃ καρδίᾳ τοῦ ἀθώου καὶ ἀτυχοῦς μητροκτόνου· διὰ τοῦτο τὸν ἔπεμψεν εἰς Γαλλίαν. . . . Πλὴν φεῦ! ὑπάρχουν βάσανα, τὰ ὅποια μόνος ὁ θάνατος δύναται νὰ θεραπεύσῃ!!

Τώρα, ἀγαπητὴ μου θεία. . . . ἐπρόσθεσεν ὁ ἐξάδελφός μου, σπογγίζων ἐν πικρῶν δάκρυ, ὅπερ ἔρρευεν ἐπὶ τῶν μελαγχροινῶν παρεπιθῶν τοῦ ἀρχαίου στρατιώτου. . . Τώρα μαντεύεις βεβαίως θεία μου, διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ φίλος μου τοσοῦτον ἀποτόμως ἐγκατέλειπε τὸν θάλαμόν σας.

Ὁ Κόμης Γουσταῦος εἶνε ὁ υἱὸς τῆς ἀτυχοῦς Κύντης!!! Τὸ δράμα ἐλύθη. . . ἡ φρικτὴ ἀρὰ τῆς μητρὸς τοῦ Ἑρρίκου ἐξετελέσθη. . . φεῦ! ὁ υἱὸς ἐφόνησε τὴν μητέρα του!

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας ἐν Ραβέννη (1).

Ἐνῷ οἱ σημερινοὶ πολιτικοὶ ἐξαντλοῦνται εἰς μάχας ἀγρίας καὶ ἀγόνους, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ ν' ἀναξωπυρῶσι τὰ ἀρχαῖα φυλετικὰ μίση καὶ τὰς προλήψεις τὰς ἀνηκούσας μᾶλλον εἰς τὸν Χ αἰῶνα ἢ εἰς ἐποχὴν, ἥτις ἀξιοῖ ὅτι εἶνε ὄλων τῶν προηγηθεισῶν ἀνωτέρα, (ὡς εἰ ὁ XIX αἰὼν ἦτο νέος τοῦ Περικλέους αἰῶν)— ἡ ἐπιστῆμη ὁδεύει ἀταράχως τὴν θριαμβευτικὴν πορείαν τῆς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἔρειπίων, τὰ ἅποια παραφοραὶ δημῶδεις ἐπισωρεύουσιν. Ὅταν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνος, ἐκπληττόμεθα διὰ τὰ θαύματα, τὰ ὅποια ἐν βραχεῖ διαστήματι ἐξετέλεσεν· ἀλλὰ μετριάζεται ἡ ἐκπληξις ἡμῶν αὕτη, ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ εὐφυΐα ἐδημιούργησεν ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὴν ἀείμνηστον ἐποχὴν τῆς παλιγενεσίας τὸ ἀληθῶς ἐπιστημονικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιον ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὴν παρατήρησιν καὶ τὸ ὅποιον κατέστησε πάντῃ ἀπιθάνους τὰς χιμαιρικὰς ὑποθέσεις, ἐν τῇ σπουδῇ τῶν ὁποίων κατηναλίσκετο ἀγώνως ἡ νωχελὴς ἐνεργητικότης τοῦ μεσαιῶνος,

Χωρὶς νὰ ποιήσωμεν λόγον περὶ τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς φυσιολογίας, τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς ἱατρικῆς, αἵτινες ἀνεκαίνισθησαν, ἐπιστῆμαι, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἦσαν γνωστά, ἔρριψαν φῶς λαμπρὸν ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς σφαίρας ἡμῶν καὶ τῆς τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄρκει ν' ἀναφέρωμεν τὴν γεωλογίαν, τὴν συγκριτικὴν φιλολογίαν (2) καὶ τὴν ἐθνολογίαν. Ἡ προϊστορικὴ ἀρχαιολογία, ἂν καὶ ἡ νεωτᾶτη μεταξὺ τῶν ἐπιστημῶν, τοιαύτας

(1) Ἡ ἀρχαία αὕτη Ἰταλικὴ πόλις, ἡ θεμελιωθεῖσα παρὰ τῶν Θεσσαλῶν, ἐμπεριέχει πολλὰ ἀξιόλογα μνημεῖα τῆς Βυζαντινῆς περιόδου.

(2) Ὁ Κυδιέρος ἐδημιούργησε τὴν συγκριτικὴν ἀνατομίαν, ἥτις κατέστησε δυνατὴν τὴν παλαιοντολογίαν.

προσῆνεγκεν ἐκδουλεύσεις, ὥστε ἐμπνέει μέγαν ἐνθουσιασμόν εἰς τὸν σοφὸν κόσμον, καὶ ἀπέκτησε μεγάλην δημοτικότητα.

Ἐννοεῖ τις εὐκόλως ὅτι αἱ πρῶται κοινωνίαι—ἀπορροφηθεῖσαι παρὰ τῆς γιγαντώδους διαμάχης ἐναντίον φύσεως ἀδαμάστου εἰσέτι καὶ ἐναντίον ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο ν' ἀνεχθῶσιν αὐτὰς αὐξομένας καὶ εὐδαιμονούσας—δὲν ἔσχον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ἵνα μεταδώσωσιν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰ γεγονότα, ἀπὸ τῶν ὁποίων συνέκειτο ἡ ἱστορία αὐτῶν, ἂν καὶ τοσοῦτον ἐνδιαφέροντα. Αἱ θαυμάσιοι ἐποποιοὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἡ Ἰλιάς, ἡ Ραμπεύα, πρὸς δὲ καὶ οἱ μεγαλοπρεπεῖς ὕμνοι τοῦ Ριγ-Βέδα, εἰκονίζουσι κοινωνίας ἥδη τὰ μάλιστα προκεχωρηθείας, καὶ αἵτινες κατεῖχον τὰ συντελεστικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐνδόξου Ἀριανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ Πεντάτευχος δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὸν σημιτικὸν κόσμον ὀργανισμένον ἤδη, ἔχοντα τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τού καὶ τὰ κύρια καθιδρύματά του. Ὅταν τις ἀποδείξῃ μεθ' ὅποσον τεραστίως βραδύτητος ἐτελέσθη ἡ ἐλαχίστη πρόοδος, ἀναγκάζεται νὰ πιστεύῃ μετὰ τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων—τῶν ὁποίων αἱ προαισθήσεις ἀληθῶς παράδοξοι προηγήθησαν τῆς πείρας—ὅτι πολλὰ ταραχαί, μάχαι καὶ ταλαιπωρία εἶχον προηγηθῆ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀγαμεινόνων καὶ τῶν Ἀβραάμ. «ποιμένων τῶν λαῶν.»

Ἡ προϊστορικὴ ἀρχαιολογία ἐπραγματοποίησεν ἕλας ταύτας τὰς ὑποθέσεις. Ἄρκει νὰ ρίψωμεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν σπουδαίων συγγραμμάτων (1), ἅτινα περιλαμβάνουσιν ἐν ὀλίγοις τὰς ἀνακαλύψεις ταύτας, ἢ νὰ ἐπισκεφθῶμεν μίαν τῶν ὑπαρχουσῶν ἤδη συλλογῶν, ὡς λ. γ. ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἔδωκεν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας τοῦ Μιλάνου, ἵνα λάθωμεν ἰδέαν τῆς ἀξίας καὶ πληθῆος τῶν ἀνακαλύψεων ταύτης τῆς ἐπιστήμης. Ἀναμφιδόλως πάμπολλοι σοφοὶ ὑπέκρινοντες εἰς τὰς ριψοκινδύνους τάσεις, τὰς ὁποίας τὸ θετικὸν τῆς ἐποχῆς πνεῦμα δὲν παραδέχεται, ἐφάνησαν διακινυθέντες τὴν νέαν ἐπιστήμην (2), ἐκφέροντες γνώμας ἐπ' αὐτῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἄλλοκότους. Ἄλλ' οὕτω συμβαίνει πάντοτε εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ἢ δὲ πείρα διδάσκει ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐπιστῇ, ὡς ἐν τῷ πολέμῳ, τὰ «ἀπολωλότα τέκνα» δύναται νὰ φανῶσι χρήσιμα εἰς πολλὰς περιστάσεις.

Χωρὶς νὰ χρονοτριβῶμεν εἰς τὰς ἀτομικὰς γνώμας, τὸ βέβαιον, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, εἶνε ὅτι ἡ ἡμετέρα Εὐρώπη πρὶν ἀφιχθῶσιν οἱ Ἀριανοί, οἱ Πελασγοί, οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Σλάβοι, εἶδεν ἀναπτυσσόμενον στοιχειώδη τινὰ πολιτισμὸν ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν λίθινον καὶ εἰς τὸν ὀρειγᾶλκινον αἰῶνα (3). Ἄγ-

(1) Ἴδε τὸν ἀπολελιθωμένον ἄνθρωπον (Homme fossile) ὑπὸ Hon.—Ο x. Figuiet ἀρτίως ἐδημοσίευσεν ἐν Γαλλίᾳ βιβλίον περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Τὰ δύο ταῦτα συγγραμμάτα κοσμοῦνται διὰ λίαν περιέργων εἰκονογραφῶν, παριστανουσῶν ὅπλα, ἐργαλεῖα κ. λ. τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς.—(2) Γνωστὸν ὅτι φιλόσοφος τις ἐκ Νεαπόλεως ὠνόμασε τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας νέαν ἐπιστήμηφ (scienza nuova).—(3) Οἱ αἰῶνες οὗτοι ὠνομάσθησαν οὕτως ὡς πρὸς τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεῦη, τὰ ὅποια μετεχειρίζοντο πρὶν τῆς ἐφευρέσεως τοῦ σιδήρου.

μεθα ἐν γένει εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ φυλὴ, ἡ ὁποία ἤκμαζε τότε ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἡπείρου, ἦτον ἡ τῶν Φιννῶν (οἱ Fenni οὐ Ταλίτου), ἡ ὁποία ἀπεπέμφθη τότε εἰς τὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσιν οἱ Φινλανδοί, οἱ Μαγυάροι, οἱ πρῶτοι Βούλγαροι κ. λ., καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἀρχαιόταται παρὰ δόσεις ἀνευρίσκονται ἐν τῇ ἀλλοκότῃ Φιννικῇ ἐποποιίᾳ « ἡ Καλεσουάλα » (1). Ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τῆς Γαλιτικῆς Ἐθνολογίας, κύριος Roget de Belloguet, βλέπει, εἶνε ἀληθές, εἰς τοὺς Λιγούριους (2), τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα διετήρησε μία τῶν τῆς Ἰταλίας ἐπαρχιῶν, τοὺς ἀρχαιοτάτους κατοίκους τῆς Ἰρλανδίας, τῆς Γαλιτίας, τῆς Ἰταλίας κ. τ. λ. ἀλλ' αὕτη ἡ ὑπόθεσις δὲν ἀπέκτησεν εἰσέτι πολλοὺς ὁπαδοὺς. Ἀνάγκη ἀφρευκτος νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν γνωρίζομεν περὶ τῶν πρὸ τῶν Ἀριανῶν Εὐρωπαϊκῶν πᾶν ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς ἰκανοποίησιν τῆς περιεργείας ἡμῶν. Τοῦτο ἀναμένομεν παρὰ τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας, ἥτις θέλει διδάξει ἡμᾶς ὅτι « οὐδὲν ἀπολύτως » ἠξεύρομεν καὶ ὅτι ἡ ἀτελής ἡμῶν διάνοια ὀφείλει νὰ εὐχαριστῆται εἰς ἀμυδρὰ φῶτα.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΑΘΟΛΙΚΟΙ.

Μετὰ θυμηδίας ἀφάτου ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς ἐφημερίσι τὴν ἀνάγησιν τῶν ἀδελφῶν Καθολικῶν, οἱ ὅποιοι ὡς ἀπὸ ληθάργου αἰῶνων πολλῶν ἐγερθέντες λίαν ἀξιεπαίνως ὀργῶσιν ὅπως ἐπανακάμψωσιν εἰς τὴν ἐστίαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας οἰκρότατα εἶχον ἀποπλανηθῆ. Τῇ ἀληθείᾳ σικρετᾶ ἡ ψυχὴ παντός Ὀρθοδόξου διὰ τὴν μεταμέλειαν τοῦ ἀσώτου ἀδελφοῦ καὶ τὴν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον ἐπ' ἀνόδόν του, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ἀγάλλεται ὅτε βλέπει τοὺς ἐγκρίτους ἱερεῖς τῶν Παλαιῶν Καθολικῶν νὰ αἰτῶσι παρὰ ἱερέως Ὀρθοδόξου ὑπόμνημα περὶ τῶν διενέξεων τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ἀληθῶς ἀξιόλογον τοῦτο ὑπόμνημα ἀναγινώσκοντες ἐν τῇ Τεργεσταίᾳ Κλειοῖ μετ' ἀπορίας ἡμῶν εἶδομεν τὴν μικρὰν ἐκείνην σημείωσιν τοῦ φίλου αὐτῆς Συντάκτου « Πρὸς Θεοῦ, διατὶ τοσαύτη λογομαχία περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; » — Μετ' ἀπορίας λέγομεν, διότι αὕτη αὕτη ἡ Σύνταξις, ἐνῶ λέγει ὅτι τὸ ὑπόμνημα πραγματεῖται ἐπὶ πᾶσι περὶ τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὀνομάζει αὐτὸ ἀξιόλογον πῶς λοιπὸν δυσανασχετῆ ἔπειτα; ἢ διατὶ ἐν ἀρχῇ ἀπεκάλυπεν αὐτὸ ἀξιόλογον;

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι καλῶς ἐποίησεν ἀπ' ἀρχῆς, ὀνομάσας αὐτὸ ἀξιόλογον, διότι ἐπ' ἀκριβὲς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως εἶνε τὸ κοινὸν θεμέλιον ἐφ' οὗ ἱδρυται ὁ χριστιανισμὸς ἀπαξάπας—εἶνε ἡ κοινὴ πηγὴ, ἀφ' ἧς ἀπορρέουσιν ὅλαι αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι—εἶνε ὁ κοινὸς κορμῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διακλαδίζονται ὅλαι

(1) Ἡ ὁμοιότης τῶν Φιννῶν μετὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Μογγόλων παρεκίνησε τοὺς σοφοὺς νὰ κατατάξωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν, τὴν Φιννο-Μογγολικὴν.—(2) Ἀγόμεθα ἔθεν εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν ὅτι οἱ Λιγούριοι εἰσιν ὡς οἱ Ἰήρες τῆς Ἰσπανο-πορτογαλλικῆς χερσονήσου Ἀφρικανικῆς καταγωγῆς.

αἱ χριστιανικαὶ κοινότητες. Ὅταν λοιπὸν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Συμβόλῳ ὑπάρχει διαφορὰ καὶ διαφορὰ οὐσιωδестаτή, πῶς ποτὲ εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἐλπίς προσπελάσεως τῶν διαφορῶν ἐκκλησιῶν;

Οὐδὲλως ἔθεν τὸ καθ' ἡμᾶς προσέκρουσεν ὁ ἀρχιμηνδρίτης Νικηφόρος Παπαδάκης γράψας ὅπως ἔγραψεν, ἀφοῦ προεκλήθη παρὰ τῶν προκρίτων ἱερέων τῶν Παλαιῶν Καθολικῶν νὰ γράψῃ περὶ τῶν διενέξεων τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Λατινικῆς ἐκκλησίας εἶνε κενὸς οἱ ἀδελφοὶ Καθολικοὶ νὰ ἐνοήσωσι καλῶς ὅτι διὰ σκοποὺς ἰδιοτελεστατοῦ ἀπεκοίμιζον αὐτοὺς μέχρι σήμερον οἱ ἀντίχριστοι Ἰησοῦται, ὅπως διαιροῦντες τοὺς χριστιανούς ἀπὸ τῶν χριστιανῶν βασιλεύωσιν οἱ πεπωρωμένοι. « Αἰατεῖ καὶ βασίλευε. » Ἀλλ' ἀρκεῖ πλέον, δι' ἀγάπην Θεοῦ! ἀρκεῖ ἄς μᾶς ἀφίσωσι τοὺς ἀδελφούς μας νὰ ἀγαπῶμεν αὐτούς, νὰ ἐναγκαλισθῶμεν αὐτούς. Αὐτὸ καὶ μόνον τὸ filioque (καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ), ἂν καὶ μία μόνη σχεδὸν ἐν τῇ γλώσσῃ των λέξις, ἐν τούτοις ὀπόσας ψυχὰς δι' αὐτοῦ ὡς διὰ δελέατος κατεκρήμνισαν εἰς τὴν γέεναν, ἐμπνεύσαντες εἰς αὐτάς τὸ μῖσος κατὰ τῶν Ὀρθοδόξων! πόσα δαινὰ δὲν ἐπέφερον εἰς τὸ τάλαν ἔθνος ἡμῶν αὐτὸ καὶ μόνον τὸ filioque! Ἄς ἀνακράξῃ ἡ ἱστορία, ἄς μαρτυρήσωσι δέκα ἔλοι αἰῶνες.

Ἀνάγκη οἱ ἀδελφοὶ Καθολικοὶ νὰ ἀπορρίψωσι τὴν ἀπαίσιον ταύτην καινοτομίαν καὶ νὰ ἐγκολπωθῶσι τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ στόματος τῆς ἀληθείας « ὃ παρὰ τον Πατρός ἐκπορεύεται » (Ἰωαν. ΙΕ'. 26), διότι τῷ ὄντι ἡ παρερμηνία, τὴν ὁποίαν ἰησοῦτικῶς οἱ Ἰησοῦται μεταχειρίζονται πρὸς πιστοποίησιν τῆς καινοτομίας των, ἡ παρερμηνία (λέγομεν) τοῦ χωρίου « Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ ἐμὰ ἐστὶ » εἶνε γελοιωδестаτή διὰ τὸ ὅλως ἄλογον καὶ ἀντιχριστιανικὸν συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον πορίζομεθα ἐκ τῆς ἀληθῶς σχολαστικῆς ταύτης δόξης τῶν δυτικῶν θεολόγων.

Πρὸς ἀποφυγὴν πλειοτέρων παραπέμπομεν τὸν φίλον ἀναγνώστην καὶ εἰς ἄλλας μὲν ἐφημερίδας ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἀρ. 540 τῆς Κλειοῦς, οὗτινος ὅλας δύο στήλας κατέχει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπόμνημα, τοῦ ὁποίου τὸν συντάκτην μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφάνιας συγχαίρομεν.

Παραπέμπομεν πρὸς τούτοις τοὺς ἀδελφούς Καθολικούς εἰς σύγγραμμα ἀξιόλογον « ἡ φωνὴ τῆς Ὀρθοδοξίας », πρὸ ἐτῶν ἐκδομένου ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Χίου Κυρίου Γρηγορίου τοῦ Βυζαντινοῦ, οὗτινος καὶ ἄλλο ἐπίσης ἀξιόλογον πόνημα ἔχομεν ν' ἀναγγεῖλωμεν σήμερον, οὗ ὁ τίτλος

ΠΕΡΙ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

Τὸ πόνημα τοῦτο ἐμπεριέχει τὰ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου ἐκ διαλειμμάτων ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἄλλοτε δημοσιευθέντα περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἀδελφῶν Ἀρμενίων μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.

Ἡ συγγραφή εἶνε ἀληθῶς σπουδαία ὡς μικρὸν δὲ δοκίμιον τοῦ ὅλου ἔργου μεταφέρομεν τὴν πρὸς τοὺς φιλογενεῖς ἐκδότας κ. κ. ἀδελφούς Σουβοτζόγλου καὶ Σαν ἐπιστολὴν τοῦ σεβ. συγγραφέως, ἔχουσαν ὡς ἐξῆς:

Εὐσεβέστατοι καὶ φιλογενέστατοι Κύριοι,

Ἡ Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἡ ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀληθείας καὶ ἀγάπης πάντας τοὺς λαοὺς συνάψασα καὶ ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ φθορᾶς ἀπαλλάξασα καὶ ἀνακαινίσασα τὸν πεπαιωμένον ἄνθρωπον, ἐπὶ πολλὸν δὲν ἔμεινεν ἡσυχος καὶ ἀνεπιβούλευτος· διότι, ἐπιβουλῇ καὶ συνεργείᾳ τοῦ μισοκάλου, προΐμως, ὡς μὴ ὄφελεν, ἠγέρθησαν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς μεγάλοι διαφωρίαι καὶ ἔριδες, ἐξ ὧν οἱ τέως ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος μέλη, βιαίως ἀπὸ τῆς Μητρὸς αὐτῶν ἀπορραγέντες, καὶ διαφόρους αἰρέσεις ἀποτελέσαντες, εἰς ἀμοιβαία μίσση καὶ ἐχθρικὰς καταδρομὰς κατ' ἄλλήλων ὤρμησαν, μυρία δὲ κατὰ ἀλλήλους τε καὶ τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ προὔξενθησαν, ἐφ' οἷς ἡ μὲν πάνσεπτος αὐτῆς Μήτηρ βαρέως ἠλγησε καὶ ἀλγεῖ διὰ τὰ μακρὰν αὐτῆς πλανώμενα τέκνα, ὁ δὲ μισόκαλος ὑπερβαλλόντως ἐχάρη καὶ σκιοτῆ ἐξ ἀγαλλιᾶσεως.

Τὴν ἐκ νέου εἰς ἑν ἔνωσιν καὶ ἀρμονικὴν ἐν Χριστῷ συναψιν τῶν βιαίως ἀπεσπασμένων καὶ διεστῶτων χριστιανῶν λαῶν πᾶσα φιλόχριστος καὶ φιλάδελφος ψυχὴ διακαῶς πάντοτε ἐπόθησε καὶ εὐχεται, πολλοὶ δὲ δεινοὶ περὶ τὴν ἔσωσθαι καὶ τὴν θύραθεν σοφίαν καὶ πάλαι καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐπειράθησαν καὶ λόγῳ καὶ συγγραφῇ τὰ αἷτια τῆς διχοφροσύνης καὶ διαστάσεως νὰ καταδείξωσι, τὰ ἐξηγούμενα πάθη νὰ κατενῶσωσιν, εἰς κοινὴν δὲ συνεννόησιν καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην τοὺς διαφωνοῦντας χριστιανούς νὰ ἐπαναγάγωσι.

Τοιαύτη λυπηρὰ καὶ ἀμοιβαίως ὀλεθρία ἀπόσχισις, ἐκ δεινῆς παρενοήσεως καὶ μορσίμου δυσχερῶν περιστάσεων συνδρομῆς, ἐγένετο πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων τῶν ἀδελφῶν Ἀρμενίων ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξακολουθεῖ, δυστυχῶς, εἰσέτι ὑφισταμένη, ἐπὶ βλάβῃ κοινῇ τῶν κρατίστων πνευματικῶν καὶ βιοτικῶν συμφερόντων καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ ἀδελφικοῦ τῶν Ἀρμενίων ἔθνος. Τὰ ὀλέθρια τῆς ἀποσχίσεως ταύτης ἀποτελέσματα ἐγένοντο ἤδη ἀκοινοῦντος ἀμφοτέρους τοῖς ἔθνεσιν ἐπαισθητὰ, πολλὴ δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐξεδηλώθη ἀμφοτέρωθεν ἐφεςις πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἔνωσιν.

Εἰς ἐπικράτησιν τῆς φιλαδέλφου ταύτης ἐφέσεως καὶ εἰς πληρῶσιν αὐτῆς, τὸ κατ' ἐμέ, συντελῶν, συνέταξα, πρὸ τινῶν ἐτῶν καὶ ἐν ἐφημερίσιν ἐκ διαλειμμάτων ἐδημοσίευσα τὸ ἡδη ἐν ἐνὶ τεύχει δημοσιευόμενον σύνολον πόνημα, ὅπερ εἰς πάντας τοὺς εὐλακροεῖς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ἀγάπης φίλους εὐάρεστον ἔμελλε ποιῆσαι ἐντύπωσιν, καὶ πόθον φιλάδελφον μετὰ τῶν ἀμφοτέρων τῶν ἔθνων ἐνεργεῖν. Ἐπειδὴ δὲ ὑμεῖς, Κύριοι, ἐξ ὄντως φιλαδέλφου καὶ φιλοχριστοῦ ζήλου, αὐθόρμητοι προσηρέχητε εἰς τὸ δαπανῆσαι ἐξ οἰκείων ὑπὲρ τῆς ἐνὶ τεύχει ἐκτύπωσεως τοῦ πονήματος, ὅπως τὸ τότε ἐκ διαλειμμάτων καὶ καταμεμερισμένον ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀναγνόντων ἀποτέλεσμα συνεχῆς καὶ συγκεντρωμένου καταστήσῃτε, εὐγνωμόνως ἀποδεχόμενος τὴν φιλόχριστον ὑμῶν

προσφορὰν, πέμπω πρὸς ἐκτύπωσιν τὸ χειρόγραφον. Εὐχόμεαι δὲ καὶ ἄλλοι νὰ γίνωνται λιμηταὶ τοῦ πολλαχῶς ἀξιεπαίνου ὑμῶν παραδείγματος, ἵνα τάχιον πληρωθῇ τὸ τοῦ Σωτῆρος πρὸς τὸν οὐράνιον αὐτοῦ Πατέρα ὑπὲρ τῶν εἰς αὐτῶν πιστευσόντων θεῖον αἶτημα· “Ἴνα πάντες ἘΝ ὄσιν...” Ἐν Χίῳ, τῇ 17 Ἰουνίου 1871.

Εὐχέτης ὑμῶν ἐν Χριστῷ διάπυρος
καὶ φίλος πρὸς ἄλλους
† Ο ΧΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

ΕΝΥΨΙΟΝ

Ἦτοι τὸ ἕρος τῆς σοφίας.
(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ),

Καθ' ἣν ὄραν τοῦ ἔτους ἡ γαλήνη τῆς οὐρανοῦ, αἰ περιεσμουσα τὴν ὄψιν τῆς γῆς ποικίλαι ὀπώραι, τὰ ὠχρὰ τῶν δένδρων φύλλα καὶ ὄλαι αἱ γλυκεῖαι ἀλλὰ φθίνουσαι· χάριτες τοῦ μελαγχολικοῦ φθινοπώρου φέρουσι τὸν νοῦν πρὸς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Πλάστου καὶ ἀνυψοῦσιν αὐτὸν εἰς τὰς χώρας τῆς θεωρίας, περιεπλανώμενη εἰς ὠραίας καὶ γραφικὰς πεδιάδας, ἕως οὗ ἡ περιέργεια ἤρξαστο νὰ ὑπεχωρῇ εἰς τὸν κάμκτον, καὶ ἐκάθησα ἐπὶ πέτρας κεκαλυμμένης ὑπὸ χλόης. Ἐκεῖ τὸ ψιθύρισμα τῶν καταπιπτόντων φύλλων, ὁ φλοῖστος τῶν ρεόντων ὕδατων καὶ ὁ θόρυβος τῆς μακρυσμένης πόλεως εἰς ἄκραν γαλήνην ἔφερον τὸν νοῦν μου, ὕπνος δὲ γλυκὺς κατέλαβέ με, ἀφθέντα εἰς τὰς εὐαρέστους ονειροπολήσεις, τὰς ὁποίας τὰ περὶ ἐμὲ φυσικῶ τῷ λόγῳ διήγειραν.

Εὐρέθην ἀμέσως εἰς εὐρείαν καὶ ἐκτετατημένην πεδιάδα, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑψοῦτο ὄρος ὑψηλότερον ἢ ὅσον εἶχα μέχρι τοῦδε φαντασθῆ. Ἡμεῖς περικυκλωμένοι ὑπὸ ὄχλου πολλοῦ ἀνθρώπων, ἰδίως δὲ νέων, πολλοὶ τῶν ὁποίων δεικνύοντες ζωηροτάτην προθυμίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου των, ἔσπευδον ἐπὶ τὰ πρόσω, ἂν καὶ ἡ ὁδὸς ἦτο ἀπότομος καὶ πολλαχῶς τραχεῖα. Εἶδον ὅτι οἱ μόλις ἀρξάμενοι ν' ἀνέρχωνται τὸ ὄρος ἐνόμιζον, ὅτι δὲν ἀπέχον πολλὴ τῆς κορυφῆς, καὶ ὅμως ὅσον προεχώρου, ἕτεροι λόφοι διαδοχικῶς ἠγείροντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ ὑψίστου ὄρατου πρότερον εἰς αὐτοὺς ἐφαίνετο ὅτι ἦσαν οἱ πρόποδες ἐτέρου, μέχρις οὗ ἐφάνη τὸ ὄρος ἐπὶ τέλους ἀφανιζόμενον ἐντὸς τῶν νεφῶν. Ἐνῶ ἐθεώρουν ταῦτα μετ' ἀπορίας, αἴφνης ἐπεφάνη εὐνοῦς τις ὀδηγός, καὶ «Τὸ πρὸ σοῦ ὄρος, μοι εἶπεν, εἶνε τὸ ὄρος τῆς Σοφίας· εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους εἶνε ὁ ναὸς τῆς Ἀληθείας, τῆς ἡ κεφαλὴ εἶνε ὑπὲρ τὰ νέφη καὶ κρήδεμνον καθαρὸς φωτὸς καλύπτει τὸ πρόσωπόν τῆς· σίγα καὶ πρόσσεχε.»

Πολλὰ καὶ ποικίλα θεωρήσας ἔστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν ὄμιλον, ὅστις ἀνήρχετο τὴν ἀπότομον ἀνοδὸν, καὶ εἶδον ἐν αὐτῷ νέον, ζωηρὸν τὴν ὄψιν, ἑταστικὸν τὸ βλέμμα καὶ κατὰ τι ὀρμητικῶν καὶ ἀτακτῶν τὰς κινήσεις· τὸ ὄνομα τοῦ Δαιμόνιος. Ἰπτατο ὀρμητικῶς ἐπὶ τὸ ὄρος ὡς ἀετὸς καὶ κατέλειπε τοὺς συνοδοιπόρους του μετὰ φθόνου καὶ θάμβους προσβλέποντας· ἀλλ' ὁ δρόμος τοῦ ἦτο ἀκανόνιστος καὶ ὑπὸ μυρίων λαξοδρομιῶν διεκόπτετο. Ὁταν ἡ Ἡδονὴ ἐκελεύθη εἰς τὴν πεδιάδα, ἀνεμίχθη μὲ τὸν θίασόν τῆς· ἔταν ἡ Ἀλαζονεία ἐνευσε πρὸς τὸν κρημνόν, ἐρρίφθη εἰς τὴν ὑποτρέμουσαν ἄκραν. Ἠρέσκειτο εἰς τὰς ἀναπεπταμένας καὶ

ἀβάτους ἀτραπούς, καὶ τοσαύτις ἀπὸ τῆς εὐθείας παρεξέτρεπετο, ὡς καὶ οἱ ἀσθενέστεροι τῶν ὀδοπόρων συχνὰ παρήρχοντο αὐτόν. Εἶδον τὰς Μούσας προσβλεπούσας αὐτῷ μετὰ ἰδιαζούσης συμπαιθείας, ἀλλὰ τὴν Ἀληθεῖαν πολλακίς συνοφρουομένην καὶ ἀποστρέφουσαν τὸ πρόσωπόν της.

Ἐνῷ οὕτως ὁ Δαιμόνιος κατηγάλισκε τὰς δυνάμεις του εἰς παρὰ δόξου πτήσεις, εἶδον ἕτερον πρόσωπον πολὺ διάφορον τὴν ὄψιν, καλούμενον Ἐπιμέλεια. Εἶπε βραδέως καὶ ἀδιακόπως, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα προσηλωμένους ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ μεθ' ὑπομονῆς ἐγείρουσα πάντα λίθον φράττοντα τὴν ὁδὸν της, ἕως οὗ εἶδεν ὑπισθὲν της πολλοὺς ἐκείνων, οἵτινες τὸ πρῶτον ἐνέπαιζον τὸ βραδὺ καὶ κοπιῶδες βᾶδιμά της. Ὀλίγοι ἀληθῶς ἀνῆρχοντο τὸ ὄρος μετ' ἴσης καὶ συνεχοῦς σταθερότητος· διότι πρὸς ταῖς δυσχεραίας τῆς ὁδοῦ παρεκινούοντο συχνὰ νὰ στρέψωσιν ὑπὸ μεγάλου πλήθους ἐπιθυμιῶν, παθῶν καὶ ὀρέξεων, ὧν τὴν φορτικότητα ἀπαξ γευθέντες κατήντων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνίκανοι ν' ἀντισταθῶσι· καὶ τοὶ δὲ πολλοὶ ἐπανῆρχοντο εἰς τὴν ἀτραπὸν, ἀλλὰ καὶ δεινότερον τὰς τραχύτητας τῆς ὁδοῦ ἠσθάνοντο καὶ τὸ ὄρος ἐφαίνετο ἤδη μᾶλλον ἀνάγες καὶ ὀσθατον· οἱ καρποὶ, οἵτινες ἦσαν ὑγιεῖνοι καὶ ἀναψυκτικοί, ἐφαίνοντο τραχεῖς καὶ κακώρενοι· ἡ ὄψις τῶν τότε ἐγένετο κατηφῆς, καὶ οἱ πόδες τῶν εἰς ἕκαστον μικρὸν ἐμπόδιον προσέκοπτον.

Εἶδον μετ' ἀπορίας τὰς Μούσας, ὧν ἔργον ἦτο τὸ ἐνθαρρύνειν καὶ φαιδρύνειν τοὺς κοπιῶντας κατὰ τὴν ἀνοδὸν, συχνάκις ἀδοῦσας ἐντὸς τῶν ἔρυμῶν τῶν Ἡδονῶν καὶ συνοδεύουσας τοὺς μαγευθέντας εἰς τὴν πρόσκλησιν τῶν Παθῶν. Τοὺς συνῴδουον ἕμως ἐπὶ ὀλίγον μόνον, καὶ πάντοτε τοὺς ἐγκατέλειπον ἀπολέσαντας πῆν θέαν τοῦ ὄρους. Οἱ Τύρανοι, τὰ Πάθη, ἐδιπλάσιάζον τότε τὰς ἀλύτους τῶν δυστήνων αἰχμαλώτων καὶ ἔφερον πλέον αὐτοὺς ἀνευ ἀντιτάσεως εἰς τὰ σπήλαια τῆς Ἀμαθείας ἢ τὴν διαμονὴν τῆς ἀθλιότητος. Μεταξὺ τῶν ἀναριθμητῶν δελεαστῶν, οἵτινες προσεπάθουν νὰ παρασύρωσι τοὺς ὀπαδοὺς τῆς Ἀληθείας ἀπὸ τῆς ἀτραποῦ τῆς Σοφίας, ἦτο καὶ τις τοσοῦτον ὀλίγον ἐπιφοβὸς τὴν ὄψιν, τοσοῦτον εὐγενῆς καὶ ἡσυχὸς τοὺς τρόπους, ὥστε μόλις θὰ τὸν παρετήρουν, ἂν δὲν ἦτο τόσον μέγας ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οὗς ἀοράτως ἐφόρτωσε τὰ δεσμά του. Ἡ Ραθυμία (οὕτως ἐκαλεῖτο) ἀντὶ νὰ προβαίη εἰς φανεράς ἐχθροπραξίας, δὲν ἐπεχειρεῖ νὰ στρέψῃ τὰ βήματά των ἀπὸ τῆς εὐθείας, ἀλλ' ἠρκεῖτο βραδύνουσα μόνον τὴν πορείαν των· δὲν ἠδύνατο νὰ βιάσῃ αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν σκοπὸν των, ἀλλὰ τοὺς κατέπειθε νὰ τὸν ἀναβάλωσιν. Ἡ ἐπαφὴ ταύτης εἶχε τὴν ἐπιρροὴν τῆς νάρκης, ἥτις φθείρει τὴν ρώμην τῶν ὄσων ἔρχονται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας της. Οἱ δυστυχεῖς αἰχμαλῶτοι ταύτης ἔστρεφον εἰσέτι τὰς ὄψεις των πρὸς τὸν ναόν, καὶ ἤλπικον πάντοτε νὰ φθάσωσιν ἐκεῖ. Ἀλλ' ἡ γῆ ἐφαίνετο ἐκλείπουσα ὑπὸ τοὺς πόδας των, καὶ εὐρέθησαν εἰς τὸν βυθὸν πρὶν ἢ ὑποπτευθῶσιν, ὅτι ἤλλαξαν θέσιν. Ἡ ἀτάραχος γαλήνη, ἥτις τὸ πρῶτον ἦτο διακεχυμένη ἐπὶ τῶν προσώπων αὐτῶν, μετεβλήθη βαθμηδὸν εἰς μελαγχολικὴν τινὰ χάνωσιν, χρωματιζομένη μὲ κατήφειαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξοῦσαν, καθόσον κατήρχοντο ἀθρόωδως τὸν ποταμὸν τῆς Ἀσημότητος, τοῦ ὀπίου τὸ σκοτεινὸν καὶ βραδὺ ὕδωρ, ὑπ'

οὐδεμιᾶς ρυτιδούμενον αὔρας, ὑπ' οὐδενὸς φλοίσβου φαιδρυνόμενον κατέπιπτε τέλος εἰς νεκρὰν θάλασσαν, ἐνθα ἐκλαμβοὶ οἱ ἐπιβάται ἐξηγείροντο ὑπὸ τοῦ κλονισμοῦ, καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐθάπτοντο εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς λήθης.

Ὅλων τῶν ἀτυχῶν λειποτακτῶν ἀπὸ τῆς ἀτραποῦ τῆς Σοφίας, οὐδεὶς ἐδοκίμαζε τοσαύτην ἀδυναμίαν νὰ ἐπανακλήψῃ ὅσῃν οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν Ραθυμίαν. Οἱ αἰχμαλῶτοι τῶν Ὀρμῶν καὶ τῶν Παθῶν συχνὰ ἠδύνατο νὰ ἐπωφεληθῶσι τὴν στιγμὴν, ὅτε οἱ τύρανοι τῶν ἦσαν κεκμηκότες ἢ βεβυθισμένοι εἰς ὑπνοὺς διὰ νὰ φύγωσιν ἀπὸ τῆς γοητείας των· ἀλλὰ τὸ κράτος τῆς Ραθυμίας ἦτο σταθερὸν καὶ διηκεές· μόλις δὲ ἀνθίσταντο, ὅτε πλέον ἢ ἀντίστασις ἦτο ματαία.

Ταῦτα ἰδὼν ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅπου ὁ ἀῆρ ἦτο πάντοτε καθαρὸς καὶ ζωογόνος, ἡ ὁδὸς ἐσκιάζετο ἀπὸ δάφνας καὶ ἄλλα ἀειθαλῆ δένδρα καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς Σοφίας ἀπαστρέπτουσα λάμψις ἐφαίνετο περιβάλλουσα μὲ στέφανον δόξης τοὺς θιασώτας αὐτῆς.—Εὐτυχεῖς, εἶπον, ἐκεῖνοι εἰς οὗς ἐπιτρέπεται ν' ἀναβῶσι τὸ ὄρος.—Ἀλλὰ προφέρων τὴν ἐπιφώνησιν ταύτην μετ' ἀσυνήθους ζέσεως, εἶδον παρισταμένην γυναῖκα θεοειδῆ ὑπὸ οὐρανόφωτος ἀπαστρέπτουσαν «Εὐτυχέστεροι, εἶπεν, οὗς ἡ Ἀρετὴ ὁδηγεῖ εἰς τὰς μονὰς τῶν ἡ Μακάρων». «Τί; εἶπον εἰς τὴν πεδιάδα ταύτην κατοικεῖ κα ἡ Ἀρετὴ;» «Ἐύρισκομαι, ἀπήντησεν, εἰς τὴν πεδιάδα καὶ φωνί τῶν ὄρους. Φαιδρύνω τὸν ἐν τῇ καλύβῃ κατὰ τὴν ἐργασίαν του, καὶ ἐμπνέω τὸν σφόν κατὰ τὰς μελέτας του. Μιγύρομαι μὲ τὸν ὄχλον εἰς τὰς πόλεις, καὶ εὐλογῶ τὸν ἐρημίτην εἰς τὸ ἀναχωρητήριον. Ἐχω τὸν ναόν μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ, ἥτις ὁμοιο λογεῖ τὴν ἰσχὺν μου· καὶ εἶμαι παρούσα εἰς τὸν ἐπικαλούμενόν με. Ἡ Σοφία δύναται νὰ σὲ ἀνυψώσῃ εἰς ὑψηλὴν περιωπῆν, ἀλλὰ μόνη ἐγὼ δύναμαι νὰ σὲ φέρω εἰς τὴν εὐδαιμονίαν». Ἐνῷ ἡ Ἀρετὴ οὕτως ὠμίλει, ἐξέτεινα τὰς χεῖράς μου πρὸς αὐτὴν μετ' ὀρμῆς, ἥτις διέκοψε τὸν ὕπνον μου. Ἡ ἔσπερία δρόσος ἐπεκάθητο παντοῦ, καὶ τὰ σκότῃ τῆς νυκτὸς ἐφηπλοῦντο κατὰ τὴν πεδιάδα. Ἐσπευσα εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ διέμεινα σιγῶν κα σχεπτόμενος.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον διανύει τὸ τέταρτον ἔτος αὐτῆς μικρὰ ἐφημερίς ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα ἐκδιδομένη ἀπέναντι μόνων 50 λεπτῶν ἢτοι ἡμισείας δραχμῆς κατ' ἔτος διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ μιᾶς διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ ἐφημερίς αὕτη, καίτοι συντασσομένη διὰ τοὺς παῖδας ἐμπειρίει ὕλην τοσοῦτον ποικίλην καὶ τοσοῦτον διδακτικὴν, ὥστε εὐλικρινῶς συγχαιρόντες τὸν ἐκδότην αὐτῆς, συνιστῶμεν τὸ φύλλον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, μεταφέροντες ἀπὸ τοῦ 46 ἀριθμοῦ αὐτῆς τὴν ἐπομένην διδακτικωτάτην πραγματείαν, ἥς ἡ ἐπιγραφή.

Ἐπιμονή.

Λέγεται, ὅτι ἀνταποκριτὴς τις μιᾶς τῶν ἀσφαλιστικῶν εταιριῶν ἐπεσεκέρθη κύριόν τινα ἐβδομηκοντα τέσσαρας φορὰς πρὶν τὸν κα-

ταπίση νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ζωὴν του. Πόσον θαυμάζομεν τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν τοῦ ἀνθρώπου τούτου! Καὶ ἔμως ὅλον τοῦτο διατί; Διὰ πρόσκαιρον κέρδος!

Πόσα καλὰ καὶ ὑφέλιμα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιρροή ἤθελε διαρκεῖ καὶ πέραν τοῦ τάφου, δὲν δύναται νὰ γείνωσι διὰ χριστιανικῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς! Δυστυχῶς ἔμως οἱ ἄνθρωποι ἐπηρεάζονται μᾶλλον ὑπὸ τῶν προσκαιρῶν συμφερόντων καὶ τῆς διαβατικῆς φήμης καὶ διὰ τοῦτο ταῦτα ἐπιζητοῦσι καὶ διὰ ταῦτα ἀγωνίζονται:

ΑΝΕΥ ΧΕΙΡΩΝ.

Ἰπὴρξαν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι κατῴρθωσαν νὰ γράψωσι, νὰ πλέκωσιν, ἔτι δὲ καὶ νὰ ζωγραφῶσι μὲ τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἄλλ' οὐδεὶς ἐφαντάσθη ποτέ, ὅτι χωρὶς χεῖρας ἤθελε δυναθῆ νὰ γείνη μουσικὸς ἄριστος καὶ μάλιστα εἰς βιολίον. Καὶ ἔμως τοιοῦτό τι συμβαίνει. Ἐρμάννος ὁ Ὑνθανος, υἱὸς πτωχοῦ τινος χωρικοῦ διδασκάλου πλησίον τῆς Ἑλβίγγης, ἐν Γερμανίᾳ, ἐκτελεῖ μὲ τοὺς πόδας ἔτι ὀλίγοι δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι διὰ τῶν χειρῶν. Τὸ βιολίον τίθεται ἐπὶ εἶδους τινὸς στηρίγματος, τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος Ὑνθανος ἐπενόησεν, ὁ δὲ νέος μουσικὸς κἀθηται ἐπὶ κοινου καθίσματος ἔμπροσθεν τούτου. Τὸ τοξάριον κρατεῖται μὲ χάριν διὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου δακτύλου τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, οἱ δὲ δάκτυλοι τοῦ δεξιῦ πατοῦν τὰς χορδὰς τοῦ βιολίου.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θαυμασιώτατα ἐκτελοῦνται πολλὰ τεμάχια ἀρίστων μουσικοσυνθετῶν, τινὰ τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦσι ταχύτητα μεγίστην καὶ ἐκτελοῦνται μὲ μεγάλην χάριν καὶ αἰσθηματικότητα. Ἐπειδὴ δὲ

ὁ νέος οὗτος εἶνε μόλις εἴκοσι ἐτῶν ἡλικίας, καὶ πρὸ τριῶν ἐτῶν μόλις ἤρχισε νὰ μαθηθῆ τὸ βιολίον, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς μεγαλοφυῆς νέος. «Ἄλλ' ὁ πτωχὸς ἄχει», ἠκούσαμεν νέαν τινὰ λέγουσαν περὶ αὐτοῦ, «θὰ παρέχη θλιβερόν καὶ ἀηδὲς θέαμα, —θέαμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε θὰ ἡδυνάμη νὰ προσηλώσω τὰ βλέμματά μου.»

Ὅχι, ἡ νέα ἐκεῖνη ἔχει καθ' ὅλα ἄδικον. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε πολὺ δυνατόν νὰ τρέμωσιν ὅταν σχοινοβάτης τις περιπατῆ ἐπὶ σχοινοῦ πολὺ ὑψηλὰ τεντωμένου· εἶνε πολὺ δυνατόν νὰ φρικιώ-

σιν, ὅταν θηριοτρόφος εἰσέρχεται εἰς κλωδίον ἀγρίου θηρίου, κτυπᾷ αὐτὸ μὲ τὴν μάστιγα, καὶ, ἀφοῦ τὸ θυμώσῃ, εἰσάγη τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στόμα τοῦ ζώου· εἶνε πολὺ δυνατόν νὰ αἰσθάνηται τις φόβον, βλέπων θηριομάχους, σχοινοβάτας καὶ τὰ τοιαῦτα· τὸν νέον μασ μουσικὸν ἔμως, μὲ τὸ ὠραῖον καὶ θελκτικόν του πρόσωπον, καὶ μὲ τοὺς δεικνύοντας πολλὴν εὐφυΐαν ὀφθαλμούς, εἶνε ἀδύνατον βλέπων τις νὰ αἰσθανθῆ αἴσθημα ἀηδίας, ἢ ἄλλο τι δυσάρεστον πάθημα· ἀπ' ἐναντίας ἡμεῖς κατελήφθημεν ὑπὸ σκέψεως θεωροῦντες τὰς θαυμαστάς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι κρύπτονται εἰς τὸν

ἄνθρωπον, περὶ τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος οὐδεμίαν ἔχει ἰδέαν ἑωσὺ ἢ ἀνάγκη ὠθήσῃ αὐτὸν νὰ τὰς ἐκλήψῃ, νὰ τὰς ἐξυπνήσῃ καὶ νὰ τὰς καλλιεργήσῃ. Τοῦτο γεννᾷ ἐν ἡμῖν στοχασμούς παρηγορητικούς δι' ὅλα τὰ τῆς ζωῆς βάσανα, καὶ δεικνύει εἰς ἡμᾶς, πῶς μέγα τι ἀτύχημα δύναται διὰ τοῦ θάρρους, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς καρτερίας νὰ μεταστραφῆ εἰς εὐλογίαν, καὶ φαινόμενόν τι ἀτύχημα νὰ μεταποιηθῆ εἰς τύχην λαμπράν.

Ὁ Ἐρμάννος Ὑνθανος δὲν ἔχει ἀνάγκην οἴκτου· εἶνε νέος καθ' ὅλα εὐχαριστημένος. Εἶνε μακάριος σκεπτόμενος ὅτι ἐβοήθησεν ἑαυτὸν, καὶ ὅτι ἐνίκησε κατὰ κράτος τὴν φαινομένην ἀνικανότητα, τὴν ὁποίαν γεννίωμενος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν κόσμον. δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην βραχιόνων, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἔσχε τοιοῦτους. Τὰ σκέλη αὐτοῦ τῷ χρησιμεύουσιν ὡς βραχιόνες, οἱ πόδες ὡς χεῖρες, οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν ἀντὶ δακτύλων χεῖρῶν. δύναται νὰ νίπτηται, νὰ ἐνδύεται νὰ κενίξῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν τροφήν αὐτοῦ μὲ τοὺς πόδας του.

Ὁ νέος οὗτος περιέρχεται τὴν γῆν ἐκτελῶν μουσικὰς συμφωνίας. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι δύναται νὰ εὐτυχῆσῃ, διότι τακτικῶς πέμπει τὰ χρήματα τὰ ὅποια κερδαίνει πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἄλλ' ἐναρέτους γονεῖς του εἰς τὴν πατρίδα του. (Ἐφημ. τῶν παιδίων).

Π ρ ὀ β λ η μ α.

Ζητεῖται νὰ διαιρεθῆ ὁ ἀριθμὸς 45 εἰς τέσσαρα τοιαῦτα ἄνισα μέρη, ὥστε ἂν εἰς τὸ πρῶτον προσθέσωμεν 2, ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀφαιρέσωμεν 2, τὸ τρίτον πολλαπλασιάσωμεν ἐπὶ 2 καὶ τὸ τέταρτον διαιρέσωμεν διὰ 2, νὰ εὐρωμεν καὶ μετὰ τὰς τέσσαρας ταύτας πράξεις τὸν αὐτὸν ἀριθμόν.

Ὁ ἀνευ χειρῶν μουσικὸς

ΒΡΑΪΛΛΑΣ ΠΕΤΡΟΣ.

Βραΐλλας Πέτρος, Έλληνα, πολιτικός και φιλόσοφος, γεννηθείς τῷ 1813 ἐν Κερκύρα σπουδάζας τὴν νομικὴν ἐν Βονωνία, Γενεύῃ καὶ Παρισίοις, καὶ εἰδήμων κατὰ βῆθος τῆς ἑλληνικῆς, ἰταλικῆς καὶ γαλλικῆς, ἐδίδαξεν ἐπὶ δεκαετίαν τὴν φιλοσοφίαν ἐν τῇ Ἰο- νίῳ Ἀκαδημίᾳ, ἐγένετο δικαστὴς τῷ 1840, ἔφορος τῶν βιβλιο- θηκῶν, πρόεδρος τῆς Ἰονίου Βουλῆς, γραμματεὺς τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν οικονομικῶν, γενικὸς γραμματεὺς τῆς γε- ρουσίας, διακριθεὶς καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ δημοσιογραφίᾳ. Γράφων μετ' ἄλλων λογίων ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ἐφημερίδι «ἡ Πατρίς» σπου- δαῖα πολιτικὰ ἄρθρα, συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ παρὰ τοῖς Ἑπτανήσοις τὸ αἰ- σθημα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ νὰ προετοιμάσῃ οὕτω τὴν ὁδὸν τῆς ἐνώσεως.— Ἐξέ- δωκεν ἀξιόλογον μετὰφρα- σιν τῶν περὶ χριστιανισμοῦ «Φιλοσοφικῶν μελετῶν» τοῦ Αὐγούστου Νικολάου εἰς τόμους τρεῖς ἕκδ. 2α. ἐν Κερκύρα 1864 τῇ συνεργα- σίᾳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Μαυρομάτη).— Συνέγραψε τὰς «Φιλοσοφικὰς μελέ- τας,» τὰ «Στοιχεῖα φιλο- σοφίας,» τὸ «Περὶ πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν» σπου- δαῖον σύγγραμμα. Περὶ τῶν δύο τελευταίων συγγραμμά- των ἐποιήσατο λόγον μετ' ἐπαίνων ὁ Γάλλος Σαιντ- Πλαίρ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ πο- λιτικῶν ἐπιστημῶν τῶν Πα- ρισίων. Ὁ Βραΐλλας εἶνε ἐ- πίτιμος πρόεδρος διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐταιριῶν καὶ ἱππότης τοῦ ἀγγλοϊονικοῦ παραστήμου τῶν Ἀγίων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου. Μετὰ δὲ τὴν ἔ- νωσιν ἐχρημάτισε σύμβου- λος τῆς ἐπικρατείας, ὑπουρ- γὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ νῦν διατελεῖ πρεσβευτὴς ἐν Λονδίῳ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Α'.

Βραΐλλας Πέτρος.

ἀδελφὸς τοῦ Σενέκα. Ὁ Λουκανὸς ἐστάλη παιδιόθεν εἰς τὴν Ρώ- μην, ἵνα ἀνατραφῇ ὑπὸ τὴν φροντίδα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Παραδοθεὶς λοιπὸν εἰς τοὺς ἰκνωτέρους διδασκάλους ἔδειξε τοσοῦτον ταχείας προόδους, ὥστε κατὰ τὴν δεκατετραετῆ αὐτοῦ ἡλικίαν διεκρίθη μετὰ δημοσίων ἀνευφημιῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ ἐθαυμάσθη ὑπὸ τῆς Ρώμης, ἧς τὸ φιλόκαλον ἤρ- χιζεν ἤδη νὰ ἐκπίπτῃ ἐκ τῆς καθαρότητος ἐκείνης, εἰς ἣν εἶχε φθάσει ἐπὶ Αὐγούστου.

Αἱ λαμπραὶ λοιπὸν αὐταὶ καὶ πρόωροι ἐπιτυχίαι αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπέ- λπις τοῦ Σενέκα, παντοδυνάμου τότε ὄντος ἐν τῇ Αὐλῇ τῶν Αὐτο- κρατόρων, προητοίμασαν εἰς αὐτὸν εὐκόλως τὴν εὐνοίαν τοῦ Νέρω- νος, βασιλεύοντος τότε καὶ μὴπω δεξιάκτου τὸν ἄγριον ἐκείνον χαρα-

κτῆρα, ὅς τις μετὰ ταῦτα κα- τέστηεν αὐτὸν τὴν φρίκην το κόσμου. Ὁ Λουκανὸς γε- νόμενος γερουσιαστὴς καὶ τοῖ ἀνήλιξ, ἔφθασε ταχέως εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ταμίου, καὶ μετ' ὀλίγον ἔτυχε τὸ ἀξίω- μα τοῦ οἰωνοσκόπου (Au- gure) καὶ οὕτω καθεξῆς ἐβάδιζε ταχέως εἰς τὴν ὁδὸν τῶν τιμῶν καὶ τοῦ πλού- του. Ἡ δὲ σύζυγος (1) αὐ- τοῦ, ἐπίσης ἀξιόλογος διὰ τὴν ἀρετὴν, καταγωγὴν καὶ ὠραιότητα αὐτῆς προσή- ξανεν ἔτι μᾶλλον τὴν εὐ- τυχίαν αὐτοῦ.

Ἄλλ' εἶλα ταῦτα κατέ- στρεψε μία καὶ μόνη στιγ- μὴ διότι τολμήσας ὁ ποι- ητὴς νὰ φιλονεικήσῃ μετὰ τοῦ Νέρωνος περὶ τῆς ποι- ῆσεως καὶ τυχῶν τῆς ἐπι- κινδύνου τιμῆς νὰ στεφα- νωθῇ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Πομπηίου ἐνώπιον τοῦ ἀν- ταγωνιστοῦ αὐτοῦ, ὄντος ζη- λοτύπου καὶ ἰσχυροῦ, ὑπέ- πεσεν ὑπὸ τὸ μῖσος καὶ τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ. Γινώ- σκομεν δὲ ὅποιοι ὑπῆρξαν οἱ περὶ ποιήσεως ἀκάθεκτοι διίσχυρισμοὶ τοῦ Νέρωνος, διίσχυρισμοὶ τοιοῦτοι, οἵτι- νες κατέστησαν αὐτὸν πε- ριγέλων τοῦ Κράτους καὶ ἀποστροφῆν. Ὁ δὲ ἀκατα-

νόητος οὕτως παραλογισμὸς αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι πράγμα ἀπίστευ- τον, ἀν δὲν ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀξιοπιστοτέρων ἱστορικῶν.

Τύραννος λοιπὸν ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ὅς τις ἦν ἐν Ρώμῃ, ἀπη- γόρευσε εἰς νικήσαντα ποιητὴν τὴν δημοσίευσιν τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη παρῴργισεν ἐπομένως καθ' ὑπερβο- λὴν τὴν λίαν εὐερέθιστον τοῦ Λουκανοῦ φιλικότητα. Καί, ἐὰν πρέ-

Ὅτι οἱ μεγάλοι παιηταὶ δυστυχεῖς.

(Ἐκ τοῦ γαλλ. ὑπὸ Γ. Φραντζῆ).

Η'. (1).

M. ANNAEUS LUKANUS

M. (Μάρκος) ΑΝΝΑΙΟΣ ΛΟΥΚΑΝΟΣ.

Ὁ Μάρκος Λουκανὸς ἐγεννήθη εἰς τὴν Κορδύβην τῆς Ἰσπανίας τὸ 39 ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ἐπὶ τῆς βασιλείας Γαίου Καίσα- ρος Καλιγούλα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μ. Ἀνναῖος ἦν ἱππότης καὶ

(1) Ἴδε τὸ Ζ'. ἐν σελ. 43 τοῦ ἀνα χεῖρας τόμου.

(ΜΕΝΤΩΡΟΣ. Τόμ. Γ'. Τεῦχ. ΚΖ').

(1) Polla Argentaria.

11.

πη νὰ πιστεύσωμεν τὸν Τάκιτον, ἢ προσβληθεῖσα αὕτη φιλοτιμία καὶ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως μᾶλλον, πρὸς τὴν ἐλευθερίας ἔρωσ, παρέσυραν αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Πείσωνος συνωμοσίαν, ἐκραγεῖσαν ὀλίγον μετὰ ταῦτα. Ἄλλ' ἀνακαλυφθείσης τῆς συνωμοσίας ταύτης, ὁ Λουκανὸς καταδικασθεὶς εἰς θάνατον καὶ ἐπιτυχῶν παρὰ τοῦ Νέρωνος μόνον τὴν ἐκλογὴν τοῦ εἵδους τοῦ θανάτου, ἐπρόσταξε νὰ ἀνοίξῃσι τὰς φλέβας αὐτοῦ, εἰς θερμὸν λουτρὸν ἐμβάντος· ὅτε δὲ ἐξέπνεεν ἤδη, ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐπρόφερε μεγαλοφώνως στίχους τινὰς τοῦ Φαρσαίου του (1), ἔνθα εἶχε περιγράψει στρατιώτην τινά, ἀποθανόντα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἦν δὲ τότε ὁ Λουκανὸς εἰς ἡλικίαν εἰκοσιεπτὰ ἐτῶν. —

Τὸ σπουδαιότερον δ' αὐτοῦ σύγγραμμα, δι' οὗ ἠξιώθη τῆς τῶν μεταγενεστέρων ὑπολήψεως, εἶνε τὸ ποίημα, τὸ ἐπιγραφόμενον ὁ Ἐμφύλιος Πόλεμος ἢ ἡ Φάρσαλος (2), ὅπερ ὁ τραγικός καὶ πρόωρος αὐτοῦ θάνατος δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἐπιθεωρήσῃ καὶ τελευταῖον.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶνε πολὺ κατώτερον τῶν εἰς αὐτὸ ἀποδιδόμενων ἐγκωμίων, κυρίως κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, ὑπὸ προκατειλημμένων τινῶν φιλολόγων (3). Διότι ἔχει μὲν ἀναμφισβότως μεγάλαν χάριτα, ἰδιαιτέρας καὶ μηδὲως ἀλλαχοῦ ἀπαντωμέναν, ἔχει ὅμως καὶ ἐλάττωμα ἀνεπανόρθωτον. Τοῦτο δὲ εἶνε ἡ ἑλλιπὴς τοῦ συμφέροντος καὶ τῆς δραματικῆς ἐνεργείας διαγραφή τοῦ ποιήματος. Ἡ Φάρσαλος δὲν εἶνε ἐπικὸν ποίημα, ἀλλ' ἱστορία εἰς ποιήσιν ἐκπεφρασμένη, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἱστορικὴ ρητορεία, ἐν ἣ ὁ ποιητὴς ἐμπνεόμενος ὑπὸ δημοκρατικοῦ πνεύματος μεταχειρίζεται τὴν ἰσχυρὰν γραφίδα τοῦ Σαλλουστίου καὶ Τακίτου διὰ νὰ ζωγραφίσῃ τοὺς θυελλώδεις καιροὺς τῶν ἐμφυλίων πολέμων. — Ἡ ὑπόθεσις ἦν ἐπραγματεύθη, εἶνε μεγάλη· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πολλὰκις δὲν φαίνεται κατώτερος, διότι λάμπει ἀπὸ ωραιότητος ἀρρενωπῆς καὶ πρωτοτύπου, καὶ ἐνίοτε ἀναβαίνει μέχρι τοῦ ὑψηλοῦ· ἀλλ' ἡ φαντασία αὐτοῦ ζητούσα

(1) Τοὺς τελευταίους τούτους στίχους τοῦ Λουκανοῦ, οὓς ἐπρόφερεν ἐκπνέων ἀνὴρ μετὰ τῆς μεταφράσεως αὐτῶν ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἱστορίᾳ τῇ μεταφρασθεῖσῃ ὑπὸ τοῦ Σεβασμίου Γέροντος Λεοντίου Μ. Ἀναστασιαδου, τοῦ καὶ ἐν μακαρίᾳ ἡδῆ τῇ κήξει γενομένου.

« Nec, sicut vulnere sanguis
Emicuit lentus ruptis cadit undique venis
. pars ultima trunci
Tradidit in lethum vacuos vitalibus artus:
At tumibus quā pulmo jacet, quā viscera fervent,
Haeserunt ibi fata diu luctataque multum
Hac cum parte, viri vix omnia membra tulerunt. »

« Οὐδ', ὡς ἐκ τραύματος, τὸ αἷμα ἐρρῆν βραδέως· ἐκραγεῖσάν πανταχόθεν τῶν φλεβῶν. Τὸ κατώτατον μέρος τοῦ κορμοῦ παρέδωκεν εἰς τὸν ἄδην τὰ κενὰ ζωτικὰ τῆς θερμῆς μέλη· ἀλλ' ἔπου κείται ὁ ἀγνώστης πνευμῶν, ὅπου τὰ σπλάγχνα ζέουσιν, ἐκεῖ αἱ Μοῖραι ἔμειναν ἐπὶ πολὺ ἀμφοτερείς· καὶ πολλὰ διαγωνισάμεναι πρὸς τοῦτο τὸ μέρος, μόλις τοῦ ἀνδρὸς πάντα τὰ μέλη ἐβησαν φέρουσαι. » Σ. Μ.

(2) Νῦν καλεῖται Φάρσα· τόπος ἀξιοληθνόμεντος διότι ἐνταῦθα ὁ Καίσαρ Ἰούλιος ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ Πομπηῖον τὸν μέγαν.

(3) Μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Μαρμοντέλος.

πάντοτε τὸ ὑψηλόν, ἀπατάται πολλάκις ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ δὲν ἔχει πλέον τὴν εὐκόλον ἐκείνην τροπὴν, δι' ἧς ποιητίζεται τὸ ὑφος, ὁ τόνος καὶ ἡ ἔκφρασις· εἶνε ἑλλιπὴς κρίσεως ὑγιούς, ἀποχωριζούσης τὴν εἰς τὰς εἰκόνας ὑπερβολὴν, τὸν εἰς τὰς ἰδέας ὄγκον, τὴν κακόζηλον ἐκλογὴν καὶ τὰς μακρὰς λεπτομερείας· ὁ δὲ στίχος αὐτοῦ εἶνε σκοτεινὸς καὶ μονότονος. Ἐν δὲ τούτων ἔπεται ὅτι αἱ περισσώτεροι αὐτοῦ χάριτες πνίγονται μεταξὺ τοσούτων ἐλαττωμάτων, καὶ πολλάκις ὁ ἀναγνώστης ἀπεχθανόμενος ἀναγκάζεται νὰ ζητῇ ταύτας, ἢ νὰ περιμένη αὐτὰς ἐνοχλούμενος. —

Ὁ Κοϊντιλιανὸς ἐγκωμιάζει θεόντως τὸν Λουκανὸν λέγων « Lu-

canus arduus et concitatus et sententiis clarissimus » (1)
Κέκτηται δ' ἀληθῶς ὅλα ταῦτα τὰ προτερήματα, διακρινόμενα εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἐν οἷς αἱ ωραιότητες αὐτοῦ ὑπερισχύουσι πολὺ τῶν ἐλαττωμάτων. Τοιαῦτα εἶνε παρ. χάριν τὸ ἐπικήδειον, ἐγκώμιον τοῦ Πομπηῖου, ἀπαγγελθὲν ὑπὸ τοῦ Κάτωνος, ἡ εἰκὼν αὐτοῦ τοῦ Κάτωνος καὶ ἡ περιγραφή τῶν γάμων αὐτοῦ μετὰ τῆς Μαρτίας, ἡ ὁδοπορία αὐτοῦ εἰς τὰς ἄμμους τῆς Ἀφρικῆς, ἡ ὠραία αὐτοῦ ἀπάντησις εἰς τὸν λαμπρὸν λόγον τοῦ Λαβιηνοῦ (Labienus) περὶ τοῦ χρησμοῦ τοῦ Διὸς Ἀμμωνος· τοιαῦτα εἶνε κυρίως αἱ εἰκόνας τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Πομπηῖου συγκριτικῶς ἐκτιθέμεναι ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, αἵτινες εἶνε ἴσως τὸ καλλίτερον ἔργον τοῦ Λουκανοῦ. Ὅλοι δὲ αὗται αἱ χάριτες ἔχουσι χαρακτῆρα ἀρρενωπὸν καὶ νέον.

Συνέθεσε προσέτι καὶ ἄλλα πολλὰ σύγγραμματα, ἐν οἷς καὶ μίαν τραγωδίαν, τὴν Μήδειαν, ὅμως ἀτελεῖ, ἧτις εἶχε τὴν τύχην τῆς τοῦ Ὀβιδίου, καθ' ὅτι καὶ αὕτη δὲν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

(συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 40).

» Δόξα σοι νῦν καὶ αἰεὶ κ' εἰς αἰῶνας αἰώνων σοὶ δόξα,
» Λόγε αἰώνιε μόνε καὶ θέλησις μόνη ὑψίστη,
» Σὺ, ὃν τὸ ἄπειρον ὄλον παρόντα παντοῦ καταφαίνει,
» Σὺ, οὗ ἐκάστη πρωία ἀγγέλλει τὴν ὑπαρξίν, πλάσσει!
» Ἡ πλαστουργὸς σου πνοὴ εὐμενῆς ἐπ' ἐμοῦ καταβάσει,
» Μ' ἐπλάσει κ' ἔγεινεν ἐν τῷ μηδὲν πρὸ ὀλίγου ὑπάρχον.
» Τὴν λαλίαν σου ἐγνώρισα πρὶν ἐμαυτὸν κἄν γνωρίσω,
» Καὶ, παραστάς εἰς τοῦ βίου τὸν λάμποντα ἔνθους πυλῶνα,
» Εἶπον: ἰδοὺ τὸ μηδὲν γεννηθὲν χαίρετά σέ Θεόν του.
» Εἶπον: ἰδοὺ με πλὴν τίς εἴμ' ἐγώ; λογικὸς κόκκος ἄμμου!
» Τίς θὰ μετρήσῃ ὅποιον χωρίζει τοὺς δύο μας χάος;
» Ὡ! εἰς ἐμὲ, ὅστις πνέω ἐν σοὶ τὴν ταχεῖαν ζωὴν μου,
» Ὅν ἀκουσίως μου, ὅπως ἠθέλησες, ἐπλάσσει, πλάσσει,
» Τί χρεωστὴς πρὶν ὑπάρξω, τί πρὶν εὐδοκήσῃς νὰ ζήσω;
» Τίποτε πρὶν ἢ κατόπιν ὦ! δόξα σοὶ ἄπειρον τέλος!
» Ὅ ἐξ αὐτοῦ πάντα πλάσσεις ὀφείλ' εἰς αὐτὸν μόνον πάντα.

(1) Ὑψηλός, ὀρμητικὸς καὶ τὰς γλώσσας λαμπρότατος.

» Τρύφα, τεχνίτα σοφέ, με τὸ ἔργον αὐτὸ τῶν χειρῶν σου.
 » Τῶν ὑψηλῶν προσταγῶν σου τὸ ὄργανον, ὕψιστε, εἶμαι,
 » Λέγε, διάτατ', ἐνέργει... ὅπότεν καὶ ἔπου θελήσης,
 » Ὅριζ' εἰς δόξαν σου μόνην τὸ πού καὶ τὸ πότε μου, πλάσταί!
 » Ἡ ὑπαρξίς μου, χωρὶς νὰ γογγύσῃ ἢ κἀν ἐρωτήσῃ,
 » Θέλει προθύμως ταχθῆ ἔπου σὺ τῇ προστάξει νὰ δράμῃ.
 » Ὡς αἱ χρυσαῖ αὐταὶ σφαῖραι ἐντὸς τοῦ κενοῦ τῶν αἰθέρων,
 » Ἀκολουθοῦσιν ὡσεὶ ὀδηγὸν ἀσφαλῆ τὴν σιάν σου,
 » Πλέων εἰς θάλασσαν φῶτων ἢ ἔνδον νυκτὸς βυθισμένος,
 » Ὅπως αὐταί, θὰ βαδίσω δὴ δρόμον ἢ χεῖρ σου μοὶ δείξῃ.
 » Εἴτε μ' ἐκλέξης φανὸν εἰς τῶν κύκλω σου κόσμων τὰ πλήθη,
 » Ν' ἀντανακλῶ εἰς αὐτὰ ὄσην φῶτων πλημμύραν μοὶ στέλλῃς,
 » Καὶ ἐξορμῶ ἀλαζῶν, φωτεινῶν δορυφόρων ἐν μέσῳ,
 » Καὶ δι' ἐνὸς βήματός μου πηδῶ τ' οὐρανοῦ τὰς ἀβύσσους,
 » Εἴτε με στειλῆς μακρὰν που, μακρὰν τῶν ὀμμάτων σου, πλάσα,
 » Καὶ με ἀφήσῃς ἐκεῖ ὡς ἀσήμαντον ἄγνωστον πλάσμα,
 » Ὡς ἄτομόν τι εἰς χεῖλῃ ἀβύσσου πεσοὺν κατὰ τύχην,
 » Ἡ ὡς μικρὸν τινα κόκκον σποδοῦ, ὃν ὁ ἄνεμος σύρει,
 » Ὡ!... ἀλαζῶν εἰς τὴν τύχην μου, ἦτις τὸ ἔργον σου εἶνε,
 » Θέλω ταχθῆ πανταχοῦ νὰ σοὶ ψάλω τὸν ἴδιον ὕμνον,
 » Καὶ διὰ ζήλου ὀμοίου πληρῶν τὰς θελήσεις σου πάσας,
 » Μέχρις αὐτῆς τῆς ἀβύσσου τοῦ τάφου θὰ κράζω: Σοὶ δόξα.

» Οὔτε μικρὸς οὔτε μέγας τοσοῦτον, τῆς γῆς μόνον τέκνον,
 » Πρόβλημα ἔχω τὸν βίον, τὸν θάνατον αἰνίγμα ἔχω.
 » Πρὸς τῆς νυκτὸς τὸν ἀστέρα, ὦ πλάστα μου, ἕμοιος εἶμαι,
 » Ὅστις ἀνώγει τὸν δρόμον, εἰς δὴ τὸν διώρισ' ἢ χεῖρ σου,
 » Ἐνθεν μὲν στίλβει, τὸ ἀφθιτον φῶς ἀνακλῶν τῆς μορφῆς σου,
 » Εἶνε δ' ἐκεῖθεν εἰς σκότος θανάτου βαθὺ βυθισμένος,
 » Καὶ τὸ σημεῖον εἰς ὃ συναντάται τὸ φῶς με τὰ σκότη,
 » Ὅπως τὰ ἡνωσες σὺ παντοκράτορ, ἢ θέσις μας εἶνε.
 » Ὡ, ναί! ἀλλοῦ δυστυχῆς δλιγώτερον ἴσως θὰ ἦμην,
 » Ἴσως θὰ ἦμην... πλὴν εἶμαι ὡς ἔπρεπε, Πλάστα, νὰ ἦμαι.
 » Τὴν ὑπερτάτην σου κρίσιν λατρεύω, χωρὶς νὰ τὴν βλέπω:
 » Δόξα τῷ πλάστῃ μου σοί' ὅτι πράττης πανσόφως τὸ πράττεις!
 » Κύπτω ἐν τούτοις, θαρρείας ἀλύσειως φέρων τὸν ἔγκον,
 » Καὶ εἰς τοῦ τάφου τὸ κρῦον μηδὲν μαύρη μοῖρα με σύρει.
 » Ἐνδὸν σκοτίας τραχεῖαν ὁδὸν διαβαίνω προσκόπτων,
 » Καὶ ἀγνοῶ πόθεν ἔρχομαι, καὶ ἀγνοῶ ποῦ ὑπάγω,
 » Καὶ εἰς τὴν μνήμην μου φέρω ματαίως τὰ νέα μου ἔτη,
 » Ὡς τοῦ χειμάρρου τὰ ὕδατα, ὧν ἢ πηγὴ ἐξηράνηθ...
 » Δόξα σοί!... Μέλις τεχνέοντα δλέθρου μ' ἐξέλεξε μοῖρα,
 » Μ' ἤρπασε, μ' ἔπαιξ ἢ χεῖρ τῆς ὡς ἔμψυχον ἄθουμα, Πλάσα.
 » Τῆς δυστυχίας τὸν ἄρτον κατέβρεξα τρώγων με δάκρυ,
 » Κ' εἰς τοῦ θυμοῦ σου τὰ ρεῖθρα τὴν δίψαν μου εὔρον νὰ σβύσω.
 » Δόξα σοί, ... Δόξα σοί, ... Ἐκράξα πλὴν ἀπεκρίθ' ἢ σιγῇ σου!
 » Μ' ἀνελεῖ ἀσκοπον βλέμμα προσεῖδον τῆς γῆς τὰς ἐκτάσεις,
 » Δικαιοσύνης ἡμέραν ἐστράφην ζητῶν οὐρανόθεν,
 » Ὡ! καὶ ἀνέτειλε τέλος, ἀλλὰ πρὸς ποινήν μου καὶ πάλιν.
 » Δόξα σοί!... Ἐνοχος εἶν' ὁ ἀθῶος εἰς τ' ὄμμα σου, Πλάστα!
 » Ὡ! ἐν τούλάχιστον ὃν ἐπὶ γῆς μοὶ ἀπέμενεν ἔτι,

» Σὺ αὐτὸς μόνος τὸ νῆμα τοῦ βίου μας εἶχες συνδέσει,
 » Κ' ἦν ἢ ζωὴ τοῦ ζωῆ μου, καὶ ἦν ἢ ψυχὴ μου ψυχὴ του.
 » Εἶδον ἐν τούτοις αὐτό, ὅπως πρόωρος πίπτει καρπὸς τις,
 » Ἐκ τῆς θερμῆς μου ἀγκαλῆς, Θεέ, ν' ἀρπαγῇ θάλλον ἔτι...
 » Φεῦ! κ' ἐπειδὴ τὴν πληγὴν μου αὐτὴν δριμυτέραν ἐπῆθεις,
 » Τὸ ἐτυράννεις σιγά, ἵνα μᾶλλον κ' ἐμὲ βασανίζῃς.
 » Εἰς τὴν ἐκπένουσαν ὕψιν του βλέπων τὴν μαύρην μου μοῖραν,
 » Θάνατον κ' ἔρωτα εἶδον σφοδρὸς ἐπ' αὐτῆς ἀντιπάλους.
 » Κ' εἶδον ἐντὸς τῶν νεκρῶν τῆς βλεμμάτων τὸ πῦρ τῆς ζωῆς τῆς.
 » Σβύνον σιγὰ ὑποκάτω τῆς μαύρης χειρὸς τοῦ θανάτου,
 » Ν' ἀναγεννᾶται καὶ πάλιν εἰς μίαν πνοὴν τῆς ἀγάπης.
 » Καὶ καθ' ἡμέραν ἐφώνουν: «Ὡ ἦλιε, μίαν ἡμέραν!»
 » Ὡς ὁ καταδικασ, ὅστις εἰς σκότος βαθὺ βυθισμένος,
 » Καὶ καταβάς ἔτι ζῶν εἰς τὸν ζόφον τῆς μαύρης εἰρηκτῆς του,
 » Ἄνω λυχνίας, συντρόφου τῶν πόνων του, κύπτει με πόνον,
 » Καὶ μετ' οὐδύνης προσβλέπει τὸ φῶς τῆς σιγῆς ἀποθνήσκον,
 » Κύπτων κ' ἐγὼ προσεπάθον τὴν φεύγουσαν ἤδη ψυχὴν τῆς
 » Ν' ἀνακαλέσω, κ' ἐζήτουν αὐτὴν εἰς τὸ δύνει τῆς βλέμμ...
 » Πλὴν εἰς τοὺς κόλπους σου, πλάστα, ἐχθὸ' ἢ ἐσχάτη πνοὴ τῆς,
 » Καὶ μετ' αὐτῆς κ' ἢ ἐσχάτη ἐλπίς μου ἀπέπητ τοῦ κόσμου.
 » Ὡ! εἰς παράφρονα κρίσιν συγχώρησον ὥρας βλασφημίας!
 » Εἶπον... ἀλλὰ μετενόησα νῦν ὦ! τῷ πλάστῃ μου δόξα!
 » Εἶπε τὰ ρεῖθρα νὰ ρέωσιν, εἶπ' ὁ βορρᾶς νὰ βρυχᾶται,
 » Εἶπε νὰ φλέγῃ ὁ ἥλιος, εἶπ' οἱ ὀνητοὶ νὰ θρηνώσι.

» Πῶς τῆς ζωῆς μου καλῶς ἐξεπλήρωσ' αὐτὸν τὸν κανόνα!
 » Σὲ ὑπακούει χωρὶς νὰ σ' ἤξέρῃ ἢ ἀναίσθητος φύσις,
 » Μόνος, ὦ! μόνος ἐγὼ, διορῶν σε ἐντὸς τῆς ἀνάγκης,
 » Σοὶ θυσιάζω προθύμως, Θεέ, τὰς ἰδίας θελήσεις,
 » Μόνος ἐγὼ σ' ὑπακούω, γνωρίζων εἰς τίνα προσκλίνω.
 » Ὅταν καὶ ὅπως θελήσῃς, πληρῶν ἀγογγύστως καὶ χαίρων
 » Τῆς φύσεώς μου τὸν νόμον, τὸ θέλημα σοῦ τοῦ Θεοῦ μου,
 » Τὴν ὑψηλὴν σου σοφίαν ὡς μοῖραν μου μόνην λατρεύω,
 » Καὶ ἀγαπῶ τὰς θελήσεις σου καὶ τιμωρούσας με ἔτι.
 » Δόξα σοί, δόξα σοί, Πλάστα! μηδένισον, σβύσον τὸ ὄν μου,
 » Πλὴν δὲν θ' ἀκούσῃς, ἢ μόνον κραυγῆν: «Αἰωνίως σοὶ δόξα».
 Πρὸς τὸν οὐράνιον θόλον ταιαυτὴ ἀνεβ' ἢ φωνὴ μου,
 Κ' ὕμνον τῷ Πλάστῃ μου εἶπον. «Ὡ! ἴσως με ἤκουσ' ἐκεῖνος.
 Ὅμως σιώπα, ὦ λύρα! καὶ σύ, σὺ αἱ χεῖρες κρατοῦσι
 Τῶν εὐαισθητῶν ἀνθρώπων τὴν σπαίρουσαν νέαν καρδίαν,
 Βύρων! ἐλθέ ἀρμονίας χειμάρρους ἐκ ταύτης νὰ χύσῃς.
 Πᾶς μέγας νοῦς ἀληθείας ἀπόστολος εἶνε θεόθεν!
 Μίαν σου στείλει κραυγὴν εἰς τὰ ὕψη, ὦ ψάλτα τοῦ ἄδου,
 Κ' οἱ οὐρανοὶ θὰ ζηλεύσουν τοῦ ἄδου τὸ θεῖόν σου ἄσμη.
 Ἴσως αὐτὴ ἢ φωνὴ ἀκουσθῇ, καὶ ἀκτίς οὐρανια
 Τῆς οὐρανιας φλογὸς τῆς ψυχῆς σου τὰ σκότη φωτίσῃ.
 Παραφορὰ τις ἀγία τὰ στήθη σου ἴσως θερμάνῃ,
 Καὶ μαλαχθῇ ἢ ψυχὴ σου, ἀκούουσα ἰδία μέλη.
 Ἴσως ταχεῖ' ἀστραπὴ τὴν βαθεῖάν σου νύκτα περάσῃ,
 Καὶ ἐκχυθῇ κ' εἰς ἡμᾶς τοῦ φωτός σου ἢ τόση πλημμύρα.
 «Ὡ! ἂν ποτέ σου ἢ λύρα, με δάκρυ-θερμὸν βρεχομένη,

Ἐκ τῶν δακτύλων σου ἄσμα ὀδύνης προέχυνε σῖγα,
 Ἦ ἂν ἐντὸς τῆς μελαίνης ἀθύσου τοῦ σκότους τοῦ ἄδου,
 Ὡς ἐκπεσῶν Ἄγγελός τις, τὰ δύο πτερὰ σου πανύων,
 Εἰς τῆς ἡμέρας τὸ φῶς μετὰ τάχους ἀνίπτασο αἴφνης,
 Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀγίων χορῶν κατετάσσεσο ψάλλων,
 Οὐτ' ἢ ἡχῶ τῶν ἀψίδων ποτὲ τ' οὐρανοῦ ἢ ἀγία,
 Οὐτ' αἰ κινύρ' αἰ χρυσαῖ, ὧν αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀκροῖται,
 Οὔτε αὐτῶν τῶν χορῶν τῶν ἀγγέλων ἢ θεῖ' ἀρμονία,
 Τοὺς οὐρανούς θὰ ἐπλήρουν ποτὲ μὲ θεϊότερα μέλη!
 Θάρρος, ὦ γέννημα θείας φυλῆς, ἐκπεσὸν ἐδῶ κάτω!
 Τὸ μέτωπόν σου τοῦ θείου σου γένους τὸν τύπον δεικνύει,
 Καὶ μόλις σ' ἴδῃ τις, βλέπει εὐθύς εἰς τὸ στίλβον σου ὄμμα
 Νὰ διαλάμπῃ ἀκτῖς ἐκλιπούσα τ' οὐράνιον φέγγος.
 Ὡ! συναισθάνου τις εἶ, βασιλεῦ ἀθανάτων ἀμράτων.
 Ἄφες τὰ τέκνα τοῦ σκότους νὰ τρέμουν, νὰ λέγουν κατάρας,
 Καὶ καταρρόνει τὸν λίθον, ὃν ταπεινοὶ σοὶ προσφέρουν!
 Ὅπου δὲν εἶν' ἀρετὴ, οὐδὲ δόξα ἐπίσης δὲν εἶνε!
 Πήγαιν' ἐκεῖ ν' ἀναλάβῃς τὴν θέσιν σου, λάμπων ὡς πρῶτον,
 Μέσον τῶν θείων ἐκείνων υἱῶν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς δόξης,
 Οὐς δι' ἰδίας πνοῆς ἐκλεκτῆς ἐνεψύχως ὁ πλάστης,
 Ὡν τῆς ζωῆς ὁ σκοπὸς εἶνε: ἄσμα, ἀγάπη, καὶ πίστις.

χρώματα χαρᾶς, εἶδεν ὅτι οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου ἦσαν ἀχρωμά-
 τιστοι, καὶ τότε ὠμίλησεν οὕτω.

«Ὡ κλάδοι, διατί σεῖς εἰσθε ἀχρωμάτιστοι, ἐνῷ ἡμεῖς εἴμεθα
 χρυσαῖ;

«Πρέπει νὰ διατηρήσωμεν τὰ φορέματα τῆς ἐργασίας μας,»
 εἶπε τὸ δένδρον, ἐπειδὴ τὸ ἔργον ἡμῶν ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε, τὰ
 ἰδικά σας φορέματα ὅμως εἶνε φορέματα ἐορτῆς διότι ἐκάματε τὸ
 χρέος σας.»

Ἀκριβῶς τότε αὖρα γλυκεῖα ἀνέμου διήρχετο, τὸ δὲ φύλλον
 παρεδόθη εἰς αὐτὴν χωρὶς διόλου νὰ σκέπτηται. Ἡ αὖρα ἔλαβεν
 αὐτὸ τὸ περιέστρεψε, καὶ ἀκολούθως τὸ ἀφῆκε νὰ πέσῃ μὲ χάριν
 πλησίον φράκτου τινός, ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν ἄλλων φύλλων, χω-
 ρὶς οὐδέποτε νὰ ἐγεροθῇ διὰ νὰ διηγηθῇ τί θνεῖρα εἶδεν.

Ἐπαύρουν τινὰ ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, τὰ ὅποια θεωροῦσι
 τὸν θάνατον πολὺ φοβερώτερον παρ' ὅσον πραγματικῶς εἶνε. Θὰ
 μεταβῶσιν ὅμως εἰς τὸν οὐρανὸν τόσον ἡσύχως καὶ μὲ τόσην ἀ-
 διαφορίαν, μὲ ὅσην τὸ μικρὸν φύλλον ἐγκατέλειπε τὸν κλώνον
 του. (Ἐκ τοῦ «Ἀστέρως τῆς Ἀνατολῆς.»)

Ἐτοιμότης πνεύματος.

(Ἐκ τοῦ Γάλλ. ὑπὸ Π. Α. Κασιμάτη).

Ὠραία ἀλληγορία.

Μικρὸν τι φύλλον ἠκούσθη ποτὲ ἀναστενάζον καὶ κράζον, ὡς
 πολὺ συχνὰ τὰ φύλλα κάμνουσιν, ὅταν ἄνεμος δροσερὸς τὰ προσ-
 βάλλῃ. Οἱ δὲ κλώνοι εἶπον.

«Τί ἔχεις, μικρὸν φύλλον;»

«Ὁ ἄνεμος, — ἀπεκρίθη τὸ φύλλον, — «πρὸ ὀλίγου μοι ἔ-
 λεγεν ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ μὲ μαδίση καὶ θὰ μὲ ρίψῃ εἰς τὴν γῆν
 διὰ νὰ ἀποθάνω.»

Ὁ κλώνος μετεβίβασε τοῦτο εἰς τὸν κλάδον, ὁ δὲ κλάδος τὸ
 εἶπεν εἰς τὸ δένδρον.

Ὅτε δὲ τὸ δένδρον ἤκουσε τοῦτο, ἔτριξε καὶ ἔπεμψεν ὀπίσω
 εἰς τὸ φύλλον λέγον.

«Μὴ φοβῆσαι· κράτει καλά, καὶ δὲν θὰ ἀποσπασθῆς ἕως ὅτου
 λάβῃς τούτου ἀνάγκην.»

Οὕτω τὸ φύλλον ἔπαυσεν ἀναστενάζον καὶ διήρχετο τὸν καιρὸν
 ψάλλον καὶ τρίζον. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον ἠύξανε καθ' ὄλον
 τὸ θέρος μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Πλὴν ἅμα αἰ λαμπραὶ τοῦ φθι-
 νοπώρου ἡμέραι ἤλθον τὸ φύλλον εἶδεν ὅλα τὰ περίεξ αὐτοῦ
 φύλλα νὰ γίνωνται ὠραιότατα. Τινὰ ἦσαν κίτρινα, ἄλλα κόκκινα
 καὶ ἄλλα ποικίλα. Τότε ἠρώτησε τὸ δένδρον, τί τοῦτο ἐσήμαινε.
 Τὸ δὲ δένδρον ἀπεκρίθη.

«Ὅλα ταῦτα ἐτοιμάζονται ν' ἀναχωρήσωσι, καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰ,
 τῶν ἐφόρουν τὰ χρώματα ταῦτα.»

Τότε τὸ μικρὸν φύλλον ἤρρισε νὰ θέλῃ ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ
 ἔγεινε πολὺ ὠραῖον σκεπτόμενον περὶ τούτου. Ὅταν περιεβλήθη

Ἰὶδς πλουσίου τινός ἐνοικιαστοῦ μιᾶς ἐπαρχίας τῆς Ἀγγλίας
 ἐσυνείθηε νὰ υπάγῃ μόνος εἰς τὴν γείτονα πόλιν καὶ νὰ κάμῃ
 τὰς προμηθείας τοῦ πατρὸς του. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπῆρχον πολλοὶ
 κλέπται εἰς αὐτὸν τὸν νομόν, τὸ παιδίον φρονιμώτερον παρ' ὅσον
 εἶνε σύνθετος εἰς τοιαύτην ἡλικίαν (διότι μόλις ἦτο δωδεκαετής)
 ἐπροφυλάττετο πάντοτε τῶν κινδύνων καὶ εἶχεν ἰδιαιτέραν φρον-
 τίδα νὰ φυλάττῃ πάντοτε εἰς κρύβιον θυλάκιον τὰ χρυσαῖ καὶ ἀρ-
 γυρᾶ νομισμάτά του, ὥστε νὰ φαίνεται καθ' ὄδον ὅτι δὲν ἔχει χρῆ-
 ματα.

Ὠραῖαν τινὰ πρῶταν τοῦ ἔαρος, ἐνῷ ἤδη εὐρίσκετο καθ' ὄδον καὶ
 μόλις ἀπείχε μίαν λεύγαν τοῦ χωρίου του, αἴφνης παρουσιάζεται
 ἔμπροσθέν του εἰς εἰσπράκτωρ φόρων (τοιοτρόπως ὀνομάζουσι τοὺς
 κλέπτας ἐν Ἀγγλίᾳ) ἔφιππος ἐπὶ σφριγῶντος ἵππου καὶ τῷ ζητεῖ
 «τὸ βαλάντιον ἢ τὴν ζωήν.» Ὁ νέος ταξιδιῶτης ἐκπλήττεται,
 ὀπισθοδρομεῖ, φωνάζει, ἀντιτείνει. Πλὴν πάντα εἰς μάτην ὁ λη-
 στὴς τὸν βιάζει καὶ τὸν ἀπειλεῖ. Τὸ παιδίον ἰδὸν τὸ ἀδύνατον
 τῆς ἀντιστάσεως, ὑποκρίνεται ὅτι ἐφοβήθη· θέτει λοιπὸν τὴν χεῖρα
 ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, ὅπου ἦσαν τὰ χαλκώματα καὶ ἐκβαλὼν
 αὐτὴν ρίπτει δρᾶκα (χουφτιὰν) νομισμάτων εἰς τινὰ πλησίον χάν-
 θακα, λέγων εἰς τὸν κλέπτην «ἐπειδὴ μὲ ἀρπάξεις τὰ χρήματά μου
 λάβε καὶ σὺ τώρα τὸν κόπον νὰ τὰ συνάξῃς.»

Ὁ κακοῦργος δὲν συλλογίζεται τίποτε· τὸ παιδίον δὲν τῷ πα-
 ρεῖχε φόβον, ἦτο μόνον καὶ ἀδύνατον· πηδᾷ ἔθεν εἰς τὴν γῆν
 καὶ ἀρχίζει νὰ συνάξῃ ἀπληστώως τὰ χρήματα. Ἀλλ' ἐνῷ ἦτο
 προσηλωμένος εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, ὁ Ἰάκωβος πηδᾷ ἔλα-

φρῶς ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ τρέχων ἀπὸ ρυτῆρος ἔγινεν ἄφαντος ἐπὶ τοῦ ἀραβικοῦ ἵππου, ἐνῶ ὁ κλέπτης ἔμεινε κεχηνώς.

Τοιοιούτῳρως διὰ τῆς νοημοσύνης του καὶ δωδεκάδου σελίνων, ὁ νέος Ἀγγλος ἐξησφάλισε τὰ λοιπὰ χρήματα καὶ ἐκέρδισεν ἀξιόλογον ἵππον καὶ τὸ δισάκκιον τοῦ κλέπτου.

Περὶ ὀργῆς ἢ θυμοῦ.

Ἡ ὀργὴ ἢ ὁ θυμὸς ταραττεῖ τὸ πνεῦμα, παραμορφώνει τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, ἐπιταχύνει τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ παραλῦει τὰς λειτουργίας τοῦ τε πνεύματος καὶ τοῦ σώματος. Οὐδεμία κακία ὑπάρχει τοσοῦτον ἰσχυρῶς τὴν ψυχὴν διαταράττουσα καὶ καταθορυβοῦσα, τοσοῦτον θορυβώδης ἐν τῷ σώματι καὶ ὀρμητικὴ ἐν τῇ πράξει, ὅσον ὁ θυμὸς. Ὁ θυμὸς προξενεῖ συχνάκις πυρετούς, καὶ ἄλλας νόσους ὀξείας, καὶ ἐνίοτε θάνατον αἰφνίδιον. Αὐτὸ τὸ πάθος εἶνε πάντοτε βλαβερὸν εἰς τοὺς εὐαίσθητους ἀνθρώπους καὶ εἰς τοὺς προσβεβλημένους ὑπὸ νευριτικῶν νόσων. Εἶδον, λέγει ὁ συγγραφεύς, γυναῖκα ὑστερικὴν νὰ ἀποθάνῃ ἐκ σφοδροῦ θυμοῦ. Δέον λοιπόν, ὅπως οἱ τοιοῦτοι ἀνθρώποι προφυλάττωνται ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ θυμοῦ.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι δὲν δυνάμεθα πάντοτε νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ὀργὴν· ἀλλὰ δυνάμεθα βεβαίως νὰ μὴ διατηρώμεν τὸ πάθος ἐν τῇ ψυχῇ μας· διότι αὐτὸ ἐξαντλεῖ τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, γίνεταί πρόξενον πεισματωδῶν χρονικῶν νόσων καὶ καταστρέφει ἀνεπαίσθητως τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματος. Ὁ θυμὸς ἢ ἡ ὀργὴ διερεθίζεται ὑπὸ τῆς ὑπερηφανείας, ὑπὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ ὑπὸ τοῦ φθόνου. Πάντα τὰλλα ἐλαττώματα μένουσι κεχυμένα ἐν τῷ σκότει καὶ φοβούνται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, μόνος δὲ ὁ θυμὸς δὲν κατέχεται, ἀλλὰ διαλάμπει ἐν φανεραῖς διχονοίαις, μέχρις οὗ ἡ ἔρις γεννήσῃ τὴν ἀδικίαν, τὸ σκάνδαλον, τὸ μίσος. Ὡς ὑπίπτης ἰεραξ ὕψοθεν ἱπτάμενος καταδιώκει τὴν δειλὴν περιστερὰν, οὕτω καὶ ὁ ἔμμανῆς πατὴρ ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἀφῆκε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς ἐπιτραπέζιον τι κόσμημα ὡσαύτως βλέπομεν τὸν οἰκοδεσπότην ἐμμανῶς ἐπιτιθέμενον κατὰ τοῦ ὑπηρέτου αὐτοῦ, διότι ἐπελάθετο τῆς διαταγῆς πράξεώς τινος. Ὁ θυμὸς, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, πάθος ἐστὶ θηριώδες μὲν τῇ διαθέσει, συνεχές δὲ τῇ λήψει, σκληρὸν δὲ καὶ βίαιον τῇ δυνάμει, φόνων αἴτιον, συμφορᾶς σύμμαχον, βλάβης συνεργὸν καὶ ἀτιμίας, χρημάτων ἀπώλεια, ἔτι δὲ καὶ φθορᾶς ἀρχηγόν. « Ὁ δὲ κριτικώτατος Θεουκιδίδης (I'. 42). «Νομίζω, λέγει, δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλία εἶναι, τάχος καὶ ὀργήν, ὧν τὸ μὲν μετ' ἀνοίας φιλεῖ γίνεσθαι, τὸ δὲ μετ' ἀπαίδευσις καὶ τραχύτης γνώμης». Ὁ δὲ Πλούταρχος (ἐν τῷ περὶ ὀργῆσις) « Πολλὰ μὲν ἐστὶ τοῦ θυμοῦ φοβερὰ· πολλὰ δὲ καὶ γελοῖα· διὸ καὶ μισεῖται καὶ καταφρονεῖται μάλιστα τῶν παθῶν». Καθὼς λοιπὸν δεικνύομεν ποταπότητα καὶ χαμέρπειαν ψυχῆς ὀργιζόμενοι, οὕτω πρέπει νὰ δεικνύομεν μεγαλοπρέπειαν ψυχῆς συγχωροῦντες τοὺς ὑβρίζοντας ἡμᾶς, καὶ πρὸς γινόμενους αἰτίους, ὥστε νὰ ὀργιζώμεθα. Διότι ἡ συγχωρῶμη,

τὴν ὁποῖαν ἀπονέμομεν εἰς τοὺς ἄλλους, διατηρεῖ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν κοινωσίαν, αὐτὴ μᾶς ἀνακουφίζει, αὐτὴ συνεργεῖ εἰς τὸ νὰ διατηρώμεν τὴν υἰεσίαν τοῦ σώματός μας, αὐτὴ τέλος πάντων μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν εὐτυχίαν.

Ἐξ ὅσων εἵπομεν, καταφαίνεται ὁποῖον χαμηρπὲς πάθος ἐστὶν ὁ θυμὸς, ἐξομοίῳν τὸν ἀνθρώπον τοῖς ἀγρίοις θηρίοις καὶ καταβιβάζων οὕτως αὐτὸν τῆς θέσεως, ἐν ἧ ὁ Θεὸς τὸν ἔθηκε. Ἄλλ' ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐπενεργεῖ τὸ πνεῦμα ἐπὶ τῆς ὕλης, θελεῖ εἶσθαι πιθανῶς πάντοτε μυστήριον. Ὁ Θεὸς δὲν ἠθέλησεν, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ γνωρίσωμεν ὁποῖοι εἴμεθα. Ἀλλὰ μᾶς ἀρκεῖ νὰ γνωρίζωμεν, ὅτι ὑπάρχει ἀμοιβαιότης τις ἐνεργείας μεταξὺ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ὅτι πᾶν τὸ βλάπτει τὸ ἐν βλάπτει ὁμοίως καὶ τὸ ἕτερον.

Φίλιππος Γ. Μάλλιος.

Ἐφευρέσεις.

Τὸ λεμώνιον εἶνε, ὡς φαίνεται, φάρμακον ὀπωσοῦν δραστικῶν κατὰ τῶν δηλητηριωδῶν δηγημάτων. Γνωστὸν εἶνε ὅτι ὁ Ἀθηναῖος διηγείται περὶ δύο κακούργων, καταδικασθέντων ἐν Αἰγύπτῳ ὅπως ριθῶσι μεταξὺ τῶν ὄφρων.

Ὅτε ἀπήχθησαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, γυνὴ τις οἴκτω πρὸς αὐτοὺς φερομένη τοῖς προσέφερε λεμονία τινα, τὰ ὁποῖα ἔφαγον ἐκτεθέντες ἀκολούθως εἰς τὰ δηγήματα τῶν μάλλον ἰσθῶλων ὄφρων οὐδένα ἠσθάνθησαν πόνον.

Ὁ διοικητὴς τοῦ τόπου ἐκπλαγεῖς, τὴν ἐπιούσαν πέμπει αὐτοῖς τοὺς κακούργους εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης καὶ ὅπως βεβαιώθῃ ἐὰν τὸ λεμώνιον ἦτον ἡ αἰτία τοῦ τόσον ἀπροσδοκίτου φαινομένου τῆς προτεραίας διέταξε νὰ φάγωσιν ἐξ αὐτοῦ ἀμφοτέροι. Ὁ πρῶτος καὶ τοι δηχθεὶς ἐπανειλημμένως οὐδόλως ἔπαθεν, ὁ δὲ δεῦτερος ἐξέπνευσεν ἀμέσως. Ὁ Ἀθηναῖος συμπεραίνει ἐκ τούτου ὅτι τρώγων τις νῆστις τὸ λεμώνιον ἀντέχει εἰς τὴν ἐπενεργεσίαν ὄλων τῶν δηλητηριῶν.

Ὁ κ. Σατέ ἀνώτερος Γάλλος ἀξιωματικὸς διατρίψας ἐν ταῖς ἀποικίαις ἐδημοσίευσεν περίεργον σημείωσιν ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον. Τῷ 1848, λέγει ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος, ἡ διοίκησις τῆς Μαρτινίκας διέταξε τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Φρουρίου Δεσσέ, καταστραφέντος ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν πρὶν παραδοθῆ πρὸς ἡμᾶς. Οἱ σύντροφοί μου εἶχον ὑπηρεσίαν εἰς τὰς τάφρους.

Εἷς τῶν ναυτῶν μου ἀνατινάξας σωρὸν λίθων ἐδήχθη αἰφνης τὴν χεῖρα ὑπὸ κιτρίνου ὄφρους. Προσεκάλεσεν ἕνα Αἰθίοπα, ὅστις διὰ ξυραφίου σχηματίσας σταυροειδῆ ἐντομήν ἐπὶ τῆς πληγῆς, ἐπέχεε λειμωνώζωμον. Ἡ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἐξοίδησις εἶχε προχωρήσει ἀρκούντως. Μετὰ τὴν ἐγχείρισιν ταύτην ὁ νοσηλευτὴς προσέφερεν εἰς τὸν εργατιώτην ἐν ποτήριον τὴν ἰδίαν ποσότητα ρουμιού, ὅπως διατηρήσῃ, ὡς ἔλεγε, τὸν στρατιώτην ἐν φαιδρότητι καὶ διασκεδάσῃ πάντα φόβον του. Κατὰ πᾶσαν ἡμίσειαν ὥραν, καὶ τοῦτο ἐν διαστήματι 24 ὥρων, προσέφερεν εἰς τὸν πάσχοντα λειμωνώζωμον καὶ ἐφ' ὅσον

οὗτος ἔπινε τὸ ἐν λόγῳ δραστηκὸν ποτόν, ἡ ἐξοιδήσις βαθμηδὸν ἠλαττοῦτο, ὥστε μέχρι τῆς ἐπιούσης μεσημβρίας μόνον ἀσθενῆ τινα ἔχνη τῆς φλογώσεως ἐσώζοντο.

Ἐπειδὴ ἐξέφρασα εἰς τὸν νοσηλευτὴν τὴν ἐκπληξίν μου διὰ τὴν ἀληθῶς θαυμασίαν θεραπευτικὴν μέθοδόν του μοὶ προέτεινε νὰ τὸν συνοδεύσω μέχρις ἐνὸς τῶν παρὰ τὰ τείχη ἀντερεισμαῶτων, ἅτινα εἰσὶν ἀληθεῖς ὄφρων φωλεαί. Ὅτε ἐφθάσαμεν πλησίον ἀρχαίου τινὸς τείχους, ὁ Αἰθίοψ ἐβύθισε τὴν χεῖρά του μέχρι τοῦ ἀγκῶνος εἰς ὅπῃν τινα ὄπθεν ἐξήγαγε πελώριον κίτρινον ὄφιν, τὸν ὁποῖον συνέλαβεν ἐκ τοῦ λαιμοῦ, ἐκράτησεν ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν τῆς χειρὸς του καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ δῆξῃ μίαν τῶν μακρῶν ἐκείνων βανανῶν, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουσιν ὡς τροφή εἰς τὰ ζῶα. Αὕτη ἔλαβεν ἀμέσως τὸ χρώμα τῆς μελάνης. Ἄλλ' ἄμω ὁ Αἰθίοψ ἤρξατο νὰ ἐνσταλάξῃ κατὰ ρανίδας τὸν λεμωινόζωμον ἐπὶ τοῦ καρποῦ, οὗτος δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναλάβῃ τὸ φυσικὸν χρώμα του. Δὲν θὰ ἦτον ἄρα γε τοῦ σκοποῦ ἀντάξιον νὰ γίνωσι νέαι δοκιμαὶ ὅπως ἀποδειχθῇ ἡ ἀξία τῆς ἀρχαίας φήμης τοῦ λεμωίνου;

* *

«Ἡ ἐφημερὶς τῆς Γενούης» λέγει, ὅτι εἰς τὸ Τελωνεῖον τῆς Ῥοτόνδας ἔγεινε σπουδαῖον πείραμα. Ἐκ τῆς Ἀμερικῆς ἐστάλησαν εἰς Γενουήν δύο βαρέλια ἐμπεριέχοντα βοδιὸν νωπὸν κρέας· τὰ βαρέλια ἦσαν καλῶς ἡσφαλισμένα καὶ ἐσφραγισμένα μετὰ σφραγίδας τῶν προξενικῶν καὶ τοπικῶν ἀρχῶν—ἠνοίχθησαν ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς, ἀστυνομικῆς καὶ ὑγειονομικῆς ἀρχῆς καὶ, μετὰ μεγάλου θαυμασμοῦ ἀπάντων τῶν πολλῶν φιλοπεριεργῶν παρεστῶτων, εὐρέθη τὸ κρέας εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ὡς νὰ ἐξῆρχετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τοῦ μακελείου· ἐφαίνετο ὅτι ἐπρόκειτο περὶ βοῦς, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἶχε σφαγῆ. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς διατηρήσεως, ἡ ὁποία εἶνε χρησιμωτάτη, δειλεῖται εἰς τὸν Ἰταλὸν Ἀγγελῶν Κρότζι.

* *

Περὶ τοῦ φρυγμοῦ τοῦ καφέ (καθούρδισμα). Ὁ καθηγητὴς Laugbein εἰς τὰς περὶ χημείας παραδόσεις του λέγει «Διὰ τοῦ φρυγμοῦ ἡ σύνθεσις τοῦ καφέ ὑφίσταται μεγάλην μεταβολήν, ὁ κερατοειδὴς λοθὸς μεταβάλλεται εἰς κονιώδη· τὸ βυρσικὸν δέξυ, ἡ σάκχαρις καὶ τὸ πάχος ἐν μέρει ἀπύλλυνται, τὸ δὲ καφέλαιον διὰ τῆς θερμότητος διαρρέει. Ἐπειδὴ ὅμως τὴν εὐάρεστον ἀρωματικὴν ὁσμὴν τοῦ καφέ κυρίως παρέχει τὸ καφέλαιον, συμβουλεύω τοὺς θέλοντας νὰ πίνωσι τὸν καφέ διατηροῦντα τὸ ἀρωματὸν ὅταν τὸν φρύγωσι νὰ θέτωσιν ἐντὸς τοῦ φρυγέτρου (καβουρδιστήρι) κυβοειδῆ, τεμάχια ἄρτου ἀρκετὰ ξηρὰ μεγαλείτερα τοῦ κόκκου τοῦ καφέ, τὰ ὁποῖα ὡς σπόγγος ἀπορροφῶσι τοὺς ἀτμοὺς τοῦ καφέ· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα δυσκόλως θερμαίνονται, ἐπομένως εἶνε ὀλιγώτερον θερμὰ, παρὰ ὁ καφές, ταῦτα πυκνοῦνται. Τὰ τεμάχια ταῦτα τοῦ ἄρτου συναλέθονται μετὰ τοῦ καφέ, καὶ οὕτω καθίσταται ὁ καφές πολὺ νοστιμώτερος. Εἰς 3)4 τῆς λίτρας καφέ προστίθεται 1)4 τεμαχίων ἄρτου ξηροτάτων. Ὅταν φρυγῇ ὁ καφές πρέπει νὰ ἐναποτίθῃται ἐντὸς ἀγγείου καλῶς ποματισμένου, τὸ ὁποῖον εἶνε καλὸν νὰ γαμίζῃται ἐντελῶς. Ἐὰν ἤέλθῃ τις τὸν φρυγμένον καφέ νὰ διατηρήσῃ περισσότερον καιρὸν

καὶ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀρωματός του, πρέπει νὰ τὸν ἐπιπάσῃ μετὰ σάκχαριν δευτέρας ποιότητος (εἰς 25 λίτρας καφέ 3)4 λίτρα σακχάρους) δι' αὐτῆς σχηματίζεται ἐπὶ τῶν κόκκων τοῦ καφέ κάλυμμα, τὸ ὁποῖον προφυλάττει τὸ ἀρωματ. (Φῶς).

Ἀξιαγάπητος ἀπλότης ἡγεμόνος.

(Ἐκ τοῦ γαλλ. ὑπὸ Π. Α. Κ.).

Ὁ δούξ Μαξιμιλιανὸς (ὁ ἀπανθρώπως ἐν Μεξικῷ δολοφονηθεὶς) ἐφημίζετο ὡς ὁ ἀξιώτερος μουσικὸς τῆς κιθάρας ἐν Βαυαρίᾳ.

Ἡμέραν τινὰ λαβὼν τὸ ὄργανόν του, διηθύνθη πρὸς τὴν ἐσχόλῃ. Σταθεὶς εἰς μέρος τοῦ ὁποῖου ἡ θεὰ ἦτο τερπινοτάτη ἐκάθισεν ἐπὶ ἐνὸς βράχου, ὑπεράνωθεν λόχμης σκιεροῦ δάσους, ὡς βοσκῆς τοῦ Βιργιλίου ἢ τοῦ Θεοκρίτου.

Οἱ χωρικοὶ ἀκούσαντες τοὺς ἤχους τῆς κιθάρας καὶ ἐλκυσμένοι ἐκ τῆς μελωδίας ἐπλησίασαν ἀκροποδητῆ καὶ περιεκύκλωσαν τὸν ὠραῖον μουσικόν.

— Ἐρχεσθε μετ' ἡμῶν; τῶ εἶπον τὸ ξενοδοχεῖον δὲν εἶνε μακρὰν, ἐλθέ· ἡμεῖς πληρόμεν τὸν ζῦθον.

— Ἀφοῦ τὸ θέλετε, ἔστω ἔρχομαι, εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

Φθάσαντες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον οἱ χωρικοὶ, ἐκάθισαν πέριξ τῆς τραπέζης, καὶ ἐνῶ ὁ ἀφρώδης ζῦθος ἔρρει κρουνηδόν, οὗτοι παρεκάλεσαν τὸν μουσικὸν νὰ τοὺς παίξῃ ἐν τεμάχιον,

— Ὁ πρίγκηψ ἔπαιξεν ἐν τεμάχιον καὶ μετὰ ἐν τέταρτον ἔπαυσεν ὅπως ἀναπνεύσῃ.

— Θὰ σὰς εἶμαι ὑπόχρεως, τοῖς εἶπεν, ἐὰν μοὶ ἐπιτρέψῃτε ν' ἀναχωρήσω μετὰ περιμένουσιν εἰς Μόναχον πρὶν τοῦ γεύματος.

— Ἀκουσον, ἀκουσον, ἀνέκραζαν οἱ χωρικοὶ ἀκόμη ἕνα σκοπὸν «τὸν στρόβιλον (βάλς) τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ» καὶ τότε σ' ἀφήνομεν ἐλεύθερον.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν ὁ ξενοδόχος, εἶδε τὸν πρίγκηπα καὶ τὸν ἀνεγνώρισεν· ἐν νεύματι τοῦ ἐκράτησε τοὺς λόγους ἐπὶ τῶν χειλέων.

Ἐὰν μὰς παίξῃς τὸν στρόβιλον τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ, ἀνέκραζεν εἰς ἐκ τῶν πλέον ἀκρατήτων μουσικομακρῶν, σὲ δίδομεν εἴκοσι σόλδια.

— Μοὶ τὸ ἐπιβεβαίωσις;

— Τὰ ἔχεις· ἰδοὺ αὐτὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ὁ πρίγκηψ ἔπαιξε τὸν στρόβιλον καὶ, λαβὼν τὰ σόλδια, χαιρέτισας ἐξῆλθεν.

— Εὐγέσας παλληκάρια μου· εἶπεν ὁ ξενοδόχος εἰς τοὺς θαμνῶνάς του, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ δουκὸς γινώριζετε ποῖον ἐφιλεύσατε;

— Ὅχι, δίδου· ἀλλ' εἶνε ἀξιος μουσικὸς· τίς εἶνε λοιπόν;

— Εἶνε ὁ δούξ Μαξιμιλιανός· αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Παρευθὺς οἱ γενναῖοι χωρικοὶ μας, ἔδραμον ἔξω τοῦ ξενοδοχείου καὶ, εὐρόντες τὸν Μαξιμιλιανόν, ἔπεσαν ἐπὶ τῶν γονάτων παρακαλοῦντες νὰ τοὺς συγχωρήσῃ.

— Καλέ τίς ὀμιλεῖ ἐδῶ περὶ συγχωρήσεων; ἀνέκραξε· σὰς ἔκκαμα μίαν χάριν, μοῦ τὴν ἀνταπεδώσατε μεγαλειτέραν. Ὅσον ὅμως περὶ τῶν εἴκοσι σολδίων σας μὴν ὄνειρέυεσθε ὅτι θὰ σὰς τ' ἀποδώσω, εἴνε ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν λερδίζω χρήματα. Θὰ ἔλθω τὴν προσεχῆ Κυριακὴν, θὰ παίξω μερικά τεμάχια καὶ θὰ συ- κρούσωμεν ἀμοιβαίως τὰ ποτήριά μας.

Ἐποῖα γλυκύτης χαρακτήρος! ὅποια ἀφέλεια!!

ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

Ἐσχάτως ἐτελεύτησεν ἐν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσίᾳ ἀγροδίαιτος γέρον ἔχων ἡλικίαν 130 ἐτῶν. Οὗτος χρηματίσας ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ θηρευτῆς καὶ ταχυδρόμος Φρεδερίκου τοῦ Μεγάλου εἶχε πελώριον τὸ ἀνάστημα (6 ποδ. καὶ 1 δακτύλου) καὶ ἀπῆλθε μέχρι τῶν τελευταίων αὐτοῦ στιγμῶν πληρεστάτης υγείας. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ εἶνε νῦν ἡλικίας 109· κάμνει καθ' ἑκάστην μακρυνούς πε- ριπάτους, ἀναγινώσκει ἄνευ διόπτρων, εἶνε δὲ πάντοτε εὐθυμος καὶ φαιδρός. Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ τελευταίου εἶνε ὑπάλληλος εἰς τὸν ἀνα- τολικὸν σιδηρόδρομον ἐν Πρωσίᾳ· καίτοι δὲ ἡλικίας 72 ἐτῶν ἐκ- πληροῖ μετὰ ζήλου καὶ θαυμασίας ἀκριβείας τὰ καθήκοντα αὐ- τοῦ. Εἶνε πατὴρ 21 τέκνων, ὧν τὰ 16 ἄρρενα.

* *

Ἀερόλιθος βάρους 115 καὶ ἐπέκεινα λιτρῶν κατέπεσεν ἐσχά- τως παρὰ τῇ γαλλικῇ πόλει Μαντερῶ. Ἡ βολὴ αὕτη προελθοῦσα ἐξ ἀνατολῶν ἐξερράγη μετὰ φοβεροῦ κρότου ὁμοιάζοντος πρὸς ταύ- τόχρονον πυροβολισμόν τουφελίων καὶ μετὰ ζωηροτάτης κυανό- χρου λάμψεως διαρκεστάτης 15 περίπου δευτερόλεπτα. Ἡ βολὴ αὕτη σφαιροειδῆς τὸ σχῆμα, παρουσιάζει πολλὰς ἀνωμαλίας, καὶ χρῶμα μελανόν, μετὰ γραμμῶν κυανῶν ὁμοίων πρὸς σιᾶλλον ἡ- μαυρωμένον, θέλει δὲ ἀποσταλῆ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπι- στήμων ὅπως ὑποβληθῆ ὑπὸ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν καὶ ἐξετάσιν τῶν ἐπιστημόνων.

* *

Ἐδημοσιεύθη ἄρτιως ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Ἰνδιῶν περιεργο- τάτη ἔκθεσις περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἀποβιώ- σεων ἐκ προσβολῶν ἀγρίων θηρίων. Δὲν πρόκειται πλεόν περὶ με- μονωμένων τινῶν συμβάντων διαφθορᾶς κυνηγῶν τινῶν ὑπὸ ἀγρίων θηρίων ἐν ταῖς λόχμας, ἀλλὰ περὶ στατιστικῶν πληροφοριῶν βε- βαιουσῶν ὅτι ὁ μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἀγρίων θηρίων πόλεμος ἐν μεγάλῃ ἐκτάσει ἀποβαίνει λίαν δεινὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἀνθρωποφάγος τις τίγρις ἐμπνέει τοιοῦτον τρόπον ἐν τινὶ διαμε- ρίσματι, ὥστε «ὀλόκληρα χωρὶα ἐρημώθησαν, δημόσιαι ὁδοὶ καὶ δίοδοι κατέστησαν κατὰ γράμμα ἀπρόσιτοι εἰς ἀνθρώπινα ὄντα ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ χιλιάδες στρεμμάτων ἄλλοτε καλλι- ἐρημμένων γαιῶν ἐντελῶς ἐγκατελείφθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἀγρίαν βλάστησιν, ὅπως παρέχη αὕτη ἀσφαλῆ κρη- σφύγετα εἰς τὰ ἐπιβλαβῆ ταῦτα θηρία». Ἡ Κυβέρνησις φυσικῶ τῶ λόγῳ δὲν ὠλιγόρησεν. Ἐλήφθησαν διάφορα μέτρα πρὸς με- τρίασιν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ σχετικῶς μετὰ μικρᾶς ἐπιτυχίας, ὡς δεικνύουσιν οἱ ἀμέσως ἐπόμενοι ἀριθμοί. Τὸ σύνολον τῶν ἐκ προσ-

βολῶν ἀγρίων θηρίων ἀποβιώσεων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μαδράς, Βομβάης, Βεγγάλης, ταῖς βορειοδυτικαῖς ἐπαρχίαις Πουγάμ, Οὔδ, ἐν ταῖς κεντρικαῖς ἐπαρχίαις Κούργ, Ὑδραβὰδ καὶ Βρετ- τανικῇ Βουρμῇ ἐπὶ τρία ἔτη, ἀναβαίνει 12,554. Αἱ ἐκ δηγμά- τῶν ὄφρων ἀποβιώσεις ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ εἰς 25,664, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ὄλον τῶν ἐκ τῶν δύο τούτων αἰτίων ἀποβιώ- σεων ἀναβαίνει εἰς 38,218.

Θύματα τῆς μέθης.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποθνήσκουσι κατ' ἔτος ἐκ καταχρήσεως ποτῶν 50,000 ἄνθρωποι, ὧν 12,000 γυναῖκες.

Τὰ δευτερεῖα τῆς Ἀγγλίας κατέχει ἡ Γερμανία, ἔνθα ἀποθνή- σκουσι κατ' ἔτος ἐκ τῆς μέθης 40,000 ἄνθρωποι.

Ἐν Ρωσίᾳ ἀποθνήσκουσι μόνον 10,000· ἐν Βελγικῇ 4,000· ἐν Γαλλίᾳ 2,000· ἐν δὲ τῇ Ἰσπανίᾳ 1200.

Οἱ εἰς τὰ ποτὰ μᾶλλον ἔκδοτοι εἶνε οἱ Ἀμερικανοί. Ἐν Ἀμε- ρικῇ κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ δόκτορος Ἐβέρεστ, ἀπέθανον ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν 300,000 ἄνθρωποι.

ΠΕΡΙ ΑΚΡΙΑΟΣ.

Ἄκρις καλεῖται ἔντομόν τι ὡς ὁ μύρμηξ καὶ ἡ μέλισσα· ἀλλ' ἀντὶ ὡς ταῦτα τὰ ἔντομα νὰ ἦνε ἀβλαβῆς, συνήθως τὸ ἔντομον τοῦτο προξενεῖ μεγίστας ζημίας. Εἶνε προσέτι μεγαλειτέρα ἐκεί- νων· διότι εἶνε συνήθως 3 δακτύλων τὸ μήκος, ἐνίοτε δὲ πλεόν τῶν 4 ἢ 5. Ἡ ὀδὸν πληρῆ τὴν ὅποιαν ὁ θεὸς ἔστειλεν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ἦτον ἡ πληγὴ τῶν ἀκριδῶν, διότι αὐτοὶ δὲν ἠθέλη- σαν ν' ἀφήσωσι τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐξέλθωσι τῆς Αἰγύπτου, ὡς αὐτὸς προσέταξε, καὶ ἦτον τῷ ὄντι πληγὴ τρομερά! Ἡ Γράφη λέγει «Ἴδου ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκριδα θολ- λὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια σου καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσόν τὸ κα- ταλειφθέν, ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἡ γὰλαζα, καὶ κατέδεται πᾶν τὸ ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐξοδ. Ι'. 4—6). Καὶ τοιαύτην φθορὰν συνήθως προξενούσιν εἰς ἐκείνας τὰς χώρας, καίτοι ἴσως δὲν ἐπιπίπτουσι διὰ μιᾶς τόσον πολλά!

Αἱ ἀκριδες πετώσι κατὰ συνοδίαν ἀνά χιλιάδας ὁμοῦ, καὶ τό- σον πυκνῶς, ὥστε φαίνονται ὡς μέγα μαῦρον σύννεφον. Ὅταν καταβαίνουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, κατέρχονται ἐν σώματι καὶ εὐθὺς ἀρ- χίζουσι νὰ διαφθείρωσι τὸν χόρτον καὶ τὸν σίτον, τρώγουσιν ἐπί- σης τὰ φύλλα τῶν δένδρων, καὶ πᾶν ξύλον φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἔπερ δύναται νὰ εὗρωσιν. Οἱ ἄνθρωποι φοβοῦνται μᾶλλον αὐτὰς παρὰ τὴν τρομερωτέραν πυρκαϊάν ἢ καταιγίδα· διότι καίπερ οὕσαι τόσον μικραὶ, καταφθείρουσιν ὅλην τὴν τροφὴν καὶ κάμνουσιν αὐ- τοὺς νὰ λιμώττωσιν. Ὅταν οἱ κάτοικοι χώρας τινὸς βλέπωσιν κιντὰς ἐρχομένας ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τῶν, προσπαθοῦσι ν' ἀποδιώξω- σιν αὐτάς, κάμνοντες μέγαν θόρυβον ἢ ἀνάπτοντες πυρὰ· ἀλλὰ τοῦτο ὀλίγον ὠφελεῖ.

Λέγεται ὅτι μέγα σμήνος ἀκρίδων κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ βορείου μέρους τῆς Ἀφρικής τῷ 100στῷ πρὸ Χριστοῦ. Αὐταὶ κατέφθιρον πᾶν χλορὸν χόρτον, ἕπερ ἀπήνησαν εἰς τὸν δρόμον τῶν ἀκόμη τὰς ρίζας, τοὺς φλοιούς καὶ προσέτι τὸ σκληρὸν ξύλον τῶν δένδρων. Ἄφου οὕτω κατέφαγον πᾶν πράγμα, δυνατὸς ἀνεμῶς ἠγέρθη, ὅστις τινάξας αὐτὰς ἐπὶ ὀλίγον τῆ δε κακίσει κατέρριψεν αὐτὰς ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἄπειρος ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν ἀπεπνίγη. Τότε τὰ κύματα ἔρριψαν αὐτὰς πάλιν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς παραλίας, καὶ τὰ νεκρά τῶν σώματα τὸσον νοσερὸν κατέστησαν τὸν ἀέρα, ὥστε φρικώδης λοιμὸς ἐπεφάνη καὶ μέγας ἀριθμὸς ἀνθρώπων καὶ ζώων ἀπέθανον. Πολλοὶ περιηγηταὶ εἶδον ταῦτα τὰ μεγάλα σύννεφα τῶν ἀκρίδων, καὶ περιγράφουσιν αὐτὰ εἰς τὰ βιβλία των. Εἰς τούτων διηγείται ὅτι εἶδε σμήνος τοιούτων συνιστάμενον ἐκ τοσούτων πολλῶν ὥστε ἐν διαστήματι μιᾶς ὀλοκλήρου ὥρας ἐξηκολούθουν νὰ διαβαίνωσιν ἐπὶ τοῦ τόπου ἔπου αὐταὶ ἴσταντο. Ἐφαίνοντο ἐξαπλούμεναι ἐν μίλιον τὸ μῆκος, ἤμισυ τὸ πλάτος. Ὅταν κατὰ πρῶτον παρητήρησεν αὐτὰς, ἐφαίνοντο ὡς μαῦρόν τι σύννεφον ἀνυψούμενον ἐξ ἀνατολῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἦλθον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀπέκλεισαν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ ἔκαμνον τοιοῦτον πάταγον μὲ τὰ πτερά των, οἷον κάμνουσι τὰ ὕδατα καταπίπτοντος καταρράκτου. Ἐπερον σμήνος ἀναφέρεται, ἕπερ ἐχρειάσθη τέσσαρας ὥρας ἔπως διέβη ἓνα τόπον, καὶ κατέστησαν τὸν οὐρανὸν τὸσον μαῦρον ὥστε δὲν ἠδύνατο περιηγητῆς νὰ ἴδῃ τὸν σύντροφόν του. εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων.

Ἐκ τῶν εἰρημένων εὐκόλως δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν 2 ἢ 3 χωρία τῆς γραφῆς, τὰ ὅποια καὶ ἀναφέρομεν ὁ Δαβὶδ λέγει: «ὡσεὶ σιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτήν, ἀντανῆρήθη» ἐξετινάχθη ὡσεὶ ἀκρίδες (Ψαλμ. ρβ'. 23). ἤγουν, ὡς τὰ σύννεφα τῶν ἀκρίδων ἐκτινάσσονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Καὶ ἐν τῷ β'. κεφ. τοῦ Ἰωήλ, ἔπου ὁ Θεὸς ἀπειλεῖ νὰ στείλῃ ἀκρίδας κατὰ τοῦ λαοῦ τοῦ ἐνεκα τῆς ἀνομίας των, ἀναγινώσκουμεν, «ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί· πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας· ὡς μαχητὰὶ δραμοῦνται καὶ ὡς ἄνδρες πολεμιστὰὶ ἀναστήσονται ἐπὶ τὰ τεῖχη. Τῆς πόλεως ἐπιλήψονται καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν δραμοῦνται καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀναθήσονται καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς κλέπτει.» (Ἰωήλ β'. 6, 9) Ἄγγλος τις Ἱεροκῆρυξ ἐπισκεφθεὶς τὰς χώρας, ἔπου αἱ ἀκρίδες εὑρίσκονται, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, λέγει, ὅτι οὕτοι οἱ στίχοι περιγράφουσιν αὐτὰς ἀκριβῶς ὡς εἶδεν αὐτάς.

Τὰς ἀκρίδας μεταχειρίζονται συνήθως πρὸς τροφήν. Οἱ ἄραβες βράζουσιν αὐτὰς μὲ ἄλας, καὶ ἔπειτα προσθέτουσιν ὀλίγον ἔλαιον ἢ βούτυρον· ἐνίοτε ψήνουσιν αὐτὰς εἰς τὰ κάρβουνα, πρὶν φάγωσιν αὐτάς. Περιηγητῆς τις διηγείται ὅτι εἶδεν ἄραβα γυναικα ἐνασχολουμένην ὡς τὸ γερμίζειν σάκκου με ἀκρίδας, αἰτινες ἐμελλον νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τροφήν. Ἄπὸ δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης μνησθόμεν ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς «ἔτρωγεν ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.» Ο. Κ.

ΤΟ ΑΙΤΙΟΝ ΤΟΥ ΟΛΕΘΡΙΟΥ ΑΙΤΙΟΥ (*).

Ἐν τῷ Β'. Τόμῳ τοῦ Μέντορος ἐδημοσιεύσαμεν πραγματείαν· τινὰ ὑπὸ τὸν τίτλον τὸ ὀλέθριον αἴτιον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἔτι πολλοὶ τῶν ἀρμοδίων, ἀναγινόντες αὐτήν, ἤθελον λάθει ὑπ' ὄψιν τὸν σκοπὸν ἐν καὶ ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν ὅτι ἀπὸ τῆς ζητήσεως τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος ἤθελον ἐκπηδήσει τὸ φῶς, οὕτινος ἔχομεν ἀνάγκη νὰ ὀδηγηθῶμεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Μέχρι τοῦδε δυστυχῶς οὐδεμία οὐδαμόθεν ἐπατάλη εἰς τὴν τοῦ περιοδικοῦ τούτου διεύθυνσιν παρατήρησις ἐπὶ τῆς πραγματείας ἐκείνης· ἐν τούτοις εἰσέτι δὲν ἀπελλιζόμεθα περὶ τούτου, καθὼ καὶ πρὶν ἡμεῖς γράψωμεν εἶχον δημοσιευθῆ διάφορα τὴν πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν τάσιν ἔχοντα συγγράμματα, ὡς ὁ πρόλογος τοῦ θεανδρικοῦ προσώπου, αὐτὸ τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ λόγον

ἐν λίθοις (ἐνῷ μαρτυρεῖται διὰ λιθίνης γλώσσης ἐν τοῖς ἐρχάτοις τῆς γῆς ἢ ἀλήθεια τῆς θεοπνευστίας τοῦ Μωϋσέως), αἱ φιλοσοφικαὶ περὶ χριστιανισμοῦ μελέται, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὁ λόγος τῆς διευθυντρίας τοῦ ἐνταῦθα μεγάλου ἐθνικοῦ παρθεναγωγείου κυρίας Σαφροῦς Λεοντιάδος ἐν Σελ. 268. 322. 334. β. τομ. τοῦ Μέντορος, (ἐξ οὗ τρανῶς ἀποδεικνύεται ὅτι πᾶσα ἀρχὴ παντὸς ἔργου, ἀρχομένου μετ' ἀγαθοῦ σκοποῦ, ἀτρόμως βαίνει ἐναντίον παντὸς καταδιωγμοῦ, διακωνίζεται καὶ εἰς τὸ ἄπειρον

(*) Σ. Δ. Πιστοὶ εἰς τὸ πρόγραμμα ἡμῶν—καθ' ὃ ὁ Μέντωρ εἶνε τὸ κοινὸν συνεντευκτήριον πάντων, ὅσοι συναισθάνονται ὅτι δύνανται νὰ εἰπωσὶ τι ὠφέλιμον πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γενεῇ καὶ ἰδίως πρὸς τὸν χριστιανὸν Ἕλληνα,—καταχωρίζομεν τὴν ἀνομιήν πραγματείαν, τῆς ὅποιας ὁ συντάκτης δὲν φαίνεται μὲν πολλὴν περὶ τὰ γράμματα ἔχον πείραν, ἀλλ' ἐν τούτοις αἱ σκέψεις αὐτοῦ, καθ' ἔσον ἡμεῖς τοῦλάχιστον φρονοῦμεν, δὲν εἶνε ἀνάξια συζήτησεως. Ἡμεῖς ρίπομεν αὐτὰς εἰς τὴν δημοσιότητα τοιαύτας, οἷας ἀπέστειλεν ἡμῖν, οἱ δὲ φίλοι ἀναγνώσται ἄς ἀποφανθῶσι περὶ αὐτῶν.

ἀγαθὸν βαδίζει) — καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πραγματείας ἡμῶν ἐκεῖνης ἐν παλλούσῃ καρδίᾳ ἀνεγίνωμεν τὸν τελευταῖον λόγον τοῦ γυμνασιάρχου κυρίου Ξανθοπούλου περὶ τὴν αὐτοαλήθειαν κυρίως περιστρεφόμενον καὶ ταύτην συστήνοντα, τὸν λόγον τοῦ καθηγητοῦ κ. Κεσίσογλου τὸν διὰ διαφόρων ἐπιστημονικῶν ὀχθεῶν, ὅπως τῆ ἀποκαλύψει ξένων τε καὶ ἀσχέτων, πρὸς τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν ψηλαφητῶς χωροῦντα, καὶ μάλιστα τὴν τοῦ σοφοῦ Μεντοροῦ πραγματεῖαν (δι' ἧς ἡ ἡμετέρα περὶ τῆς καταστρεπτικῆς διδασκαλίας γνώμη διαβεβαιούται καὶ τὰ ἱατήρια μέσα σοφῶς ἐπιδεικνύονται), οὐκ ὀλίγα τοιαύτης φύσεως διδάγματα ἐν τῷ αὐτῷ Μέντορι ὑπὸ διαφόρων τοῦ καλοῦ ὀπαδῶν δημοσιευθέντα, καὶ πολλὰ ὅμοια τούτων πέραν τοῦ ἡμετέρου ὀρίζοντος ἐκδιδόμενα, ἐξ ὧν ὅλων ὡς καὶ ἐκ τῶν διαφόρων τῆς ἐκκλησίας φωστῆρων καὶ ἰδίως τῶν ἀπ' αἰῶνων πραγμάτων καὶ γεγονότων σταχυολογήσαντες, τὴν ἰδέαν ἡμῶν ταύτην ἐστηρικτάμεν. Διὰ τοῦτο εὐελπιζόμεθα ὅτι ἡ γνώσις τοῦ τελείου ἀγαθοῦ, ἡ πραγματοποίησις τοῦ Γνωθὶ σαυτὸν ἔσται τὸ βέβαιον προῖον τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος. Τοῦτο εἶνε, ὡς ἐκ τῶν γεγονότων βλέπομεν, ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια, εἰς ἣν πάντα ἡ ἀνθρωπότης διὰ μυρίων ὀσων συγκεντρώσεων μετὰ ὀρησκευτικῆς οὕτως εἰπεῖν εὐλαβεῖας ἀτειλίζει, πρὸς ἣν λεληθότως προσέρχεται καὶ ἡμεῖς, ὀσημέραι ἀναπτυσσομένη ἡμέρα, καὶ τὰ σφόδρα ἐναντίον αὐτῆς πρὸ ὅλης χιλιετηρίδος ἰστάμενα πνεύματα εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν ἀποσυνθέτει. Βεβαίως ὅθεν ἐκ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων τούτων ἔργων καὶ τῶν ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεως αὐτῶν μεγάλων γεγονότων, ἅτινα ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι ἐκτελοῦνται καὶ ἐν οἷς ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ ὡς ἐνεργητικὴ δύναμις διακρίνεται, δικαιούμεθα νὰ φρονῶμεν ὅτι ἡ περὶ ἐκτουτοῦ γνώσις τοῦ ἀνθρώπου ὄντως ἔσται τὸ βέβαιον προῖον τοῦ αἰῶνος.

Ἄλλ' ὅμως ἔχοντες διδάτκαλον τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ἐν οἷς πλείεστα ὅσα ὁμοίας φύσεως διδάγματα ἐνεφανίσθησαν οὐ μίκρον μὲν ὠφελήσαντα, ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἰς λήθην περιπεσόντα, φοδούμενοι μὴ καὶ τὰ ἄνωθεν εἰρημένα τὴν αὐτὴν τύχην λάβωσι, καὶ τοὶ ἀπρόκλητοι, ζωηρότερον πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν ἐπανερχόμεθα, λέγοντες ὅτι ὄντως ἡ τῆς ἐκτουτων ἀξίας ἀγνοία τῆς μεγαλειτέρας μερίδος τῶν σοφῶν ἡμῶν εἶνε τὸ ἐλεῖθριον αἴτιον τῆς δικαιώσεως τῆς καταστροφῆς παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Λέγομεν δὲ παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διατὶ; διότι τὸ ἔθνος ἡμῶν ὡς ἀπορροφήσαν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀρχαίου περιουσίτου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῶν ἠθοποιητικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν ἐμφορούμενον, καὶ ὡς πρῶτον εἰς τὴν ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησίαν κατὰ τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου ὡς νέος περιούσιος αὐτοῦ λαὸς ἀναφανέν, ἀπ' ἀρχῆς ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς ἠθοποιήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καὶ τῷ ὄντι τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐγέννησε διάφορα πνεύματα, ἅτινα ἀπ' ἐκτουτων προσηγγελλίσαντο τὸν λαόν. Τὸ ἔθνος ἡμῶν ὡς ἐτοιμότερον ὅλων πρῶτον ἀπερρόφησεν ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ τὴν ἀλήθειαν καὶ πρῶτον διέσπειρεν αὐτὴν εἰς τὰ ἔθνη. Τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ διὰ μυρίων ὀσων ὀχθεῶν, ὅπως τῆ Γραφῆς μεμακρυσμένον, διὰ τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν, ἐφώτισε ταῦτα. Τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ ἐσχάτως ἐν τῇ μέστῃ νυκτὶ τοῦ μεταίωνος, διασπαρὲν ἐκ τοῦ ναυαγίου αὐτοῦ, ἐκ νέου διηνοίξε

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ. Τόμ. Γ'. Τεῦχ. ΚΖ').

τὸν νοῦν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνῶν, τὰ ὅποια γνωρίζοντα τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὑπάρχουσαν παρκαταθήκην τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων αὐτῶν, δὲν ἐβράδυναν μάλισ μετὰ εἴκοσι πέντε ἔτη κατὰ τὰς ὀρησκευτικὰς δοξασίας αὐτῶν διαιρεθέντα, νὰ φέρωσιν, ὡς βλέπομεν, αὐτὰ ἀπ' ἐκτουτων τὴν γενικὴν καταστροφὴν τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχοντος καταστρεπτικώτατου διὰ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα συστήματος. Τὸ ἔθνος ἡμῶν, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων βεβαίουμεθα, προώρισται ἀπ' αἰῶνων ἵνα ἡ τὸ κέντρον τῆς ἐνώσεως τῆς ἀνθρωπότητος· πᾶσα λοιπὸν πρὸς τοῦτο βραδύτης μεγίστη ἀδικία εἰς πάντα τὰ ἔθνη προσγίνεται, οἱ δὲ ἀδικούντες ἐσμέν ἡμεῖς καὶ μόνοι ἡμεῖς. Τὸ ἔθνος ἡμῶν, καίτοι παρὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντων ἔθνῶν ὠθησθὲν ἐν τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός, κρατοῦν εἰς χεῖρας αὐτοῦ οὐδὲν γήγινον ἢ μόνον τὴν παρακαταθήκην τῶν πατέρων αὐτοῦ, ἀβλαβῆ διετήρησε ταύτην, τὰ δὲ ἔθνη πάντα μετ' εὐλαβεῖας ἤδη θαυμάζουσιν ὅτι οὐδόλως ἤφατο αὐτῆς τὸ πῦρ οὐδὲ πικρῶν ὀχλησεν αὐτὴν καὶ ὅπως ἀναγνωρίζουσιν ἐκ τῆς ὀσημέραι διὰ τῶν γεγονότων ἐξηγουμένης Γραφῆς, ὅτι αὐτὴ ἔστιν ἡ θεία ἔλξις, ἣτις πρὸ τοῦ εἶναι τὸν κόσμον καὶ τοὺς αἰῶνας προδιετυπώθη, ἵνα ἔλξη τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν Πλάστην διὰ τοῦ ἔθνους ἐκεῖνου, τὸ ὅποῖον αὐτὸς ὁ Θεὸς προῖομασε καὶ τὸ ὅποῖον, ἂν καὶ μυσιοτρόπως κατετροπώθη καὶ ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς ὡς ἐκλείψαν ἐθεωρήθη, ἄφω ὅμως καὶ παρ' ἐλπίδα πάντων τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔθνῶν, ὡς μικρὸς μὲν ἀλλὰ μαχητῆς γίγας ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς γῆς ἐνεφανίσθη. Βεβαίως τὸ ἔθνος τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν, ἃς ὑπέστη, καὶ ἐκ τῆς ὡς ἐκ θαύματος ἀναγεννήσεως αὐτοῦ πάντες ἀναγνωρίζουσιν ὅτι αὐτὸ εἶνε ὁ περιούσιος τοῦ Θεοῦ λαός, ὅστις ἀπένατι τοσοῦτων καταδιωγμῶν κατῆσχυσε καὶ συνετηρήθη ἵνα τὴν ἀπὸ Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν ἐκπληρώσῃ. Τοῦτον τὸν λαόν ὁ Θεός, ὅτε διὰ τοῦ προφήτου ἐφώνει «ρομφαίαι ἐξῆπνησον ἵνα τὰ δύο τρίτα τῶν ἀνθρώπων ἀφῆλθῃ ἀπὸ τῆς γῆς,» αἰνιττόμενος, εἶπεν «ἐπὶ δὲ τοὺς μικροὺς ἐπιθήτω τὴν χεῖρα μου· οὗτοι ἔσονται μοι εἰς υἱούς, καὶ γὰρ εἰς πατέρα» καὶ ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ καθαρῶς αὐτοῦ. «Τίς ἐκ τῶν παθημάτων καὶ τῆς ἐκ νέου ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἔθνους τούτου δὲν ἀναγνωρίζει τὴν καθ' ὀλοκληρίαν πληρώσιν τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτοῦ; Τίς ἐκ τῶν εὐ ὀρώντων δὲν ἀναγνωρίζει ὅτι οἱ ἀνέκαθεν ἐνδιαφερόμενοι ἤρξαντο ἐπιβούλως νὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰς τύχας τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ὅπως οἰκαιοποιηθῶσιν αὐτάς; τὴν καταχθόνιον καὶ συστηματικὴν ἐπιβουλὴν ἔθνῶν τινῶν, χριστιανῶν καλομένων, φθονούντων τὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπικράτησιν, ἣν μακρόθεν ὀρῶσιν ὡς ἀπ' αἰῶνος προχαρῶνθῆσαν, ἂν καὶ δις ὑπ' αὐτοῦ φωτισθέντων; ὅτι τοῦτον αὐτὸν τὸν φωτισμὸν, ὃν παρὰ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους ἔλαβον, εἰς πυρκαϊὰν κατ' αὐτοῦ ἔθεσαν, διδάσκοντες τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ συμφῶνως πρὸς τὰ νεοθευμένα δόγματα αὐτῶν, ἐξ ὧν διδασκαλιῶν τὴν ἀπορρόφησιν αὐτοῦ κατεργάζονται; ὦ! ὅποιοι λύκοι καθ' ἡμῶν ἔστησαν, ὅποιοι κηδεμόνες!!! Λόγῳ ὅτι οἱ μὲν βασιλείας κραταῖας δώσωσιν ἡμῖν, οἱ δὲ ἐλευθερίαν καὶ ἰσοπολιτεῖαν (ὧν τοὺς καρπούς οὐδέποτε οὗτοι ἐγεύσαντο) καὶ οἱ τρίτοι ὅτι διδάξουσιν ἡμᾶς τὸν εὐαγγελισμὸν καθαρὸν ἄνευ εἰκόνων ὅπως μὴ εἰδωλολατρῶμεν! ἄνευ ἐξομολογήσεως ὅπως μὴ ὦμεν ὑπ' ἀστυνομίαν!

άνευ γάρκων ὄπως τὰ τέχνα πάντων εἰσὶν ἀδελφοί! πράγματι δὲ ἵνα διὰ τῆς ἐπιβούλου ἀπορροφῆσεως τὴν μέλλουσαν τύχην τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὑπεξαίρεσσαι καὶ δι' αὐτῆς ἀρξῶσιν. Ἐντεῦθεν αἱ νόθοι διδασκαλῖαι τῶν ἀλλοκότων τούτων εὐεργετῶν εἰς τοὺς ἡμέτερους, ἐντεῦθεν ἢ ἐκ τούτων δηλητηρίασις τοῦ ἔθνους. Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ δὲν ἤρκει τὸ ἐναντίον ἡμῶν τοσοῦτον βᾶρος τῶν πολεμίων, ἀλλ' ἦτον ἀνάγκη ἵνα καὶ ἡμεῖς συνταχθῶμεν μετ' ἐκείνων ἐναντίον ἡμῶν αὐτῶν; ὅποσοι ἄραγε τῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι τελειοδιδάκτων ὁμοθετῶν δὲν εἶνε Ρενανισταί; πρὸς τί ἐδιδάχθησαν οὗτοι πάντες; βεβαίως ἵνα διδάξωσι τὴν ἀνθρωπότητα τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν. Διὰ τίνος μέσου; βεβαίως διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅτι οὐδ' ὑπῆρξεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου, οὐδ' ὑπάρχει οὐδ' ὑπάρξει ἕτερον μέσον ἠθικώτερον, δι' ὃ καὶ οὗτοι πάντες ἐν ταῖς γερσίαις αὐτῶν τὸ Εὐαγγέλιον κατέχοντες διδάσκουσιν. Ἀλλὰ τίς τούτων πιστεύει ἀληθῶς εἰς τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ; οὐδεὶς τίς τούτων φρονεῖ ὅτι κατῆλθε μέχρις ἡμῶν καὶ ἐδίδαξεν, ἐκρίθη, κατεδικάσθη, ἔπαθεν ὑπ' ἀνθρώπων, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη; οὐδεὶς τίς τούτων παραδέχεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ, καὶ ὅτι ὡς μέσον τῆς θείας ἐκφάνσεως, ἀπαραίτητος διὰ τῆς κατανικήσεως τῶν παθῶν αὐτοῦ θέλει διακριθῆ εἰς ὃν ἠθικόν, ἅγιον, καθαρὸν, ἵνα ἀφομοιωθῇ τῷ Θεῷ; οὐδεὶς τίς τούτων παραδέχεται ὅτι ὑπὸ μεγίστην εὐθύνην τῶν πράξεων αὐτοῦ διατελεῖ καὶ ὅτι πρὸς πλήρωσιν τῆς θείας δικαιοσύνης, ἀπαραίτητος ὑπάρχει ἢ τιμωρία τῶν ἀδίων; οὐδεὶς, οὐδεὶς πάντων δὲ τούτων ὄντων ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ ἐκτεθειμένων, ταύτην κατεριωνεύονται οἱ τοιοῦτοι σοφοὶ μας καὶ ὡς μυθολογίαν ἀνθρώπινον κηρύττουσι ταύτην. Τὸ ὅτι δὲ αὕτη εἶνε στενωῶς συνδεδεμένη μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὅτι προαιώνιοι ἀποδείξεις μαρτυροῦσι τοῦτο καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ ὑπάρξῃ τοσοῦτον ὑψηλὸν τὸ Εὐαγγέλιον ἀνευ ταύτης καὶ ὅτι τότε μόνον ἦτο δυνατόν τὸ Εὐαγγέλιον νὰ ἦνε ἔργον ἀνθρώπινον, ἂν δὲν ἦτο ἀπόρροια τῆς Γραφῆς καὶ ἂν δὲν εἶχε τὰς ἀπείρους γραπτάς τε καὶ διὰ γεγονότων ψηλαφητὰς ἀποδείξεις τοσοῦτων αἰώνων, οὐδεὶς τούτων οὐδ' ἐσυλλογίσθη οὐδὲ λόγον ποιεῖ! οὗτοι τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Εὐαγγελίου κηρύττουσιν ἀνθρώπον, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ παραδέχονται ὡς θεία.

Ἄλλ' ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον, ἧτοι τὸ ἀνθρώπινον καθῆκον, ἐν ᾧ καθήκοντι κείται ἡ ρίζα πάσης σοφίας· ἢ δὲ ἐνσάρκος ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος εἶνε λόγῳ καὶ πράγματι αὐτὸς τοῦ Εὐαγγελίου ὁ ἰδρυτής, οὗ ἢ ζῶη εἶνε ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς πάσης τῆς ἀνθρωπότητας, ὅς ρητῶς λέγει πρὸς τοὺς ἐκτελοῦντας τὸ καθῆκον αὐτῶν: *Λεῖτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου κληρονομήσατε τὴν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου προητοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν*, πρὸς δὲ τοὺς μὴ λέγει: *ἀπέλθετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον* κτλ. ταῦτα δὲ πάντα εἶνε οὕτως εἰπεῖν ἢ Κορωθῆ τοῦ Εὐαγγελίου. Τί λοιπὸν διδάσκουσι διὰ τοῦ Εὐαγγελίου οἱ μὴ πιστεύοντες αὐτό; πῶς δύνανται νὰ διδάξωσιν αὐτό; ὅτε οὕτως τὸν κύριον σκοπὸν αὐτοῦ ἀγνοοῦσιν ἢ δὲν θέλουσι νὰ παραδεχθῶσιν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον χάριν τῆς θεραπείας τῶν ὑλικῶν ὀρέξεων αὐτῶν; Τί ἄλλο, ἂν τὸ Εὐαγγέλιον ὄχι, ἔχουσι νὰ διδάξωσιν; ἄπαυα! λέγουσιν ἡμῖν οὐδεὶς τῶν σοφῶν ποτὲ ἐναν-

τίον τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ ἐδίδαξεν· ἀπ' ἐναντίας πάν ὅτι ἡ νεώτερα φιλοσοφία ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ ὡς ὄρθον πρὸς διδασκαλίαν δόγμα παρεδέχθη, τοῦτο ἐδιδάχθημεν καὶ τοῦτο συμφώνως τὴν ἀνθρωπότητα διδάσκομεν, οὐδὲ σμικρονόμεθα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε παραδεχόμενοι τὰ μυθολογικὰ θαύματα τοῦ Μωυσέως, νὰ ἐμπαίζωμεν τὴν ἀνθρωπότητα, πλάττοντες γενεὰν ἀξίαν τοῦ μεσαιῶνος. Ἄλλ' ἐρωτῶμεν αὐτοὺς: ὅποιον ἔργον τοῦ Θεοῦ δὲν εἶνε θαῦμα ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων; ἢ κτίσις μεθ' ὅλων δσα κοσμοῦσιν αὐτήν; τὸ ὠρολόγιον; τὸ θερμόμετρον; τὸ ἀτμοκίνητον; τὸ ἀερόστατον; ὁ τηλεγράφος; κτλ. Ἄλλ' ὅμως οἱ θαυμασταὶ αὐτῶν, ἅμα σπουδάζουσι καὶ καταμάθουσι τὴν κινουσαν αὐτὰ δύναμιν, οὐχὶ μόνον οὐκέτι θαυμάζουσι ἀλλὰ καὶ πράττουσιν ὁμοίαι! Ἐκ τούτων μόνων δὲν διδασκόμεθα ὅτι μόνη ἢ ἀμάθεια ἡμῶν μᾶς ἀναγκάζει νὰ νομίζωμεν θαύματα καὶ τὰ φυσικώτατα τῶν πραγμάτων; Ἰδοὺ ἢ δι' ἐνός μικροῦ καὶ ἀπλουστάτου παραδείγματος ἀποδείξις τῆς παχυλωτάτης ἀμαθείας τῶν τὴν Γραφὴν χλευαζόντων σοφῶν: Ἵπάρχει φυσικὸς τις νόμος, δι' οὗ τὸ πνεῦμα νὰ πνευματίζῃ τὸ ἀπλοῦν γῶμα; ὄχι· πῶς λοιπὸν ἐν τῷ χοίκῳ σκηνώματι τοῦ ἀνθρώπου ἐσκήνωσε τὸ πνεῦμα; τίς τὴν περὶ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τῆς φύσεως ἀμάθειαν αὐτοῦ δὲν κατανοεῖ καὶ ὡς πρᾶγμα τοῦτο δὲν παραδέχεται; οὐδεὶς διατὶ περὶ τῆς πραγματικότητος τούτου οὐδὲ ὅπως θαυμάζει οὐδὲ διαφιλονεκεῖ τὴν σύμφωνον ταύτην πᾶν φύσει ἀσυζεύκτων; βεβαίως διότι ὁμολογεῖ τὴν περὶ τούτου ἄγνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ Παντοδυναμοῦ πρὸς τοῦτο ἐνέργειαν. Ἄρα ὑπάρχουσι ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς φύσεως νόμοι, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ὡν ἐν τῇ ὕλῃ ἐσκηνωμένος, νὰ κατανοήσῃ, ἢ τῶν ὁποίων τὰς ἐνεργείας ἀκόμη δὲν ἐνόησε. Νῦν ἐρωτῶμεν τί ἐστὶν εὐκολώτερον, τὸ ἀπλῶς γήινον σκήνωμα νὰ πνευματισθῇ, ἢ τὸ σύνθετον ἐξ ὕλης καὶ πνεύματος; βεβαίως τὸ σύνθετον· διότι ἐν αὐτῷ ὡς πνευματικῷ σκηνώματι, ὅπερ ὑφίσταται, φυσικώτερον τὸ πνεῦμα νὰ σκηνώσῃ δύναται· δι' ὃ καὶ ὁ Ἰωάννης λέγει περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπίσεως, ὅτι *εἰς τὰ ἴδια ἦλθε καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν*, ἧτοι ὁ αὐλὸς ἐν πνευματικῷ, καὶ μάλιστα ἀγνῷ καὶ ἀγνῷ, ὄντι. Πῶς λοιπὸν τὴν ὅλως ἀσυμβιβάστως πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐνωσιν τῶν δύο φύσεων τοῦ ἀνθρώπου οἱ διδάσκαλοι ἡμῶν ὡς φυσικὴν τοῦ Παντοδυναμοῦ ἀπόρροϊαν παραδέχονται καὶ διδάσκουσι, τὴν δὲ φυσικωτάτην τοῦ αὐλοῦ ἐν πνευματικῷ σκηνώματι ἐνοικῆσιν δὲν παραδέχονται, ἀλλὰ καὶ τοὺς παραδεχομένους κατεριωνεύονται καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης πίστεως ἀποτρέπουσι; μὴ που ἐν τῇ Γραφῇ ἀναφέρεται ὅτι τοῦτο εἶνε ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ ἰδίου Παντοδυναμοῦ ἔργον; ἢ μήπως ὁ Παντοδύναμος ἔπαυσε τοῦ εἶναι τοιοῦτος; τίς ἐκ τούτου μόνου δὲν ἀναγνωρίζει τὴν παχυλὴν ἀμάθειαν τῶν μὴ πιστευόντων τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας αὐτοκαλούμενων τούτων σοφῶν, οὕτως δὲ ἐκ τῶν πραγμάτων ὡς ἀμαθῶν ἀποδεικνυμένων; τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης καὶ ὅλως στρεβλῆς διδασκαλίας αὐτῶν, ἀφοῦ παρ' ἡμῶν συντηροῦνται, τιμῶνται καὶ πλομτοῦσι, πρὸς ἀνταμιοῖθιν καταστρέφουσι τὴν ἀνθρωπότητα;

Ἰδοὺ εἰς ποίαν πλάνην περιέπεσαν οἱ μακρὰν τῆς Γραφῆς διδασκλήτες ὁμοθετεῖς, οἵτινες διὰ τῶν στρεβλῶν διδασκαλιῶν αὐ-

τῶν τὴν καταστροφὴν τοῦ ἔθνους διακινῶν, οἱ δὲ διδάσκαλοι αὐτῶν διὰ τῆς ἐπιθυμίας εἰσηγήσεως καὶ τῆς ἐπιροῆς αὐτῶν εἰσὶν οἱ διδάσκαλοι ἡμῶν, τὸ πανεπιστήμιον ἡμῶν, αἱ σύνοδοι ἡμῶν, τὰ πατριαρχεῖα ἡμῶν, τὸ ἔθνος ἡμῶν. Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ πῶς ἀνεχόμεθα ὥστε οἱ ἄλλοτε παρ' ἡμῶν διδασκόμενοι ἡμᾶς κατὰ βούλησιν αὐτῶν σήμερον νὰ διδάσκωσι; πῶς ἀνεχέσθε τὴν καταπάτησιν τῆς παναρχαίας διδασκαλίας τῶν δογμάτων ἡμῶν καὶ ὁμοιοῦσθε τοῖς ἔθνεσι; δὲν ἤξευρετε ὅτι ὑπὸ τῆς θεοφρουρήτου Γραφῆς τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐκλήθη ἵνα ᾗ τὸ κέντρον τῆς ἐνότητος πάσης τῆς ἀνθρωπότητος; Οἱ κηδεμόνες ἡμῶν οὗτοι πρὸς οὐδένα σκοπὸν ἄλλον νυχθημερὸν ἐργάζονται καὶ ἄπειρα καταδραπανῶσι χρῆματα, ἢ ἵνα ἀφομοιώσωσι πρὸς τὰς ἑαυτῶν νεοθευμένους δοξασίας ἡμᾶς, καὶ ἵνα τὸν προορισμὸν ἡμῶν σφετερισθῶντες ἀρξῶσιν ὡς νὰ ἦτο ποτὲ δυνατόν δι' αὐτοῦ ἐπὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος ὡς περιούσιος τοῦ Θεοῦ λαός. Ἴδου τὸ μόνον ὄνειρόν, ἴδου ἡ μόνη ἐπιθυμία αὐτῶν. Αἱ τοιαῦτα ἀρχαὶ τῶν κηδεμόνων ἡμῶν τούτων δὲν εἶνε καινοφανεῖς· οὗτοι ἐκ τῆς νεοθευμένης διδασκαλίας τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξαπατηθέντες, τὸν ἴον τῆς ἀπάτης αὐτῶν πρὸς τοὺς ἡμετέρους διδασκάλους ὡς ἴον πολῦτιμον φάρμακον, ὡς εὐεργετὰ μετέδιδον. Ἡ ἀπάτη αὐτῶν αὕτη, ἐν ἧ καὶ ἄχρι τοῦ νῦν ἐμμένουσιν, εἶνε τὸ αἷτιον τοῦ ὀλεθρίου αἰτίου. Διὰ τί λοιπὸν ὑμεῖς οἱ διδάσκαλοι τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἰς χεῖρας αὐτῶν ἐναποθέτετε; διὰ τί ὡς ἐπιβουλι τὴν εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν αὐτοχειρίας ἐνώπιον παντὸς τοῦ κόσμου τοσοῦτον προθύμως φέρετέ; Ἀκούσατε τοῦ Παύλου λέγοντος: « μὴ δόσης ἐτέρῳ τῆς δόξης σου καὶ τὰ συμφέροντά σοι ἀλλοτρίῳ. » Ὁ δὲ λαός, ὃν ὁ Θεὸς εἰς περιούσιον λαὸν ἐξελέξατο ὡς πρὸ 18 αἰῶνων γνωστὸν ἐγένετο ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἶνε τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἐν ᾧ ἡ ἐνότης τῶν ἀνθρώπων διὰ μόνου τοῦ Εὐαγγελίου ἔσεται. Πάντες γινώσκομεν ὅτι ὁ Θεός, καίτοι ἐν τρισὶ προσώποις διακρινόμενος, εἶνε εἷς οὗτος ἐκ τοῦ μηδενὸς εἰς τὸ εἶναι τὸν κόσμον παραγαγὼν καὶ δι' ἀπειρῶν κόσμων κοσμήσας τούτον, μίαν μόνην κτίσιν δι' ἑλῶν ἐσχημάτισε, μίαν μονάδα. Τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς μυρία ὄσα ἔθνη διακρινόμενον, ἴδου ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα διὰ τῆς παντοδυναμίας διανοίας, τῆς ἐκ τῆς θείας μονάδος κατερχομένης, ἘΝ κέντρον σχηματίσῃ, μίαν μονάδα, τὸ ὅποιον εἶνε ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο σήμερον βλέπομεν σαφῶς, ὅτε τὰ διάφορα τῶν ἀνθρώπων κέντρα ἀφ' ἑαυτῶν κατασυντρίβονται. Ὡ πόσον τρισμακαρία εἶνε ἡ νῦν ἐποχή! πόσοι τῶν προφητῶν καὶ τῶν δικαίων ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσι τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ δὲν ἠδυνήθησαν! Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς τῶν χριστιανῶν ἐνώσεως, ὅπερ καὶ σύμπασαν τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἐνότητα προμαρτυρεῖ, θέλει διδάξῃ ἀφεύκτως τοὺς διδασκάλους ἡμῶν, ὡς καὶ πάντων τῶν ἔθνων, ὅτι ὁ Παντοδύναμος, ὅς ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ αὐτοῦ τὸ πᾶν ἐποίησεν, ὄχι μόνον δὲν ἔπαυσε νὰ ᾔηνε τοιοῦτος, ἀλλ' εἶνε αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἐλθὼν ἐν τῷ κόσμῳ εἶπε « δεῖ ὑποβῆθαι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου » διατί; διότι εἶπε « ἂν ὑποβῶ, πάντας ἐκλύσω πρὸς ἑμαυτόν. » Ὅποια παντοδυναμία τῶν λόγων τούτων! Ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀρξάμενον τὸ Εὐαγγέλιον ἴδου τὸ ἦμισυ τῆς ἀνθρωπότητος ἔλκει νῦν, οὐδ' ὑπολείπεται ἀμφιβολία ὅτι πάντας, ὡς εἶπεν ὁ Παντοδύναμος, ἐκλύσει πρὸς

ἑαυτόν, αἱ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀρχαὶ καὶ τὰ πολυπληθῆ κέντρα αὐτῶν, ἅτινα ὡς πύλαι τοῦ ἔθνους ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑφίσταντο, οὐχὶ μόνον τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς ὁ Παντοδύναμος εἶπεν, οὐ κατίσχυσαν, ἀλλ' εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν ἤρχισαν νῦν ν' ἀπορρέωσι. Πάντες κατένοήσαν ὅτι ἐν τῷ κατ' ἴδιαν ἐνὸς ἐκάστου τῶν κέντρων ἐνωτικῷ σκοπῷ τῶν ἀνθρώπων ἡ διαίρεσις αὐτῶν ἔκειτο, καὶ ὅτι ἐπέστη ὁ χρόνος ἵνα πάντες πρὸς τὸ ἐν τοῦ Εὐαγγελίου κέντρον ἀνεπίστων. Ἀλλ' ὅποια τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχουσι τὰ νομιζόμενα γηῖνα τοῦ Εὐαγγελίου κέντρα; πλείεστα τῶν χριστιανικῶν ἔθνων δι-αφιλονεικοῦσι περὶ τῆς γνησιότητος τῆς θρησκείας αὐτῶν καὶ ἕκαστον ἔθνος ὡς τὸ μόνον ἅγιον, καθαρὸν καὶ γνήσιον τοῦ Εὐαγγελίου κέντρον τὴν ἑαυτοῦ θρησκείαν ὑποδεικνύει. Τίς ἄραγε εἶνε ἡ γνησία, ἡ ἀνόθευτος, ἡ ἀρχαία, ἵνα πρὸς αὐτὴν πάντες προσέλθωσιν; Ἴδου πρὸς ἀνεύρεσιν ταύτης ἅπαντα ἡ Εὐρώπη νῦν συνταράττεται. Αὐτὴν καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς ἱστορίας, τῶν γεγονότων, καὶ μυρίων ὄσων ἀποδείξεων ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ Θεοῦ ἀναρχίας ἀρχόμενοι θέλομεν ἀποδείξει.

Ἀλλ' ἀφοῦ τὰ πράγματα ἐφ' ἑαυτῶν λαλοῦσιν ὅτι ἐκ τῆς ἐρεῖλης διδασκαλίας τοσαύτη καταστροφή τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐπῆλθε καὶ διακινῶνται, εἶνε συγγνωστὸν νὰ διατελώσιν οἱ ἀρμόδιοι ἐμμένοντες ἐν αὐτῇ; Ποῦ ἡ τοιαύτη πορεία τῶν διδασκάλων ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω; τίνας τούτων ὠμολόγησαν τὴν ἀπάτην αὐτῶν; τίνας πρὸς τὴν Γραφὴν ἠτένισαν; πότε ποιήσουσιν ἀγρύπνους τοὺς μαθητὰς αὐτῶν εἰς τὸ ὕψος αὐτῆς; πότε διδάξουσιν ὑποχρεωτικῶς ταύτην; οὐδὲν πλέον πρὸς τοῦτο ἀπολείπεται ἢ ἡ παραβίασις τῶν κοινῶν ὡς ἐμὲ ἀνθρώπων πρὸς ἀγρύπνισιν τῶν διδασκάλων, ἵνα αἰσθανθῶσιν οὗτοι τὸ καθῆκον αὐτῶν. Ἄν τὰ πράγματα, τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας, καὶ αἱ προτροπαὶ δὲν ἰσχύωσιν ἵνα ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ καθῆκον αὐτῶν, ἄς ἀκούσωσι τοῦλάχιστον τοῦ σοφοῦ Μικυρογορδάτου, ὅστις στεντορεῖως κράζει ὅτι καὶ ἡ μίᾶς καὶ μόνης στιγμῆς βραδύτης μεγίστην βλάβην εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν προξενεῖ ἂν τις ἐν τῷ μέσῳ χρονίᾳ ὁδοῦ εὗρῃ τὸν ἵππον αὐτοῦ, δὲν θέλει ἱππῶσαι, ἵνα τάχιον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ φθάσῃ; τί τὰ τοῦ ἔτους προγράμματα ἀναμένομεν; ἀλλὰ ἴσως εἴπωσιν ἡμῖν ὅτι πάντα ὄσα διδάσκουσιν ὠφέλιμα εἰσιν. Οὐδεὶς τούτο ἀρνεῖται· ἀλλ' ὅμως παραβαλλόμενα ταῦτα πάντα πρὸς τὴν τῆς Γραφῆς θεωρίαν, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ ὡς ἀρτύματα καὶ τὸ ἄλλας τῆς Γραφῆς, ἢ δὲ τροφή ἐστὶν ἡ Γραφή. Πρὸς τί, παρακαλοῦμεν, ἤθελον χρησιμεύει τὰ ἀρτύματα ταῦτα καὶ τὸ ἄλλας, ὅτε ἡ τροφή οὐχ ὑπάρχει; τὸ ἄλλας ἐπὶ πάντων τῶν βρωμάτων ἀναγκαῖον καὶ χρησιμὸν ἐστίν, ἀλλ' ὡς τροφή μόνον διδόμενον τί ἄλλο δύναται νὰ ᾔη ἢ δηλητήριον; ἴδου ἡ ἐκ τοιαύτης τροφῆς προελθούσα δηλητηρίασις τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὴν ὑλοατρείαν, τὴν πολυτέλειαν, τὴν διαφθοράν, τὴν ἀσελγειαν· οἱ δὲ καταστροφεῖς ἐσμεν ἡμεῖς, μόνον ἡμεῖς, διότι ἡμεῖς, ὡς καθηγῆται καὶ διδάσκαλοι ταύτης ἐκλήθημεν.

Ἄν δὲ οἱ τὰ τῆς παιδείας παρ' ἡμῖν διέποντες νομιζῶσιν ὅτι οἱ λόγοι ἡμῶν οὗτοι εἰσὶν ἐξηγημένως κεφαλῆς καὶ οὐδὲν πλέον καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον τῆς διδασκαλίας σύστημα αὐτῶν δύναται ἐπὶ πολὺ νὰ χρονίσῃ, εἰς μεγάλην ἀπάτην εὐρίσκονται. Ἄς εἶνε βέβαιον ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θέλουσι θρηνηθεῖν διὰ τὴν τοσαύτην ἀπώλειαν τοῦ χρόνου καὶ θέλουσι αἰσχυρῆθαι διὰ τὴν ἀσύγγνωστον ταύτην ἀπάτην αὐτῶν.

Ο ΙΕΡΕΥΣ.

Ἐπάρχει ἀνθρώπος τις ἐν ἐκάστη χριστιανικῇ παροικίᾳ, ὅστις δὲν πρέπει ν' ἀνεῖκη εἰς οὐδεμίαν κοινωνικὴν τάξιν, εἰς οὐδεμίαν οἰκογενεῖαν, ἀλλὰ νὰ ᾖνε ὁ οἰκογενειάρχης ἀπάσης τῆς παροικίας. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος παραλαμβάνεται ἢ προσκαλεῖται ὡς μάρτυς, ὡς σύμβουλος, ὡς μεσίτης εἰς ὅλας τὰς πράξεις, εἰς ἀπάσας τὰς λαμπροτέρας καὶ πανδημοτέρας ἐορτάς τῆς πολιτικῆς ζωῆς.

Ἄνευ τοῦ ἀνθρώπου τούτου δὲν δύναται οὔτε νὰ γεννηθῇ τις, οὔτε ν' ἀποθάνῃ· οὗτος λαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς του καὶ δὲν τὸν ἀφίνει νὰ πέσῃ ἢ νὰ παρεκκλινή τῆς εὐθείας καὶ λελογισμένης ὁδοῦ, εὐλογεῖ καὶ ἀγαπᾷ τὰ σπάργανα, τὴν κοίτην τῆς συζυγίας, τὴν κλίνην τοῦ νεκροῦ καὶ τὸν νεκροκράββατον. Τὸν ἄνθρωπον τούτον συνηθίζονται τὰ μικρὰ παιδιά ν' ἀγαπῶσι, νὰ προσέρχωνται πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς πατέρα, καὶ νὰ τὸν φοβῶνται.

Τὸν ἄνθρωπον τούτον γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοὶ ὀνομάζουσι «Πάτερ» καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ οἱ χριστιανοὶ καθυποβάλλουσι τὰς μᾶλλον μυστηριώδεις ὁμολογίας των, τὰ μυστηριωδέστατα δάκρυά των. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε ὁ πνευματικὸς σύμβουλος αὐτῶν καὶ ὁ ἠθικὸς ἱατρός ἀπασῶν τῶν δυστυχιῶν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, εἶνε ὁ μεσίτης μεταξὺ τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἐνδεείας, βλέπει τὸν πτωχὸν καὶ τὸν πλούσιον νὰ κρούῃ ἀλληλοδιαδόχως τὴν θύραν του, ὁ μὲν πλούσιος ἵνα διαχύσῃ καὶ ἐμπιστευθῇ εἰς τὰς πνευματικὰς πατρικὰς χεῖρας του τὴν μυστικὴν ἐλεημοσύνην του, ὁ δὲ πτωχὸς ἵνα τὴν ἀποδεχθῇ ἄνευ διακρίσεως. Ὁ εὐλογημένος οὗτος ἄνθρωπος, εἰ καὶ δὲν τάττεται εἰς οὐδεμίαν τάξιν, ἀνήκει ὅμως εἰς Ἰσοῦ εἰς ὅλας τὰς κλάσεις, διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῆς θέσεώς του. Εἰς μὲν τὰς κάτω τάξεις κρατεῖ καὶ ὑπερέχει διὰ τοῦ ἀπλοῦ καὶ βίου, διὰ τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀιωότητος· εἰς δὲ τὰς ὑψηλοτέρας ὑπερέχει διὰ τῆς γλυκύτητος, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐξηγυγιμένων αἰσθημάτων θρησκείας θείας, ἐμπενυσμένης καὶ φιλανθρωπικῆς, ὑφ' ἧς ἐμπνέεται καὶ ἦν ἐν ἀφοσιώσει ὑπηρετεῖ.

Ὁ ἄνθρωπος τέλος οὗτος ἠξεύρει τὰ πάντα, κρατεῖ τὸ δίκαιον εἰς τὰς χεῖρας του καὶ διανέμει τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς εἰρηνικὰς διδασκαλίας του εἰς ἅπαν τὸ λογικὸν ποίμνιον του. Κρατεῖ τὸ θεῖον εὐαγγέλιον εἰς χεῖρας καὶ διαχέει ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ἄμβωνος τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν του, ὡς θεῖον τινα ἄμβροσιον. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε ὁ ἱερεὺς, ὅστις δὲν ἐξελέχθη, δὲν προωρίσθη οὐδ' ἀνεδέχθη τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἀποστολήν, εἰμὴ ἵνα πράττῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ ὑπηρετῇ τὴν φιλανθρωπίαν ἐν τῇ λελογισμένῃ καὶ δικαίᾳ ἀξιοπρεπείᾳ αὐτοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως ὡς ἠθολόγου εἶνε ἀξιοθαύμασον. Ὁ χριστιανισμὸς εἶνε θεῖα σοφία, γεγραμμένη διττῶς. Ὡς ἱστορία μὲν ἐν τῷ βίῳ καὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐντολὴ δὲ ἐν ταῖς ὑψίσταις διδασκαλίαις, ἅσπερ εἰς τὸν κόσμον ἐκόμισεν.

Αὗται αἱ δύο φάσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ἐντολὴ καὶ τὸ παράδειγμα, ἐνοῦνται ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ ἢ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ.

Ὁ ἱερεὺς, φίλοι ἀναγν. καὶ φίλοι Λέσβιοι (οὓς τινὰς θερμῶς παρακαλῶ, ἵνα τὴν παρημελημένην αὐτοῦ θέσιν καλλιτερεύσῃτε), ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸν Θεὸν πάντοτε ἐν τῇ καρδίᾳ. Ὁ καλὸς ἱερεὺς εἶνε

ζῶν σχολεῖον τοῦ Θεοῦ τούτου βιβλίου, ἕκαστος τῶν μυστηριωδῶν λόγων τοῦ ὁποῦ περιεχει ἐννοίαν ἥτις φωτίζει τὴν διάνοιαν καὶ ζωογονεῖ τὴν πίστιν τοῦ ἀνθρώπου· δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀληθῆς ἠθικὴ ἢ πολιτικὴ, ἢ ὅποια νὰ μὴ ἐβλάστησεν εἰς ἐδάφιν τοῦ Εὐαγγελίου· ἅπαντα τὰ νέα φιλοσοφήματα ἐσχολίσαν ἐν ἐξ αὐτῶν καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ἐλησμόνησαν. Ἡ φιλανθρωπία ἐγεννήθη ἐκ τῆς πρώτης καὶ μεγάλης ἐντολῆς τῆς ἀγάπης. Ἡ ἐλευθερία ἠκολούθησεν ἐν τῷ κόσμῳ τὰ βήματά της, καὶ οὔτε μία ἐξευτελιστικὴ δουλεία ἠδυνήθη νὰ ὑπάρξῃ ἐνώπιον τοῦ φωτός της. Ἡ πολιτικὴ ἰσότης ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἀναγνωρίσεως, ἢν τινα μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραδεχώμεθα περὶ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφοποιήσεως ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Οἱ αὐστηροὶ νόμοι ἐμετριάσθησαν, αἱ ἀπάνθρωποι συνήθειαι καταργήθησαν, καὶ αἱ ἀλύσειε ἔπεσαν, ἅμα οἱ λόγοι τοῦ ἀντήχησαν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἡ θεία αὕτη θρησκεία κατέστρεψε μίαν πλάνην ἢ μίαν τυραννίαν, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐλόκληρος ὁ ἐνεσπῶς κόσμος μετὰ τῶν νόμων του, τῶν ἠθῶν του, τῶν θεσμοθεσιῶν του καὶ τῶν ἐλπίδων του δὲν εἶνε, εἰμὴ τὸ εὐαγγελικὸν ρῆμα, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνεσαρκωμένον ἐν τῷ νέῳ πολιτισμῷ.

Ὁ ἐφημέριος λοιπὸν ἔχει πᾶσαν ἠθικὴν, πάντα λόγον, πᾶσαν πολιτικὴν εἰς τὰς χεῖράς του, ὅταν κρατῇ τὸ Εὐαγγέλιον ἀκριεῖ· νὰ τὸ ἀνοίξῃ, νὰ τὸ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ μεταδώσῃ ἐξ αὐτοῦ τὸν θησαυρὸν τοῦ φωτός, τῆς ἀληθείας, καὶ τῆς τελειότητος, οὔπερ ἡ θεία πρόνοια καὶ ἡ κοινωνία τὴν κλεῖδα τῷ ἐνεχειρίσαν καὶ ἐνεπιστεύθησαν· ἀλλ' ἀνάγκη ἡ ζωὴ αὐτοῦ νὰ ᾖνε καθὼς ἡ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν λυτρωτοῦ, δηλ. ἐνάρετος καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις, πρέπει νὰ ᾖνε (καθ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀνθρωπίνη ἀσθένεια) ἡ αἰσθητὴ ἔκφρασις τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ τῶν λόγων. Ἡ ἐκκλησία ἔθηκεν αὐτὸν ἐκεῖ ὡς παράδειγμα μᾶλλον, ἢ ὡς χρησμὸν. Ὁ λόγος δύναται νὰ τὸν ψεύσῃ, ἐὰν ἡ φύσις ἠρνήθῃ εἰς αὐτὸν τοῦτο τὸ δῶρον, ἀλλ' οὐδεμία ἀνθρωπίνη γλῶσσα δύναται νὰ πειθῇ τόσο ἐυγλώττως, καὶ τόσο καταπειστικῶς ὅσον μία ἀρετὴ.

Ὁ ἱερεὺς εἶνε ὁ πνευματικὸς ὑπουργὸς τῶν τῆς ἐκκλησίας του καὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἀγάπης· διὸ ὀφείλει νὰ ἐνόησῃ τὴν ἰσότητα μετὰ τῆς ἀγάπης καὶ νὰ πλησιάζῃ μεθ' ὅλης τῆς ὀφειλομένης πατρικῆς στοργῆς εἰς τοὺς ἀθρώπους, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ νὰ συγκαταβαλεῖ εἰς τὰ ἠθικὰ πάθη μετὰ τὸ ἔλαιον τῆς κατηχήσεως καὶ τὴν ψαλίδα τῆς φιλανθρωπίας, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν χεῖρα εὐγενῆ καὶ ἀβράν καὶ τὴν ψυχὴν πλήρη ὑπομονῆς καὶ ἀνεκτικότητος, καὶ μεμεστωμένην ἀπὸ φρόνησιν καὶ μετριότητα, ἐὰν πρόκηται περὶ ἀπονομῆς χάριτος καὶ ἐπιεικείας. Πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν πλουσίαν καὶ πλημμυροῦσαν ἀνοχῆς, εὐσπλαγχνίας, πραότητος, συμπαθείας, ἀγάπης καὶ δημοτικότητος.

Ἡ θύρα του πρέπει νὰ ᾖνε ἀνοικτὴ εἰς πᾶσαν ὥραν πρὸς ἐκεῖνον ὅστις τὸν ἐξυπνᾷ· τὸ φῶς του πάντοτε ἀνημμένον, ἡ ράβδος του πάντοτε ὑπὸ τὰς χεῖρας του· δὲν ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ οὔτε ὄρας, οὔτε διαστάσεις, οὔτε μιάσματα, οὔτε ἥλιον, οὔτε χιόνια· οὔτε βροχάς· πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἕτοιμος εἰς τὴν εὐποιίαν καὶ τὴν χάριν τῆς συγχωρήσεως· τοὺς ἀθρώπους πρέπει νὰ θεωρῇ ἴσους ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἐνώπιον αὐτοῦ

δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη οὔτε πτωχός, οὔτε πλούσιος, οὔτε μικρός, οὔτε μέγας· τοὺς ἀνθρώπους ἅπαντας πρέπει νὰ καλῆ ἀδελφούς εἰς τὰς δυστυχίας, καὶ τέκνα εἰς τὰς ἀπελπισίας τῶν.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ ἱερεὺς ἔχει προσέτι καὶ ἄλλα τινὰ χρεὴ δι-
ακριτικὰ τῆς φιλανθρωπίας, ἅτινα ἐπιβάλλουσιν εἰς αὐτὸν τὴν φρο-
νίδα τῆς ἐνεργητικότητος καὶ τὴν ἐπινομίαν τῆς ἀγαθότητος,
ἣτις εἶνε ἡ εὐάρεστος ὁσμὴ τοῦ ἀγνοῦ βίου καὶ τῶν Εὐαγγελι-
κῶν ἀρετῶν τοῦ ἐπανερχόμενος εἰς τὸ ταπεινὸν πρεσβυτερίου του,
εἰς τὴν σκιάν τῆς ἐκκλησίας του, ὀφείλει νὰ ἐξέρχῃται σπανίως
πρὸς τρυφήν, καὶ συγχωρεῖται αὐτῷ νὰ ἔχη μίαν ἄμπελον, ἓνα
κῆπον, μίαν ράβδον, καὶ ἐνίοτε μικρὸν γῆπεδον ἵνα τὸ καλλιεργῇ
μὲ τὰς χεῖρας του. Ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ τρέφῃ ἐκεῖ τινὰ ζῶα
οἰκιακὰ πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ ὠφέλειαν: δάμαλιν λ. χ., αἶγα,
πρόβατον, περιστερὰς, πτηνὰ ἄδοντα καὶ προπάντων κύνα. Ἀδτι

ἔστω ἡ ζῶσα περιουσία τῆς
ἑστίας, οὗτος ὁ φίλος εἰς
ἐκείνους οἵτινες παρέλειψαν
τὸν κόσμον, καὶ οἵτινες το-
σαύτην ἔχουσιν ἀνάγκην ὡς
ἀγαπῶνται παρά τινος! εἰς
τὸ ἄσυλον τοῦτο τῆς σιω-
πῆς, τῆς εἰρήνης, καὶ τῆς
ἐργασίας ὀφείλει νὰ μακρῶ-
νηται ὀλίγον ὁ ἱερεὺς, ἵνα
εὐρίσκη ἀναψυχὴν τοῦ πνεύ-
ματος καὶ ἵνα κατέρχεται
γενναιότερος εἰς τὰς τετρα-
χὰς τῆς ἐποπτευομένης ὑπ'
αὐτοῦ παροικίας. Κατὰ τὰς
ἑορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις,
ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ βιάσῃ
τὰ χεῖλη του μετὰ τῶν εὐ-
γενῶν τῆς ἐποχῆς του εἰς
τὸ ποτήριον. Τὸ λοιπὸν τῆς
ζωῆς του πρέπει νὰ διέρ-
χεται μελετῶν ἐπὶ τῆς τρα-
πέζης του, ἢ διδάσκων τὴν
κατήχησιν τὰ τέκνα τῶν
ἐνοριτῶν του.

Μεταξὺ τῶν βιβλίων του
τὴν πρώτην θέσιν πρέπει
νὰ κατέχη τὸ θεῖον Εὐαγ-
γέλιον, ὃ κώδηξ οὗτος τῆς
πλέον ὑψηλῆς φιλοσοφίας,
τὸ ἀλφάβητον οὕτως εἰπεῖν
τῆς θείας σοφίας καὶ τῶν
θεσπέμπτων ἐμπνεύσεων.

Οὕτω ζῶν καὶ οὕτω μεταξὺ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ ἀναστρεφόμε-
νος θὰ αἰσθανθῇ πολλὴν τὴν εὐαρέσκειαν, ὅπταν ὁ ἄγγελος κρούσῃ
τὸν κώδωνα τῆς ἐντεῦθεν μεταβάσεώς του, ἐνῶ αὐτὸς θὰ κρατῇ
εἰς χεῖρας τὴν σύνοψιν του ἢ ἐνῶ θὰ εὐρίσκηται ὑπὸ τὰς μηλέας
τοῦ κῆπου του ἢ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὑψηλῶν αἰσθημάτων τῆς πί-
στεώς του, ἢ ἴσως ἐνῶ θὰ ἀναπνῆ τὸν πρῶτον ἀέρα τῆς τερπνῆς
ἐξοχῆς του, καὶ ὑπὸ φιλύραν τινὰ στεκόμενος, θὰ καταγίνεται νὰ
βλαγνήσῃ στίχον τινὰ τῆς ἱερᾶς ποιήσεως, ἐξ ἧς ὡς ἀπὸ πηγῆς
βυλκεῖ εὐφροσύνην, τέρψιν καὶ ἀγιότητα.

Ἴδου ἡ ζωὴ τοῦ ἱερέως, ἴδου αἱ εὐχαριστήσεις του.

Αἱ λευκαὶ του τρίχες, αἱ τρέμουσαι χεῖρες του, αἱ ὑψοῦσαι τὸ

ἅγιον ποτήριον, ἡ καταβεβλημένη φωνὴ του δὲν ἤχει πλέον τὰς
ἱεροπρεπεῖς ἐκφωνήσεις, ἀλλ' εἰσακούεται εἰσέτι εἰς τὴν καρδίαν
τοῦ ποιμνίου του καὶ βασιλεύει ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν πνευμα-
τικῶν τέκνων του. Ὁ τάφος του, εἰς λίθος ἀνευ ἐπιγραφῆς, ἡ θέ-
σις του εἰς τὸ κοιμητήριον πλησίον τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας.

Ἴδου μία ζωὴ παρελθούσα, ἴδου εἰς ἄνθρωπος λησιμονημένος
εἰς τὸ παντελές! ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος μετέβη νὰ καταταχθῇ
εἰς τὴν αἰωνιότητα, εἰς ἣν μετετέθη ἵνα ἐξυμῆ τὸ ὕψος τῆς
θείας μεγαλειότητος, μετέβη ἐκεῖ ἀφοῦ ἄφισεν εἰς τὰς ἐπερχο-
μένας γενὰς μίαν πίστιν, ἓνα νόμον, ἓνα Θεόν.

(Ἐκ τῶν τοῦ Lamartine)

Δ. Α. Μ. Χαρικλῆς.

Ο ΚΥΖΙΚΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Ὁ Κυζίκου Νικόδημος.

Γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντι-
νουπόλει, ἀγεί τὸ 46ον ἔτος.
Ἐσπούδασε τὰ πρῶτα γράμ-
ματα ἐν τῷ τῆς Φειδαλίας
κόλπῳ (Μπογιατζῆ κιδί),
χωρὶς τοῦ Βοσπόρου, ὅπου
εἶχον μεταβῆ οἱ γονεῖς Αὐ-
τοῦ μετὰ τὴν τότε μεγάλην
τοῦ Σταυροδρομίου πυρκαϊάν.

Ἐν τῇ τοῦ μνησθέντος
χωρίου ἐκκλησίᾳ ὑπῆρέτησε
κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς
ἡλικίας του ὡς κανονάρχης.
Τὸ 1846 παρελήφθη παρὰ
τοῦ τότε Ἁγίου Κυζίκου
κυρίου Ἰωακείμ, συγγενεύ-
οντος μετ' αὐτοῦ πρὸς μη-
τρός, καὶ ἐχειροτονήθη ἱερο-
διάκονος ἐν Ἀρτακίῳ τῆς
Κυζίκου κατὰ τὸ 21 ἔτος
τῆς ἡλικίας του. Τὸ δὲ 1848
κατ' Αὐγουστον διωρίσθη ἀρ-
χιερατικὸς ἐπίτροπος τῆς
Α. Σ., διαμείνας ἐν τῇ θέ-
σει ταύτῃ μέχρις Ἀπριλίου
τοῦ 1850. Ἐπανελθόντος δ'
Αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν ἵνα μαθητεύσῃ ἐν τῇ
θεολογικῇ τῆς Χάλκης scho-
λῇ, κατέλαβε τὴν θέσιν ἐ-
κείνην ὃ νῦν μὲν Ἁγίος

Δέρκων, τότε δὲ Ἀρχιδιάκονος τοῦ αὐτοῦ Γέροντος Ἁγίου Κυ-
ζίκου Κυρίου Ἰωακείμ.

Ἀποπερατώσας τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων ἐντὸς πέντε ἐτῶν
ἀντὶ ἑπτὰ καὶ διαμείνας παρὰ τῷ Αὐτοῦ Γέροντι ἐν ἔτος, ἀπε-
στάλη παρὰ τῆς Α. Σ. κατ' αἴτησιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατρι-
άρχου Ἱεροσολύμων εἰς τὴν ἐκεῖ Θεολογικὴν σχολήν, τῆς ὁποίας
ἐσχολάρχησεν ἐπὶ δύο ἔτη, διαδεξάμενος τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λή-
ξει Δ. Κλειώπαν, προσκληθέντα παρὰ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως ἵνα
ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῷ ἔθν. Πανεπιστημίῳ διδασκαλίαν τῆς δογμα-
τικῆς Θεολογίας.

Μετὰ τὴν διετῆ ταύτην σχολαρχίαν προσκληθεὶς παρὰ τοῦ Γέ-

ροντός του ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Αιμαφάκου διορισθεὶς συνάμα καὶ Γεν. Ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου ἀπὸ τοῦ 1858—1860, ὅτε γενόμενος ὁ μέχρι τότε Κυζίκου Κ. Ἰωακείμ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσ-εκάλεσε τὸν εἰρημένον ἐπίσκοπον Αιμαφάκου καὶ διώρισεν αὐτὸν ἐγκρίσει Σиноδικῆ Μητροπολιτῆν Σερρών τῷ 1860 κατὰ μῆνα 8δριον.

Μετὰ 8 δὲ μῆνας, προδιβασθέντος τοῦ τότε Μητροπολίτου Κυζίκου Κυρίου Ἰακώβου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον, μετετέθη ὁ Σερρών Νικόδημος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς Κυζίκου τὸν ὁποῖον μέχρι σήμερον ἐπαξίως ποιμαίνει.

Διετέλεσε δὲ Μέλος Σινοδικὸν ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Ἰωακείμ δύο ἔτη, ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Γρηγορίου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

Λόγους πολλοὺς καὶ διαφόρους ἐκήρυξεν ἐν Κων)λει, Ἰεροσολύμοις, καὶ ἐν Κυζίκῳ.

Κατὰ τὴν 19ην 8δριου τὴν νύκτα τῆς τρίτης πρὸς τὴν τετάρτην ὤραν τουρκιστὶ (κατὰ τὸν Νεολόγον) « συνέθη εἰς τὴν Α. Σ. ἐν τῇ νήσῳ Χαλκή ἀπόπειρα κκυουργίας διακροροτρόπως σχολιαζομένη. Ἡ Α. Σ. (λέγει) ὁ Α. Κυζίκου, ὅστις εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν νῆσον ὅπως ἀποχαιρετήσῃ τοὺς φίλους αὐτοῦ, καταλθὼν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἀνδρίκου πρώτου τῆς ὀθωμανικῆς γραμματέως ἐν τοῖς πατριαρχείοις, ἐκάθητο παρὰ τὸ παράθυρον ὅτε ἠκούσθη βαρὺς κρότος πιστολίου, καὶ ταυτοχρόνως σφαῖρα διελθοῦσα διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἐτρύπησε τὴν ὀροφήν. Ὁ κρότος ἐπέσυρε πολλοὺς τῶν γειτόνων πρὸς τὸν οἶκον τοῦ κ. Ἀνδρίκου, οἵτινες εὔρον τοὺς ἐν αὐτῷ τεταραγμένους μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἡ ἀστυνομία ἐπεσκέψατο τὸν οἶκον καὶ ἐζήτησε πληροφορίας. Δυστυχῶς ἄχρι τοῦδε οὐδὲν ἀνεκαλύφθη περὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης ἀποπειρας δολοφονίας, οὐδὲ περὶ τοῦ ἀποτολημῆαντος αὐτῆν.»

Ἐν τῷ ἀρ. 867 τῆς αὐτῆς ἡμερηίδος ἀπαντῶμεν τινὰ ἐκ Πανόρμου ἀλληλογραφίαν, ἐν ᾗ δηλοῦται ἡ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετάβασις τῆς Α. Σ. εἰς τὴν Κυζίκον καὶ αἱ εὐχαὶ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ῥύθμισιν τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων καὶ εἰς τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἀνθρώπων τῶν παρημελημένων σχολείων, τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐκκλησιῶν.

Ἐλάχιστοι καλοθεληταὶ καὶ θερμοὶ θιασῶται ὑπάρχοντες καὶ ἡμεῖς τῆς πολυμήτιδος Α. Σ. εὐχόμεθα ἐν τῇ μικρότητι ἡμῶν ἕως πράγματι ἡ μετάβασις αὐτῆς ὑπάρξῃ πρὸς τοὺς πολλαχῶς ἀπισθοδρομημένους Κυζικηνοὺς τὸ ἀκωσῶδον ἀντιφάρμακον τῆς ἀπειθεσίας τῆς σπασιμότητος καὶ τῶν πολλῶν ἄλλων ἐλλείψεων τῶν.

Δ. Α. Μ. Χα ρ ι κ λ ῆ ς.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ

• Η ΣΜΥΡΝΗ •

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἤρξατο ἐκδιδομένον ἐνταῦθα τὸ ἐν 359 τοῦ β' τόμου τοῦ Μέντορος ἀγγελοθὲν περιοδικόν, πε-

ριέχον συλλογὴν διαφόρων ἐν τῷ φερωνόμῳ τῆς πόλεως ταύτης Ἀναγνωστηρίῳ γινομένων ἀγορεύσεων ἢ ἀναγνωσμάτων καὶ πᾶσαν ἄλλην σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς ἢ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ ὑπὸ λογίων ἀνδρῶν ἀποτελλομένην πραγματείαν.

Ὅποσον λυσιτελῆς ἢ τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἐκδοσις φαίνεται ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ α' τεύχους αὐτοῦ, ἐμπεριέχοντος πέντε τυπογραφικὰ φύλλα εἰς μέγα 8ον καὶ τιμώμενον ἀντὶ 5 γρ.

Περιεχόμενα αὐτοῦ εἰσι: Πρόλογος.— Λογίδριον, ἀπαγγελθὲν κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἀναγνωστηρίου ὑπὸ Π. Γρηγοριάδου.— Λογίδριον μετὰ ποιήματος ὑπὸ Σ. Λεοντιάδος.— Περὶ προόδου ὑπὸ Μ. Δ. Χαμουδοπούλου.— Περὶ ἐκθέτων βρεφῶν καὶ βρεφοκομείων ὑπὸ Γ. Λάτρη.— Περὶ Πυθαγόρα ὑπὸ Κ. Σ. Ξανθοπούλου.— Περὶ Ἀριστοτέλους ὑπὸ Χ. Βενάρδου.— Περὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ Α. Σιμιτοπούλου.

Περιεχόμενα τοῦ β' τεύχους, ἔχοντος τὸν αὐτὸν ὄγκον καὶ τιμώμενου ἐπίσης ἀντὶ 5 γρ., εἰσι τὰ ἑξῆς: πρὶ κλήσεως τῆς γυναικὸς ὑπὸ Σ. Λεοντιάδος.— Περὶ ἀγῶνων καὶ γυμνασίων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπὸ Κ. Σ. Ξανθοπούλου.— Περὶ σκοποῦ τοῦ ἀναγνωστηρίου ὑπὸ Κ. Σ. Ξανθοπούλου.— Περὶ Ἀναξαγόρου ὑπὸ Χ. Βενάρδου.— Περὶ ἀπολυτρώσεως ὑπὸ Ο. Κ.— Λόγος προεσαγωγικὸς εἰς τὴν Πραγματικὴν Φυσικὴν ὑπὸ Σ. Κεσσιόγλου.

Συνιστῶντες τοῖς φίλοις τοῦ Μέντορος ἀναγνώσταις τὸ ἀνωθι περιοδικόν, φρονούμεν ὅτι αὐτοῖς μὲν προσφέρομεν τροφήν διανοητικὴν ὑγιεινὴν καὶ ἠρεπτικὴν, τῷ δὲ πενιχρῷ ταμίῳ τοῦ ἀρτισυστάτου Ἀναγνωστηρίου μικρὰν εἰς τὰ μεγάλα αὐτοῦ ἐξοδα ἀνακούφισιν.

Ἐπὶ τινος φύλλου, μεταξὺ τῶν χαρτίων μου εὑρεθέντος, ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς ἐπιγράμματα εἰς τινὰ μονόφθαλμον, ἄτινα ἴσως μέλιστα καὶ ἀνεκδοτα, θὰ κριθῶσι βεβαίως οὐκ ἄμοιρα περιεργείας καὶ ὠφελείας τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ Μέντορος. Ἀκολούθως θέλω δώσει καὶ ἔμμετρον παράφρασιν αὐτῶν.

Ἐν Σ. . . . 1871 Ἰούνιος.

Δ. Ι. Μ. Χ.

Ἠρωελεγεῖον.

Ἠαμμεδέοντος ἐὼν, μονόγληνε λάτριν γε θεοῖο,
Τίφθ' ἔλος ἠνέχθης δαίμοσι δυσμενεσί;
Τίπτε πολύστον' ἐπήγες πήματα λογιῶθ' ἡμῖν;
Χάξσο ἐξώλης, ἔρρ' ὀλετήρ μερόπων
Δακτυλοσπονδειακόν.

Ἦντις ἀνὴρ ἀκάθαρτον ἔχων βίον ἠδὲ κάχιστον,
Ὅς θεοῦ ἀνταγαθὸ δολοπλόκον ἴαχεν αὐθῆν.
Ἡθεοῖς δαναῶν ἔδ' ἔην μέγα πῆμ' ἠδὲ νοῦσος,
Ἦν δὲ μονόφθαλμος τ' ἄμφω, ἀνθ' ὧν περ ἔγραψεν—
Ἠρωελεγεῖον εἰς τοὺς ὄπαδούς του.

Φλῶξ ἐξ Ὀλύμπου μακερῆ πυρὸς αἰθομένοιο,
αἶψα ὑπερθε πέσοι σφωῖτέρας κεφαλαῖς,
Εἰματολευκοφόροι, φαινοσκυθριωποπρόσωποι,
ζητητεργόδιοι, χρηματομισοσπράται,
Χριστοκαθηματισσταυροί, εἰδωλοσεβασταί,
Λεκτροδικαιόφυγοι, πορνολαθραιοτρόφοι.

Ἐξαπατησιᾶδαι, κοσμουπαντηπεροπειταί,
καλλιτριχιπποβάται, κερματοθηρασιδαι,
Φαιναγρόφθαλμοι, ὄλοφρενιλαθραφυτευταί,
αἵματοδιψαλέοι, κερδαλεοφρόνιοι.

Βομβαρδοξίφεισιχοινεγχεσιπυρδιαλέκται,
βιβλοθεουφυγάδες, κοσμοματαιόσοφοι,
Διαβλοσκοπορέες, παχυσοσκοτεργοδιώκται,
ὄρνιθοφρενιπλέες, ταρταρερινύμοροι,

Ἄθλον ἀτασθαλῆς σφετέρης τ' ἔδε οἰκτρὸν ἐσειταί—
πῦρ φλαγερὸν γένης κηλέον ἠδὲ βρόμος.

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΡΑΝΟΣ.

Εἰς λαιμὸν ἐστάθη Λύκος κόκκαλον, καὶ νὰ πιγῆ
ἐκινδύνευεν ὁ Λύκος· δὲν τὸν ἔμενε κραυγὴ.
Ἔστεκεν εἰς μίαν ἄκραν λυπημένος, φοβισμένος,
καὶ δι' ἑσα κακὰ εἶχε κάμει μετανοημένος,
καὶ καλόγηρος νὰ γένη
εἶχ' αὐτὸ τὸν ἀπομένει.
Πλὴν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν
εἶδ' ἐλθόντα Γερανόν,
καὶ τὸν εἶπε: «Ταχυδρόμε τοῦ Θεοῦ, ἄχ! πρόφθασέ με
πάρε τὸν περιδρόμὸν μου τοῦτον κ' ἐλευθέρωσέ με,
καὶ σὲ δίδω χωρὶς ἄλλο πληρωμὴν ἀδράν ἐν πρώτοις.»
Ἦ μακρομυτίς του τότε κατεπίσθη ἐξοχότης

ἔβαλε τὴν κεφαλὴν του εἰς τοῦ Λύκου τὸν λαιμὸν,
καὶ τὸ κόκκαλον ἐπῆρε μετὰ ἐν πατερημόν.
Ἄλλ' ὁ χάχας δὲν ἐσκέφθη ποῖον εἶχε λαιμὸν σώσει,
πόσας δ' λαιμοὺς ἐκεῖνος ποίμνας εἶχεν ἐρημώσει,
καὶ πῶς πῆρε μετὰ τόσης Ἱπποκρατικῆς σοφίας
κόκκαλον τῆς ἁμαρτίας,
καὶ τῆς γραφῆς τὸ κάτω ἤζητησεν ἀνταμοιβήν.
Πλὴν τὸ δοῦναι μὴ γνωρίζων ἀλλὰ μόνον τὸ λαβεῖν,
ἔβγαλε φωνὴν ὁ Λύκος καὶ τοῦ ἔκοψε τὸν βῆχα:
« Δὲν εὐχαριστήθης ὅτι ἔς τοὺς ὀδόντας μου σὲ εἶχα
« καὶ, ἀχάριστε, σ' ἀφήκα νὰ ζῆς ταύτην τὴν στιγμὴν!
« ἀπὸ στόμα Λύκου βγήκας καὶ ζητᾷς καὶ πληρωμὴν; »
Εὐτυχῆς, ἐάν, ἀφύων τοῦ τυράννου τὴν αὐλήν,
σῶαν εἰς τοὺς δύο φέρης ὤμους σου τὴν κεφαλὴν.

Ὁρθογραφίας μάθημα.
(ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ
Π. Α. Κ.)

Εἰς δασοφύλαξ, θέλων νὰ
πέμψῃ εἰς τὸν κύριόν του
μερικοὺς λαγῶους, τῷ ἔ-
γραφε.

« Κύριε Κόμη, λαμβάνω
τὴν τιμὴν, τοῦ νὰ σὰς ἀπο-
στείλω τρεῖς . . . » Εἰς αὐτὸ
τὸ μέρος τῆς ἐπιστολῆς του,
τὴν ὁποῖαν ἔγραψεν ἐπὶ
τῆς τραπέζης καπηλείου τι-
νὸς τοῦ χωρίου, ἐστάθη καί,
ἀποτεινόμενος πρὸς ἕνα γεί-
τονά του τὸν πλεόν διαβο-
λεμένον τοῦ χωρίου: «Εἰπέ
μοι σύ, γέριον; τῷ εἶπε,
πόσα ω χρειάζονται εἰς
τὴν λέξιν λαγῶς;—Μὰ
τὴν κόλασιν! τοῦτο ἔχει
τὴν σημασίαν του, ἀπεκρίθη ὁ γέριον. Πόσους λαγῶους θὰ στεί-
λῃς;—Τρεῖς— Αἱ λοιπὸν χρειάζονται τρία, δι' ἐν ἑκαστον λα-
γῶόν.—Εὐχαριστῶ, γέριον· ἐγὼ τὸ ἔλεγα πρὸ πολλοῦ, ὅτι δὲν
εἶσαι ζῶον, ὡς ἡμᾶς.

Ὁ δασοφύλαξ ἔθεν ἀπετελείωσε τὴν ἐπιστολὴν του, ὡς ἐξῆς.
« Κύριε Κόμη, λαμβάνω τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σὰς ἀποστείλω τρεῖς
λαγῶουους.

Κακουργήματα.

Γράφουσιν ἐκ Μόσχας ὅτι τραγικὸν τι γεγονός, ἐπερ ὑπῆρξε
φαίνεται ἢ λύσις οἰκιακοῦ τινος δράματος, συνέβη ἐσχάτως ἐν τινι
τῶν ξενοδοχείων τῆς πόλεως ταύτης. Τὴν 4 Ὀκτωβρίου, νεαρά
τις καὶ εὐειδῆς γυνή, ἡ Κυρία Sch . . . σύζυγος κεφαλαίου-
χου τινὸς λίαν γνωστοῦ ἐν Μόσχᾳ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον

τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐζήτησε
νὰ τὴν ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ
ὑπ' ἀριθμὸν 25 δωμάτιον
ἐνθα κατῴκει νέος τις σπου-
δαστής, ὁ κ. Σ. . . .
Μετὰ δύο ὥρας ὁ ὑπὲρ-
της τοῦ ξενοδοχείου εἰσελ-
θὼν εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο
εὔρε δύο πτώματα, τὸ τῆς
γυναίκης καὶ τὸ τοῦ σπου-
δαστοῦ. Εἰσέτι δὲν εἶνε γνω-
τὸν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν γε-
νομένων ἀνακρίσεων, ἐξά-
γεται ὅμως ὅτι ὁ νεανίας
ἐφόνευσε τὴν γυναῖκα καὶ
ὅτι μετὰ τὸ κακούργημα
ἠτύοκτόνησεν. Ὁ σπουδα-
στής εἶχεν ἡλικίαν εἴκοσι
δύο ἐτῶν, ἡ δὲ Κ. . . .
εἴκοσι ὀκτώ, καταλείπει δὲ
ἑπτὰ τέκνα λίαν ἀνήλικα,

ὧν τὰ πρεσβύτερα ἐδίδασκε κατ' οἶκον ὁ νέος σπουδαστής

ΤΟ ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ.

(Ἐκ τοῦ γαλλ. ὑπὸ Π. Α. Κασιμάτη).

Διδάσκαλός τις εἶχε μαθητὴν τόσον μικρόνουν, ὥστε διὰ νὰ
ὑπενθυμίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ σχῆμα τῆς γῆς, τῷ ἐδείκνυε τὴν ταμ-
βακοθήκην του, ἧτις ἦτο στρογγύλη. Αἱ ἐξετάσεις εἶχον φθάσει
καὶ ὁ μαθητὴς κατὰ τύχην ἠρωτήθη ὑπὸ ἐνὸς τῶν περιεστώ-
των « Ποῖον εἶνε τὸ σχῆμα τῆς γῆς » Παρευθὺς ὁ λογιώτατος
ρίπτει τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ταμβακοθήκης τοῦ διδασκάλου του
ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἡ ταμβακοθήκη ἦτον ἄλλη· ἦτο τετράγω-
νος. Ὁ νέος μας ἔθεν ἀποκρίνεται μετὰ θάρρους. Ἦ γῆ τὰς μὲν
ἐργατικὰς ἡμέρας εἶνε στρογγύλη, τὰς δὲ ἑορτὰς τετράγωνος.

Λύσεις.

τοῦ 2ου αἰνίγματος — Λαμπάς.

ὑπὸ τῶν κ. κ. Σεραφεῖμ Παναγιωτίδου. Πατμίου Ἀρχιμανδρίτου (ἐκ Σύμης),—Ἰωάννου Δ. Μανώλη (ἐκ Κωνσταντινουπόλεως)—Α. Παπαδάκη (ἐκ Σμύρνης).

τοῦ 2ου γρίφου

"Αἰμιμοὶ θῆρες οἱ λέοντες— Πιστὸς ὁ κύων καὶ ἄγρυπνος φύλαξ—Μιμητικὸς ὁ πίθηκος.
ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Σεραφεῖμ Παναγιωτίδου Πατμίου, διαμένοντος ἐν Σύμῃ.

τοῦ ἐν σελ. 80 προβλήματος.

Ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς εἶνε ὁ 45, ὅστις δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τὰ αἰτούμενα ἀνίσω μέρη 8, 12, 5, 20, διότι $8+2=10$, $12-2=10$, $5 \times 2=10$, $20 : 2=10$.
ὑπὸ τῶν κ. κ. Φ. Μαλλίου Γ. Κ. Ὑπερίδου καὶ Ν. Χ. Δημητρίου (ἐκ Σμύρνης) καὶ Κ. Ρηγοπούλου (ἐκ Κωνσταντινουπόλεως).

Αἶνιγμα 3ον.

Μὲ προσωπίδα καὶ μορφήν ἐν γένει ἠλλαγμένην
Πρὸς τέρψιν σοὶ προσφέρομαι, πλήν τέρψιν δεομένην,
Ὅπως φησὶν ἐν τῇ Γραφῇ Ἀναξ σοφός, σοφίας.

Πρὸς τέρψιν καὶ περιεργὸν συνήθως καὶ σπούδαίαν,
Εἰς στόμ' ἐνὸς πλήν τέρατος εἰς ἐποχὴν ἀρχαίαν
Ὅπόσους φεῦ! κατέστρεψα δυστήνους τολμητίας,
Νὰ μὲ ἀποκαλύψωσι ζητήσαντας, καὶ οἶας
Τῷ νικητῇ προὔξενησα εἰς τέλος δυστυχίας ! ! !
Δὲν μ' εὔρες ἔτι, φίλε μου ; ἄκουσον ἔτι πλείω.
Ἐπὶ τῆς κορωνίδος τὴν κλησίν μου δεικνύω.

Τὴν πάντα πλήν συγκρύπτουσαν συνέκρυψά μου φύσιν
Κ' ἔστιν ἀνάγκη Δαλιδάς πρὸς φανεράν μου λύσιν.
Εἶπα πολλά· πλήν δὲν φθονῶ, διότι κὰν μὲ λύσης
Θὰ μείνω πάλιν σκοτεινὸς καὶ θέλει ἀπορήσεις.

Δ. Ι. Μ. Χ.

Γρίφος 3ος. (ὑπὸ Ν. Πολίτου).

Ε Ε Ε
Ε Ε Ε
Ε Ε Ε
Ε ΤΕ Ε
Ε Ε Ε
Ε Ε Ε

Ι Ι Ι
Ι Ι Ι
Ι Ι Ι
Ι Π Ι
Ι Ι Ι
Ι Ι Ι

Γρίφος 4ος.

μι

θυ

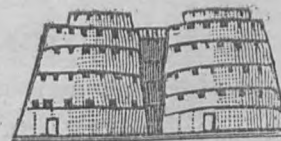

ν

Νῆσος καὶ πόλις τοῦ Αἰγαίου

νεφ

ς

(Τῷ λύσονται δωρεῖται τὸ δρᾶμα «οἱ Δύο λοχία».)

Ἰωάννης Δ. Ἐμμανουήλ.